

ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA

TVRDOŠÍN

ČISTOPIS

Objednávateľ:

Mesto Tvrdošín

Spracovateľ:

Ing. arch. Igor Gerdenich
Ing. arch. Alžbeta Sopiřová

marec 2008

MESTO TVRDOŠÍN

SCHVAĽOVACIA DOLOŽKA:

ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA:

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA TVRDOŠÍN

BOLA SCHVÁLENÁ V MESTSKOM ZASTUPITELSTVE

UZN Č: 10/08

ZO DŇA: 28.03.2008

OPRÁVNENÁ OSOBA:

Ing. IVAN ŠAŠKO

PODPIS: .....

RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV

HLAVNÝ RIEŠITEĽ PROJEKTU:

Ing. arch. Igor Gerdenich

Ing. arch. Alžbeta Sopiřová, PhD.

Urbanizmus

Ing. arch. Igor Gerdenich

Ing. arch. Alžbeta Sopiřová, PhD.

Ing. Martin Kubica

Bc. Kinga Čizmádiová

Ekológia a ŽP

Ing. Katarína Staniková

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Ing. Katarína Staniková

Technická a dopravná infraštruktúra

Ing. Marcel Malíček

OBSTARÁVATEĽ ÚPD

Mesto Tvrdošín

prostredníctvom: Ing. arch. Silvie Mičianovej

Obsah

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	5
1.1 Základné údaje.....	5
1.2 Dôvody na obstaranie územného plánu mesta.....	5
1.3 Určenie hlavných cieľov riešenia	6
1.4 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	6
1.5 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním a so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu riešenia.....	7
1.6 Súpis použitých ÚPP so zhodnotením ich využitia pri riešení	8
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA TVRDOŠÍN.....	9
2.1 Vymedzenie riešeného územia	9
2.2 Väzby vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie mesta vrátane výstupov zo záväzných častí	9
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta	12
2.3.1 Obyvateľstvo	12
2.3.2 Ekonomická aktivita obyvateľov.....	14
2.3.3 Bytový fond.....	15
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy mesta.....	17
2.4.1 Funkcia a poloha mesta v sídelnej štruktúre.....	17
2.4.2 Krajinná štruktúra a jej vplyv na riešenie ÚPN mesta.....	17
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	18
2.5.1 Zhodnotenie urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	18
2.5.2 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	19
2.5.3 Návrh ochrany a využitia kultúrno-historických hodnôt.....	21
2.6 Návrh funkčného využitia územia mesta.....	22
2.6.1 Vymedzenie časti územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti - v ÚPN-Z	26
2.7 Návrh funkčného využitia územia mesta podľa funkčných subsystemov.....	27
2.7.1 Návrh bývania	27
2.7.2 Návrh občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry.....	27
2.7.3 Návrh výroby, podnikateľských aktivít výrobných a nevýrobných.....	31
2.7.4 Rekreačia, cestovný ruch, kúpeľníctvo	33
2.7.5 Zeleň.....	34
2.8 Vymedzenie zastavaného územia mesta.....	35
2.8.1 Súčasná hranica zastavaného územia mesta.....	35
2.8.2 Navrhovaná zmena hranice zastavaného územia mesta	35
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov.....	36
2.9.1 Vymedzenie ochranných pásiem.....	36
2.9.2 Vymedzenie chránených území.....	38
2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej	

ochrany obyvateľstva.....	38
2.10.1 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu.....	38
2.10.2 Návrh na riešenie požiarnej ochrany	38
2.10.3 Návrh na riešenie civilnej ochrany	39
2.10.4 Návrh ochrany pred povodňami	40
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	40
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia	43
2.12.1 Návrh dopravy	43
2.12.2 Verejné technické vybavenie – vodné hospodárstvo.....	50
2.12.3 Verejné technické vybavenie – energetika	54
2.12.4 Verejné technické vybavenie – telekomunikácie.....	58
2.12.5 Odpady	59
2.13 Konceptia starostlivosti o životné prostredie.....	61
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	63
2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	64
2.16 Odňatie poľnohospodárskej a lesnej pôdy (vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde).....	64
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov.....	70
3. DOKLADOVÁ ČASŤ	71

VÝKRESOVÁ ČASŤ :

VÝKRES Č. 1:	VÝKRES ŠIRŠÍCH VZŤAHOV	(M 1 : 50 000)
VÝKRES Č. 2:	KOMPLEXNÝ URBANISTICKÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA	(M 1 : 10 000)
VÝKRES Č. 3:	KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝMI STAVBAMI	(M 1 : 5 000)
VÝKRES Č. 4 :	VÝKRES RIEŠENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA MESTA	(M1 : 5 000)
VÝKRES Č. 5:	VÝKRES RIEŠENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA MESTA VODOVOD	(M 1 : 5 000)
VÝKRES Č. 6:	VÝKRES RIEŠENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA MESTA KANALIZÁCIA	
VÝKRES Č. 7:	VÝKRES RIEŠENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA MESTA PLYN, EL. ENERGIA, TELEKOMUNIKÁCIE A TEPLOVOD	(M 1 : 5 000)
VÝKRES Č. 8:	VÝKRES OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY	(M 1 : 10 000)
VÝKRES Č. 9:	VÝKRES VYHODNOTENIA DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE (PERSPEKTÍVNE POUŽITIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÉHO PÔDNEHO FONDU NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY)	(M 1 : 5 000)
VÝKRES Č. 10:	VÝKRES ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	(M 1 : 5 000)

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Základné údaje

Názov dokumentácie:

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA TVRDOŠÍN

/Návrh ÚPN mesta Tvrdošín/

Spracovateľ dokumentácie

Ing. arch. Igor Gerdenich ml.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1474 AA

Ing. arch. Alžbeta Sapirová, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 0109 AA

Obstarávateľ dokumentácie:

MESTO VEĽKÝ TVRDOŠÍN

Trojčinné námestie 185

027 44 Tvrdošín

prostredníctvom odborne spôsobilej osoby

podľa § 2 a/ Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov

Ing. arch. Silvia Mičianová

Obilná 42

900 27 Bernolákovo

(registračné číslo 023)

Názov mesta:

Tvrdošín

Kód mesta:

510 114

Okres:

Tvrdošín

Počet obyvateľov:

9274

Výmera katastrálneho územia:

4 787,3822 ha

1.2 Dôvody na obstaranie územného plánu mesta

Dôvody pre obstaranie dokumentácie na úrovni územného plánu mesta Tvrdošín sú nasledovné:

- absencia aktuálnej územno-plánovacej dokumentácie - územného plánu mesta Tvrdošín- základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie, t.j. nástroja pre riadenie, usmerňovanie a regulovanie všetkých činností na území mesta,
- aktuálna potreba premietnuť súčasné a predpokladané rozvojové zámery mesta do jej územno-priestorového potenciálu tak, aby urbanistickou koncepciou riešenia bola zabezpečená a preukázaná komplexnosť a rozvojová únosnosť riešeného územia,
- zosúladenie, koordinácia a optimalizácia zámerov a požiadaviek rozvojových a plánovacích dokumentov na úrovni vyšších územných celkov (ÚPN VÚC Žilinský kraj) s rozvojovými zámermi mesta.

Mestský úrad mesta Tvrdošín inicioval z vlastného podnetu vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie - územného plánu mesta Tvrdošín. Na vypracovanie územného plánu mesta Tvrdošín bola vypísaná verejná súťaž, ktorú vyhrala firma IG DESIGN. Táto bola poverená vypracovaním územného plánu mesta Tvrdošín v celom komplexe pracovných fáz, uvedených v Zmluve na zhotovenie diela.

Etapizácia rozvoja územia

V textovej a grafickej časti používaný termín etapizácie výstavby predstavuje nasledovné časové rozpätie:

1. etapa (návrhová etapa) pre obdobie rokov cca 2008-2020,
2. výhľad pre obdobie po roku 2020 (rozvojové zámery navrhované vo výhľade vyžadujú aktualizáciu ÚPN mesta Tvrdošín formou Zmien a doplnkov ÚPD).

1.3 Určenie hlavných cieľov riešenia

Cieľom návrhu riešenia územného plánu mesta Tvrdošín je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v území v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, podľa ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom využíva možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Pre rozvoj riešeného katastrálneho územia mesta Tvrdošín územný plán navrhuje nasledovné rozvojové priority:

- využiť výhodnú polohu mesta voči ekonomickým centráram v regióne a dôležitým dopravným koridorom pre rozvoj funkcií:
- bývania v diferencovaných formách, ktoré by uspokojovali požiadavky všetkých skupín obyvateľov z hľadiska sociálnych vrstiev, veku, profesijnej orientácie a špecifických požiadaviek,
občianskej vybavenosti základnej, vyššej a špecifickej, celomestskej až nadmestskej,
- podnikateľských aktivít výrobných, nevýrobných a skladových,
- rekreácie vo väzbe na prírodné a kultúrne danosti územia,
- rozvoj orientovať na intenzifikáciu využitia zastavaného územia, po vyčerpaní disponibilných územných rezerv smerovať nové rozvojové plochy do lokalít, ktoré sú v priamej väzbe na existujúce zastavané územie,
- usilovať sa dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zvýšenie kvality krajinného prostredia,
- snažiť sa o vyvážený a udržateľný stav vo vzťahu medzi produkčnými, ekologickými, estetickými, krajnotvornými a sociálnymi funkciami poľnohospodárskej a lesnej pôdy,
- dobudovať dopravnú, technickú a sociálnu infraštruktúru,
- stanoviť plochy pre verejno-prospešné stavby.

Posudzovanie vplyvov na ŽP

Podľa zákona 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov podliehajú tomuto posudzovaniu:

0Strategické dokumenty:

- II. Politiky, plány a programy, ktoré určujú využívanie územia,
2. Územno-plánovacie dokumentácie,
- 2.3 Územné plány obcí (nad 2 000 obyvateľov).

V zmysle §65 ods. 3 zákona 24/2006 nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie strategický dokument, ktorým je územnoplánovacia dokumentácia, ktorého obstarávanie podľa §19b zákona 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, bolo začaté pred 1. februárom 2006.

Vzhľadom k tomu, že územný plán mesta Tvrdošín bol obstarávaný ešte pred účinnosťou zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle §65 ods. 3 (Prechodné ustanovenia) – posudzovanie podľa tohto zákona sa neuplatní na strategický dokument, ktorým je územnoplánovacia dokumentácia – územný plán mesta Tvrdošín.

1.4 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Mesto Tvrdošín má platnú územno-plánovacia dokumentáciu Návrh územného plánu hospodársko-sídelskej aglomerácie Tvrdošín–Nižná–Trstená (ďalej len ÚPN HSA Tvrdošín–Nižná–Trstená), ktorý bol vypracovaný v roku 1976 a schválený Radou S-KNV č. 144/77-V v Banskej Bystrici 25.11.1977, s účinnosťou od 6.12.1977.

Aktualizácie ÚPN HSA Tvrdošín–Nižná–Trstená:

- dopracovanie poľnohospodárskej časti - odsúhlasenie MPVŽ SSR č. 10012/79-PÚ zo dňa 4.12.1980,

- dopracovanie v novembri 1981 na základe pripomienok S-KNV V Banskej Bystrici a ONV Dolný Kubín (pokyn na dopracovanie ÚP-1166/81-MŠ zo dňa 20.5.1981),
- prehodnotenie v marci 1985 (k poľnohospodárskej časti vydalo MPVŽ SSR súhlas č.7594/1985-PF zo dňa 25.10.1985),
- II. urbanisticko-architektonická aktualizácia ÚPN SÚ Nižná-Tvrdošín, jún 1986, spracovateľ URBION, Banská Bystrica hlavný riešiteľ Ing. arch. N. Nagyová.

Vyhodnotenie doteraz platného územného plánu

Na základe preštudovania platného ÚPN SÚ Nižná-Tvrdošín, ktorý bol vypracovaný v roku 1987 ako II. urbanisticko-architektonická aktualizácia ÚPN HSA Tvrdošín-Nižná-Trstená, možno konštatovať, že táto územno-plánovacia dokumentácia:

- nezahŕňa schválené zámery vyššej záväznej územno-plánovacej dokumentácie – ÚPN VÚC Žilinský kraj,
- nevyhovuje súčasným požiadavkám na riadenie a usmerňovanie územného rozvoja mesta Tvrdošín,
- nespĺňa po obsahovej stránke požiadavky platnej legislatívy,
- nie je totožné vymedzenie riešeného územia (pôvodný ÚPN SÚ riešil k.ú. sídiel Nižná, Tvrdošín, Trstená, Podbieľ a Zemianska dedina, predkladaný ÚPN rieši len katastrálne územie mesta Tvrdošín).

Územno-plánovacia dokumentácia ÚPN HSA Tvrdošín-Nižná-Trstená v zmysle neskorších zmien a doplnkov nevyhovuje súčasným spoločenským, sociálnym a ekonomicko-hospodárskym vzťahom, vrátane novej legislatívy, ktorá reaguje na spoločenské a ekonomické zmeny.

Na základe vyššie uvedeného pri spracovaní ÚPN mesta Tvrdošín je problematické priznať komplexnú platnosť ÚPN SÚ Nižná-Tvrdošín a vychádzať z jej záväznej časti. Použitelnosť tejto územno-plánovacej dokumentácie je pre ÚPN mesta Tvrdošín len v polohe smernej časti, preto mesto Tvrdošín pristúpilo k vypracovaniu kompletného nového územného plánu.

1.5 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním a so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu riešenia

Predkladaný územný plán mesta Tvrdošín pozostáva zo štyroch etáp spracovania:

1. etapa: Prieskumy a rozbor, vrátane krajinno-ekologického plánu,
2. etapa: Zadanie,
3. etapa: Koncept riešenia,
4. etapa: Návrh územného plánu mesta Tvrdošín, vrátane jeho čistopisu.

Na základe Prieskumov a rozborov a krajinno-ekologického plánu bolo vypracované Zadanie, ktoré bolo prerokované v zmysle §20 zákona 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov. Stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a občanov, ktoré boli vznesené v rámci pripomienkového konania k Zadaniu, boli prejednané a zapracované do čistopisu Zadania. Zadanie bolo, po kladnom posúdení príslušným orgánom ÚP Krajským stavebným úradom v Žiline (listom č. 2007/00426/HRJ zo dňa 29.10.2007) schválené uznesením mestského zastupiteľstva v Tvrdošine č. 6/07 zo dňa 29. októbra 2007.

Zadanie stanovilo limity rozvoja a formulovalo požiadavky pre riešenie celej hierarchie vzťahov územného plánu tak, aby bolo možné navrhnuť optimálny územný priestor pre uvažovaný rozvoj s pozitívnym využitím potenciálu mesta pri rešpektovaní celospoločenských a kultúrno-historických hodnôt mesta.

Na základe schváleného Zadania a pod dozorom orgánu územného plánovania sa vypracovala 3. etapa: Koncept riešenia územného plánu mesta Tvrdošín, ktorý bol spracovaný v dvoch variantoch. Obstarávanie územného plánu zabezpečil prerokovanie konceptu v termíne od 22.11.2007 do 27.12.2007. Koncept bol prerokovaný s obcami, ktorých územia sa dotýka, s dotknutými orgánmi štátnej správy, s verejnosťou, s dotknutými fyzickými a právnickými osobami, so Žilinským samosprávnym krajom. V čase prerokovania konceptu, dňa 07.12.2007 sa uskutočnilo verejné prerokovanie s výkladom spracovateľa k verejne vystavenej dokumentácii.

Na základe výsledkov prerokovania konceptu riešenia obstarávanie spracoval súborné stanovisko, ktoré obsahuje jednoznačné pokyny na spracovanie návrhu územného plánu mesta Tvrdošín. Z prerokovania konceptu riešenia vyplynulo, že nedochádza k zmene schváleného zadania a dopracuje sa do návrhu ÚPN mesta Tvrdošín 1. variant konceptu, so zohľadnením výsledkov prerokovania, vyhodnotením stanovísk a pripomienok. Všetky stanoviská a písomné pripomienky ku konceptu boli zohľadnené a sú zapracované do

návrhu riešenia. (Súborné stanovisko je súčasťou dokladovej časti).

Predkladaná ÚPD – Návrh územného plánu mesta Tvrdošín pozostáva z dvoch častí:

- textovej, vrátane tabuľkovej časti, ktorá je začlenená do príslušných kapitol správy,
- grafickej časti.

1.6 Súpis použitých ÚPP so zhodnotením ich využitia pri riešení

Ako podklady pre vypracovanie Návrhu ÚPN mesta Tvrdošín boli použité tieto materiály:

- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, URKEA s.r.o. Banská Bystrica, 1998, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa. 26.05.1998, záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj (podľa § 29 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení zákona č. 229/1997 Z.z.), schválená Nariadením vlády SR č. 223 zo dňa 26. mája 1998,
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – zmeny a doplnky, všeobecne záväzné nariadenie číslo 6/2005,
- Smerný územný plán Hospodársko-sídelnej aglomerácie Tvrdošín-Nižná-Trstená, URBION Banská Bystrica, 1976,
- Územný plán sídelných útvarov Nižná-Tvrdošín-Trstená, URBION Banská Bystrica, marec 1985,
- Územný plán sídelných útvarov Nižná-Tvrdošín, URBION Banská Bystrica, 1981 a II. aktualizácia 1987,
- ÚPN CMZ Tvrdošín, Stavoprojekt Žilina, 1982,
- Návrh na vyhlásenie pamiatkovej zóny Tvrdošín, Krajský ústav štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody Banská Bystrica, 1989,
- Plynofikácia mesta Tvrdošín, Slovenský plynárenský priemysel, odštepny závod Žilina, 1992,
- Generel plynofikácie mesta Tvrdošín, Naftoprojekt Poprad, 1989,
- Urbanistická štúdia „Tvrdošín Breziny“, Ing. arch. Ján Kubina, 2000,
- IBV „Tvrdošín Vladina“, Ing. arch. Mária Rajecká, 1998,
- IBV „Tvrdošín Hrádky“, Ing. arch. Mária Rajecká, 1998,
- UŠ obytnej zóny „Tvrdošín pod Žiarcom“, Ing. arch. Mária Rajecká, 1998,
- R3 Horná Lehota –Trstená, Ekojet, s.r.o, 10/2006,
- Bárta, Vladimír – Šaško Ivan: Tvrdošín, vydal AB ART press pre Mestský úrad Tvrdošín, ISBN 80-88817-8-9,
- Tvrdošín a Gotický drevený kostolík , CD,
- Gotický kostolík Tvrdošín, Stefany film 2005, CD,
- Tvrdošín – mapa mesta 1 : 10 000, VKÚ, a.s. Harmanec, 2003,
- Program odpadového hospodárstva do roku 2005, schválený rozhodnutím OÚ v Tvrdošine, odbor ŽP pod č. ŽP-2003/00440 zo dňa 20.02.2003,
- Atlas Slovenskej republiky, SAV, 1980,
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1978,
- Údaje zo sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2001,
- Stav a pohyb obyvateľstva v 1. polroku 2000, Štatistický úrad SR,
- Bilancia pohybu obyvateľstva v SR podľa obcí, I. časť, Štatistický úrad SR, 1999,
- Vekové zloženie obyvateľstva SR, Štatistický úrad SR, 1999,
- Chočské vrchy, vodná nádrž Liptovská Mara, Edícia turistických máp 1:50 000, VKÚ Harmanec, 2006,
- Orava, Beskydské vrchy, Edícia turistických máp 1:50 000, VKÚ Harmanec, 2001,
- Západné Tatry, Roháče, Edícia turistických máp 1:50 000, VKÚ Harmanec, 2005,
- Mapa okresov SR – okres Tvrdošín, mierka 1 : 50 000, vydal Úrad geodézie a kartografie a katastra SR,
- Základná mapa SR v mierke M 1:10 000, vydal Úrad geodézie a kartografie a katastra SR,
- Digitálny mapový podklad poskytnutý Obvodným katastrálnym úradom v Tvrdošine, 2006,
- pripomienky k prípravným prácam, Zadaniu a Konceptu riešenia ÚPN mesta Tvrdošín za jednotlivé orgány štátnej správy a samosprávy, správcov sietí v území, fyzické a právnické osoby.

Záväznými územno-plánovacími podkladmi sú výstupy z ÚPN VÚC Žilinského kraja a jeho neskoršie zmeny a doplnky. Ostatné územno-plánovacie dokumentácie a podklady sú smerné.

Všetky ostatné podklady demografické, sociologické, ochrany prírody a tvorby krajiny, kultúrneho a historického dedičstva, riešenia dopravnej a technickej infraštruktúry, poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva majú charakter doporučujúci a sú zapracované do Územného plánu mesta Tvrdošín v zodpovedajúcom rozsahu.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA TVRDOŠÍN

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie mesta Tvrdošín je v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a súvisiacich vyhlášok vymedzené hranicami katastrálnych území, ktoré sú totožné s administratívno-správnymi hranicami mesta.

Výmera katastrálneho územia mesta Tvrdošín

Názov katastrálneho územia	výmera katastrálneho územia v ha
Tvrdošín	1 943,4758
Krásna Hôrka	1 154,1388
Medvedzie	548,1433
	3 645,7579
Oravice	1 141,6243
(nie je predmetom riešenia ÚPN mesta Tvrdošín)	
Celkom	4 787,3822

Výmera katastrálneho územia mesta Tvrdošín je 3645,7579 ha. Celková výmera, vrátane oddeleného katastrálneho územia časti Oravice, ktoré leží vo vzdialenosti 22 km od mesta Tvrdošín, je 4 787,3822 ha.

Priebeh hranice katastrálneho územia mesta Tvrdošín je zakreslený v grafickej časti dokumentácie.

Katastrálne územie mesta Tvrdošín je ohraničené:

- z juhozápadu katastrálnym územím obce Nižná,
- z juhu katastrálnym územím obce Oravský Biely potok,
- z juhovýchodu katastrálnym územím obce Habovka,
- z východu katastrálnym územím obce Zábiedovo,
- zo severovýchodu katastrálnym územím mesta Trstená,
- zo severozápadu katastrálnym územím obce Štefanov nad Oravou,
- zo západu katastrálnym územím obce Ťapešovo, ktorá patrí do okresu Námestovo, t.j. hranica katastrálneho územia mesta Tvrdošín je v malom úseku totožná s hranicou okresov Námestovo a Tvrdošín.

2.2 Väzby vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie mesta vrátane výstupov zo záväzných častí

Zámery na rozvoj mesta Tvrdošín a jeho katastrálneho územia vychádzajú z Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja a jeho záväznej časti, vyhlásenej Nariadením vlády SR č. 223/1998 z 26.05.1998, zo záväznej časti Zmien doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, vyhlásenej VZN ŽSK č. 6 dňa 27.04.2005 a zo Zmien a doplnkov č. 6 ÚPN VÚC ŽK, ktoré boli prejednané a schválené zastupiteľstvom ŽK dňa 04.09.2006. Z týchto záväzných dokumentácií sa na riešené územie vzťahuje nasledovné:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja, pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu, sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím SR,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.6 podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné centrá osídlenia,

- rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
- 1.6.4 podporovať rozvoj mesta Dolný Kubín ako centra tretej skupiny, jej prvej podskupiny s regionálnym až nadregionálnym významom a centier druhej podskupiny, ako centier regionálneho významu so špecifickými funkciami: Bytča, Kysucké Nové Mesto, Liptovský hrádok, Námestovo, Turčianske Teplice a **Tvrdošín**.
V nich podporovať rozvoj týchto zariadení:
    - a) správy okresného významu,
    - b) stredné školy s maturitou a špecifické školy,
    - c) inštitúty vzdelávania dospelých,
    - d) zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia,
    - e) kultúrnych zariadení okresného (regionálneho) a nadregionálneho významu,
    - f) nákupných a obchodných stredísk,
    - g) voľného času a rekreácie s dostatočnými plochami zelene,
    - h) priemyslu,
  - 1.10 podporovať ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji:
    - 1.10.2 **tvrdošínsko – námestovské ťažisko osídlenia** tretej úrovne druhej skupiny
  - 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
  - 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchickej štruktúry,
    - 1.16.2 podporovať rozvoj osí druhého stupňa:
      - a) liptovsko – oravskú rozvojovú os: Ružomberok – Dolný Kubín – Trstená – hranica s Poľskou republikou,
  - 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, **pamiatkových zón**, historickej zelene a **národných kultúrnych pamiatok...**;
  2. V oblasti sociálnej infraštruktúry
    - 2.4 zriadiť geriatrické centrá v každom sídle okresu v súlade s vývojom chorobnosti a starnutím populácie,
      - 2.5.1 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov, najmä v každom sídle okresu,
      - 2.5.2 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích školiacich a predškolských zariadení na území kraja;
  3. V oblasti rekreácie a turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva
    - 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
    - 3.2 podporovať diferencované možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie stability a zamestnanosti na Kysuciach, Orave...,
    - 3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej priehrade a v Oraviciach, s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
    - 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás;
  4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu
    - 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách:
      - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
      - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu – vodný tok Orava (hydricko-terestrický) a vodný tok Oravica (hydricko-terestrický),
        - 4.4.1. zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinej štruktúry daného regiónu – Orava,

- 4.8.1 nepovoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodných tokoch, ktorým sa poskytuje územná ochrana prírody a krajiny: a) Chránený areál rieka Orava,
- 4.13.1 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektivej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovanie charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominant, zachovanie archeologických nálezísk;
5. V oblasti rozvoja nadradene dopravnej infraštruktúry
- 5.2.4 rešpektovať dopravné siete zaradené podľa európskych dohôd (AGR) – cestné komunikácie Poľská republika – Trstená – Dolný Kubín – Kraľovany/Ružomberok (s napojením na diaľnicu D1) a Žilina – Bytča – Makov – hranica SR/ČR,
- 5.2.8 chrániť územný koridor a realizovať rýchlostnú cestu R3 (v kategórii R 11,5/80, cieľový stav podľa záťaže úsekov v R 22,5/100) v trase a úsekoch:
- a) štátna hranica SR/PR – Trstená – Dolný Kubín, sieť AGR č. E77, hlavný cestný ťah pre medzinárodnú turistickú dopravu,
- 5.2.15 zabezpečiť územnú rezervu pre homogenizáciu cesty I/59 v trase a úsekoch:
- b) peáž s cestným ťahom II/487 a II/520 Trstená – Tvrdošín križovatka s obchvatom cesty II/520 v kategórii C 9,5/70-60, ako cesta celoštátneho významu, súbežná s rýchlostnou cestou R3,
- c) Tvrdošín – Dolný Kubín – Ružomberok v kategórii C 9,5/70-60, cesta regionálneho významu II (I/59) súbežná s rýchlostnou cestou R3,
- 5.2.24 zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu cestný ťah I (II/487 a II/520) v trase a úsekoch:
- j) cesta II/520 križovatka Vavrečka – obchvat Tvrdošín – križovatka s cestou I/59 v kategórii C 9,5/70-60, cesta celoštátneho významu;
- 5.3 Infraštruktúra železničnej dopravy
- 5.3.8 chrániť existujúci územný koridor trate č. 181 Kraľovany – Trstená – Suchá Hora – štátna hranica SR/PR (IV. kategórie, regionálneho významu ako trať pre medzinárodnú turistickú dopravu a RO-LA dopravu) v úseku:
- a) Kraľovany – Dolný Kubín – Trstená;
- 5.7 Infraštruktúra cyklistickej dopravy
- 5.7.1 chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:
- b) Oravsko – Liptovská cyklomagistrála zo sedla Demänová s paralelným pokračovaním v trase lesnej cesty cez kótu Tanečník a po pôvodnej ceste II/520 cez kótu Kubínska do Oravskej Lesnej, v trase II/520 Oravská Lesná – Lokca – Oravská Priehrada prístav, v trase III/05944 Ústie nad Priehradou – Trstená, v trase II/520 Trstená – Vitanová, v trase cesty II/52019 Vitanová – Oravice – Zuberec ....- Liptovský Mikuláš – Ružomberok;
6. V oblasti vodného hospodárstva
- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:
- 6.4.23 OSV,
- 6.7.1 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb:
- 6.7.2 z hľadiska čistenia odpadových vôd v súlade s NV SR č. 491/2002 Z.z.:
- j) intenzifikácia ČOV Nižná a Oravská priehrada,
7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení;
8. V oblasti odpadového hospodárstva
- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží,
- 8.2 sanovať prednostne skládky v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia;
11. V oblasti pôšt
- 11.2.1 zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC):
- c) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy: ....Tvrdošín,

11.2.2 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov:
pokračovať v modernizácii a plynofikácii pôšt – Tvrdošín.

Verejnoprospesné stavby

1. Stavby na sledovanie stavy životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov;
2. Dopravné stavby cestné
  - 2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/59.....,
  - 2.1.9 cesta II/520 výstavba prepojenia Vychylovka – Oravská Lesná, obchvaty Tvrdošín, Liesek, Vitanová;
3. Technická infraštruktúra
  - 3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:
    - r) OSV, pri VDJ Tvrdošín.

Všetky záväzné regulatívy vyššej územno-plánovacej dokumentácie ÚPN VÚC Žilinský kraj, ktoré sa týkajú predmetného územia, sú zapracované do návrhu ÚPN mesta Tvrdošín.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta

2.3.1 Obyvateľstvo

Charakteristika dynamiky rastu počtu obyvateľov

Dynamiku rozvoja mesta Tvrdošín charakterizuje vývoj počtu obyvateľov v dlhodobom retrospektívnom období rokov 1869-2006.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

Rok	počet obyvateľov			SPOLU
	Tvrdošín	Medvedzie	Krásna Hôrka	
1869	1820	307	-	2127
1880	1792	327	-	2119
1890	1761	339	-	2100
1900	1760	373	-	2133
1910	1599	285	-	1884
1921	1582	251	-	1833
1930	1620	251	-	1871
1940	1626	279	-	1905
1948	1653	299	-	1952
1961	2138	396	-	2534
1970	3050	-	-	3050
1980	4482	879	-	7581
1995	9492	-	-	9492
2001	9544	-	-	9544
2006	9274	-	-	9274

(Prameň: *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1978; Sčítanie obyvateľov domov a bytov -1991,2001, Krajská správa ŠÚ SR, Remedium, 2001, ISBN 80-88993-22-9, Údaje z Mestského úradu Tvrdošín).*

Rok	1900	1948	1961	1970	1980	1995	2001	2006
Počet obyv.	2133	1952	2534	3050	7581	9492	9544	9274
Index vývoja	1,00	0,92	1,19	1,43	3,55	4,45	4,47	4,34

Zo sledovania dlhodobého vývoja počtu obyvateľov zaznamenáva mesto Tvrdošín pomerne dynamický nárast počtu obyvateľov až na maximum v roku 2001, kedy malo rekordných 9544 obyvateľov. Za obdobie 100 rokov dosiahol index vývoja počtu obyvateľov hodnotu 4,47. Najvýraznejší nárast počtu obyvateľov bol zaznamenaný v rokoch 1970-1980, kedy stúpol počet obyvateľov o 4 531. Nárast predstavoval zvýšenie o 453 obyvateľov za rok a bol spôsobený pričlenením časti Krásna Hôrka k mestu Tvrdošín a migráciou obyvateľov do mesta za prácou. Zdroje migrácie boli z prirodzených prírastkov (70%) a prisťahovaním obyvateľstva z okolitých vidieckych sídiel (30%). Od roku 2001 nastala stagnácia v počte obyvateľov, nepatrný pokles počtu obyvateľov až na 9274 v roku 2006. Úbytok obyvateľov za posledných 6 rokov tvorí

cca 270, čo predstavuje cca 45 obyvateľov ročne.

Veková skladba obyvateľov mesta Tvrdošín k roku 2001

Vek obyvateľov	Rok 2001	
	rel.	abs. v %
Obyvateľstvo vo predproduktívnom veku	2124	22,2
Obyv. v produktívnom veku 15-59 muži, 15-54 ženy	6430	67,4
Obyv. vo veku 60 a viac muži; 55 a viac ženy	990	10,4
SPOLU	9544	100,00

(Podľa Sčítania ľudu, domov a bytov z roku 1991, 2001 a Bilancie pohybu obyvateľstva v SR podľa obcí)

Skladba obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín je veľmi priaznivá, vysoko je zastúpená skupina predproduktívneho veku, ktorá má predpoklady vytvoriť prírastky obyvateľov prirodzenou menou a nízko zastúpená skupina obyvateľov v poproduktívnom veku. Na základe indexu vitality, ktorý je daný počtom osôb v predproduktívnom veku x 100/počet osôb v poproduktívnom veku, ktorý dosahuje v meste Tvrdošín hodnotu 214,5 (v okrese Tvrdošín len 198,93), charakterizujeme obyvateľstvo mesta ako progresívny, dynamický demografický typ, s vysokou mierou reprodukcie (7,34 ‰).

Priemerný vek obyvateľov mesta Tvrdošín je 31,18 rokov, u mužov 30,26 a u žien 32,11.

Bilancia pohybu obyvateľstva

Prírastky obyvateľov v meste boli nasledovné:	rok 2001
· prirodzené prírastky	
živonarodené deti	107
zomrelí obyvatelia	60
celkom	+ 47 obyv.
· prírastky (úbytky) prísťahovaním sa do mesta	
prísťahovaní obyvatelia	65
vysťahovaní obyvatelia	100
celkom	- 45 obyv.
Celkom	+2 obyv.

(Bilancia pohybu obyvateľstva v SR podľa obcí, ŠÚSR, 1999)

Prirodzený pohyb obyvateľstva

Prirodzené prírastky obyvateľov v meste Tvrdošín majú plusové hodnoty, čo sa odvíja od priaznivej demografickej štruktúry obyvateľov.

Mechanický pohyb obyvateľstva

Mechanický prírastok obyvateľstva má klesajúcu tendenciu – počet vysťahovaných obyvateľov v roku 2001 prevýšil počet prísťahovaných, čo je pravdepodobne zapríčinené nedostatkom pracovných príležitostí v meste a nedostatkom rezervných plôch pre novú obytnú výstavbu.

Predpokladaný nárast v počte obyvateľov

Z hľadiska dlhodobých demografických trendov predpokladáme postupný nárast počtu trvalo bývajúcего obyvateľstva. Na priaznivom demografickom vývoji sa bude podieľať pohyb obyvateľov prirodzenou menou, ale hlavne mechanický pohyb - migráciou obyvateľov smerom do mesta zo širšieho zázemia až celého regiónu. Táto migrácia bude spôsobená prísťahovaním sa z dôvodu predpokladaného vytvorenia nových pracovných príležitostí v navrhovaných priemyselných zónach, preferovania bývania vo väčšom sídle, možnosti dochádzky detí do škôl, ako aj lepšej d

opravnej dostupnosti do centier osídlenia.

Dynamiku a rozsah dosídľovania budú determinovať novovytvorené podmienky pre rozvoj bývania a zamestnanosti v meste.

Predpokladaný nárast počtu obyvateľov: do roku 2030:

v I. etape do roku 2020: na celkových 12 619 (nárast oproti roku 2007 cca o 3345 obyvateľov, ročne by pribudlo v meste cca 278 obyvateľov),

v II. etape do roku 2030 : 13 027 (nárast oproti roku 2007 cca o 3753 obyvateľov, ročne by pribudlo v meste cca 170 obyvateľov).

Uvažované prírastky obyvateľov budú tvorené z menšej časti z miestnych zdrojov, z väčšej časti z mimomestských

zdrojov - príst'ahovaním sa do mesta. Už v súčasnom období sledujeme, že stúpa počet obyvateľ'ov, ktorí majú záujem o bývanie v meste. Predpokladáme, že tento trend bude mať stúpajúci priebeh.

Prechodne bývajúce obyvateľ'stvo

Predpokladáme, že sa bude posilňovať rekreačná funkcia mesta vo väzbe na prírodné danosti územia a vybudovanie lyžiarskeho vleku, s ktorými sa viaže aj zvýšený počet návštevníkov mesta v letných a zimných mesiacoch. Počet rekreantov v plnej turistickej sezóne dosiahne cca 1 000 návštevníkov/deň.

Okrem rekreantov budú v meste pribúdať aj obyvatelia, ktorí na území mesta nebudú mať trvalé bývanie – rekreanti, ktorí budú skupovať prázdne staršie domy a postupne ich meniť na rekreačné domy.

Predpokladané prírastky v počte obyvateľ'ov sú zohľadnené v ÚPN mesta Tvrdošín pri navrhovaní novej obytnej výstavby, kapacitách zariadení občianskej a sociálnej vybavenosti a dimenzovaní zariadení technickej a dopravnej infraštruktúry.

2.3.2 Ekonomická aktivita obyvateľ'ov

Ekonomická aktivita obyvateľ'ov v roku 2001

Ekonomická aktivita obyvateľ'stva			Podiel ekon. akt. z trvale bývajúceho obyvateľ'stva v %
Mesto	Spolu ekon. aktívne obyv.	Z toho muži/ ženy	51,3
Tvrdošín	4897	2516/2381	

(Podľa údajov Predbežných výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2001)

V roku 2001 ekonomicky aktívne obyvateľ'stvo mesta Tvrdošín pracovalo v nasledovných hospodárskych odvetviach:

Hospodárske odvetvie	počet ekon. aktívnych ob.			z toho odchádzka do zamestnania
	muži	ženy	spolu	
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	96	41	137	(2,76 %) 14
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	34	3	37	(0,75 %) 14
Ťažba nerastných surovín	4	0	4	(0,08 %) 3
Priemyselná výroba	774	791	1565	(31,60 %) 921
Výroba a rozvod elektriny, vody a plynu	61	14	75	(1,51 %) 39
Stavebníctvo	223	17	240	(4,84 %) 120
Veľkoobchod a maloobchod, oprava mot. voz.	194	282	476	(9,61 %) 194
Hotely a reštaurácie	61	73	134	(2,70 %) 41
Doprava, skladovanie a spoje	111	48	159	(3,21 %) 65
Peňažníctvo a poisťovníctvo	12	33	45	(0,91 %) 27
Nehnutelnosti, prenajímanie, výskum a vývoj	93	52	145	(2,92 %) 97
Verejná správa a obrana	156	102	258	(5,20 %) 109
Školstvo	96	352	448	(9,05 %) 129
Zdravotníctvo a soc. starostlivosť	204	22	226	(4,57 %) 101
Ost. verejné, soc. a osobné služby	121	64	185	(3,75 %) 47
Súkr. domácnosti s dom. pers.	0	2	2	(0,04 %) 2
EA bez udania odvetví	486	331	817	(16,50%) 64
SPOLU	2544	2409	4953	(100,00%) 1984

Počet stálych pracovných miest v meste Tvrdošín je cca 2969, z toho:

I. primárny sektor (poľnohospodárstvo a lesníctvo)	146	4,92 %
II. sekundárny sektor (priemysel a stavebníctvo)	762	25,66 %
III. terciárny sektor	2061	69,42 %

Hospodárska základňa mesta Tvrdošín má vysoké zastúpenie terciárneho sektora (69,42%) a nízke zastúpenie primárneho (4,92 %).

Predpoklady ekonomickej aktivity obyvateľstva

V ďalšom období predpokladáme nárast počtu pracovných príležitostí v rozvoji podnikateľských aktivít výrobných, nevýrobných a skladových, obytnej a rekreačnej funkcie a s tým súvisiacou výstavbou zariadení občianskej vybavenosti základnej a vyššej (obchodnej vybavenosti, služieb obyvateľstvu, administratívy, zariadení pre cestovný ruch – objekty slúžiace na ubytovanie, stravovanie a relax).

Navrhované funkcie v katastrálnom území mesta vytvoria nové pracovné príležitosti pre cca 500-1000 zamestnancov. Predpokladaný nárast počtu pracovných príležitostí v meste je iba orientačný.

2.3.3 Bytový fond

Domový fond

V roku 2001 bolo v meste Tvrdošín 1215 domov, z toho 1146 rodinných domov, 49 bytových domov a 20 ostatných objektov, z tohto počtu:

- 1011 trvalo obývaných objektov, z toho 946 rodinných domov, 49 bytových domov a 16 ostatných objektov,
- 204 neobývaných objektov, z toho 200 rodinných domov, 0 bytových domov a 4 ostatných objektov.

Bytový fond

V roku 2001 bolo v meste Tvrdošín 2733 bytov, z toho 1160 bytov v rodinných domoch, 1555 bytov v bytových domoch a 18 bytov v ostatných objektoch, z tohto počtu:

- 2482 bytov trvalo obývaných, z toho 956 bytov v rodinných domoch, 1512 bytov v bytových domoch a 14 bytov v ostatných objektoch,
- 251 neobývaných bytov, z toho 204 bytov v rodinných domoch, 43 bytov v bytových domoch, 4 byty v ostatných objektoch.

Trvalo obývané byty podľa obdobia výstavby

Rok výstavby	RD	BD	ostatné objekty	bytový fond celkom
do r.1899 a nezistené	35	-	1	36 (1,45%)
1990-1919	25	-	1	26 (1,05%)
1920-1945	52	-	-	52 (2,09%)
1946-1970	388	219	1	608 (24,50%)
1971-1980	208	1019	8	1235 (49,76%)
1981-1990	147	274	-	421 (16,96%)
1991-2001	101	-	3	104 (4,19%)
Celkom	956	1512	14	2482(100,00%)

Najväčší rozvoj bytového fondu zaznamenalo mesto Tvrdošín v rokoch 1970-1990, kedy vzrástol počet bytových jednotiek o 1656, z toho v bytových domoch o 1238, čo predstavovalo 81,87% prírastku celkového bytového fondu. Po pomerne rozsiahlej výstavbe bytových domov v tomto období, sledujeme za posledných desať rokov značnú stagnáciu vo výstavbe – počet novopostavených rodinných domov sa zredukoval na tretinu a bytových domov na nulu. Útlm výstavby bytových domov bol spôsobený celkovou ekonomickou situáciou v stavebníctve po roku 1990, ktorej výsledkom bolo zrušenie panelovej výstavby.

Priemerný vek domového fondu je 34 rokov, pričom domového fondu tvoreného rodinnými domami je 35 rokov, bytovými domami 28 rokov a ostatných budov 35 rokov.

Rozdelenie bytového fondu podľa kategórie bytov od I. (najlepšia) po IV. (najhoršia):

	RD	BD	Ostatné	Spolu	
I. kategória	792	1488	14	2294	(92,43 %)
II. kategória	106	22	-	128	(5,16 %)
III. kategória	16	-	-	16	(0,64 %)
IV. kategória	42	2	-	44	(1,77 %)

Do prvých dvoch kategórií je zaradených takmer 97,59% všetkých bytov v meste Tvrdošín, pričom byty v bytových domov sú všetky zaradené do I. a II. kategórie. Do podštandardných kategórií patrí 2,41% bytového fondu, čo predstavuje cca 60 bytov. Sú to väčšinou byty v najstarších rodinných domoch, ktoré potrebujú rekonštrukciu.

Vybavenie trvalo obývaných bytov

	RD	BD	Ostatné	Spolu
Počet osôb /byt	3,90	3,62	2,50	3,73
Počet osôb/obytná miestnosť	0,95	1,54	0,78	1,23
Počet osôb/CD	3,04	3,00	2,95	3,02
Priem. počet m ² ob.plochy/byt	73,50	39,70	67,10	52,90
Priem. poč. m ² celk. plochy/byt	112,10	58,50	94,40	79,30
Priem. počet m ² ob.plochy/os.	18,80	11,00	26,90	14,20
Priem. počet ob. miestn./byt	4,11	2,35	3,21	3,03

Z uvedeného vyplýva, že vybavenosť bytov a domácností je štandardná. Pri porovnaní týchto údajov s okresným priemerom možno konštatovať, že úroveň bývania v meste je priemerná.

Tvrdošín:
2482 bytov
9248 bývajúcich osôb
obložnosť- 3,73 obyv./byt.

Obložnosť bytov dosahuje nepriaznivú hodnotu. V územnom pláne pri návrhu novej obytnej výstavby sa navrhuje obložnosť 3,00 obyv./byt.

Celková potreba bytov a návrh novej bytovej výstavby, z toho sociálne bývanie

Za predpokladu uskutočňovania aktívnej politiky mesta, založenej na využití polohových potenciálov územia, by mal vzrásť dopyt po novej výstavbe bytových domov, najmä sociálnych bytov pre mladé rodiny a rodinných domoch. V územnom pláne sú vytypované vhodné lokality pre rozvoj obytného územia, v súlade s predpokladaným demografickým vývojom, počtom a veľkosťou cenových domácností, vrátane migrácie nových obyvateľov a požiadaviek mesta.

Súčasne sa uvažuje aj so znižovaním priemernej obložnosti existujúcich bytov a s rastom priemernej obytnej plochy na 1 obyvateľa. Sociálna diferenciácia obyvateľstva bude spôsobovať rozdielne nároky na štandard bývania, preto sa navrhuje široká škála foriem bývania.

Rozvoj bytového fondu

Územný plán navrhuje pre funkciu bývania:

- znížiť rozsah odpadu bytového fondu, neuvažovať s celoplošnými asanáciami,
- zastavať preluky v hraniciach zastavaného územia mesta,
- pri novej výstavbe v prelukách rešpektovať parceláciu pozemkov a výškovú hladinu okolitej zástavby,
- pre obytnú výstavbu využiť voľné stavebné pozemky na miestach dožitého stavebného fondu,
- väčšie voľné plochy v centre mesta využiť pre výstavbu polyfunkčných bytových domov, v ktorých budú okrem bývania integrované zariadenia občianskej vybavenosti a služieb, čím sa zvýši atraktivita územia,
- rozvojové zámery mimo hraníc zastavaného územia, v kontakte s existujúcou zástavbou, pre novú výstavbu rodinných a bytových domov.

Modernizácia bytového fondu

Pre modernizáciu bytového fondu územný plán navrhuje:

- postupne modernizovať staršie panelové bytové domy a objekty rodinných domov v pôvodnej najstaršej zástavbe – zateplovanie, opravy fasád, výmena okien a pod.,
- zhodnotiť potenciál existujúceho bytového fondu nadstavbami, prístavbami, dostavbami,

Asanácia bytového fondu

Územný plán neuvažuje s celoplošnou asanáciou bytového fondu.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy mesta

2.4.1 Funkcia a poloha mesta v sídelnej štruktúre

V mysle „Konceptie územného rozvoja Slovenska“ (KURS I. KURS II:) je sídlo Tvrdošín z hľadiska hierarchie sídiel v Žilinskom kraji zaradené medzi:

- ťažiská osídlenia miestneho významu, medzi ktoré patrí **tvrdošínsko-námestovské ťažisko osídlenia**,
- sídelné centrá – ťažiskové centrá osídlenia subregionálneho významu: Rajec, Bytča, Turzovka, Kysucké Nové Mesto, Turčianske Teplice, Námestovo, Trstená, **Tvrdošín**, Nižná, Liptovský Hrádok,

sídelných rozvojových osí do:

- **oravskej sídelnej rozvojovej osi** – Dolný Kubín – Trstená.

Postavenie mesta v sídelnej štruktúre

Mesto Tvrdošín sa nachádza na severe Slovenska, v juhovýchodnom cípe Oravskej kotliny, medzi Skorušinskými vrchmi a Oravskou vrchovinou. Počtom obyvateľov sa medzi mestami Slovenská radí na 75. miesto. Je administratívnym centrom okresu, ktorý sa nachádza v severovýchodnej časti Žilinského kraja. Okres Tvrdošín susedí s 3 okresmi Žilinského kraja (Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín a Námestovo) a jeho severovýchodná hranica je súčasne štátnou hranicou s Poľskom. Najbližšie centrá osídlenia sa od sídla Tvrdošín nachádzajú vo vzdialenosti: hlavné mesto Bratislava cca 300 km, krajské mesto Žilina cca 93 km, ostatné väčšie mestá: Martin cca 69 km, Ružomberok cca 48 km, Dolný Kubín cca 32 km, Trstená cca 6 km, Námestovo cca 15 km a hraničný prechod s Poľskom cca 12 km.

Do záujmového územia okresného mesta Tvrdošín patrí mesto Trstená, obce Brezovica, Čimhová, Vitanová, Liesek, Zabiedovo, Štefanov nad Oravou, Suchá Hora, Hladovka, Nižná nad Oravou, Zemianska Dedina, Oravský Biely Potok, Habovka, Zuberec a Podbieľ. Obce Podbieľ, Nižná nad Oravou, Tvrdošín, Trstená, Čimhová, Vitanová, Hladovka a Suchá Hora vytvárajú urbanizovaný sídelný pás pozdĺž údolia rieky Oravy, s napojením na hlavný dopravný koridor, ktorý je vedený v smere sever-juh, medzinárodný cestný ťah E 77 (I/59) Ružomberok - Dolný Kubín – Tvrdošín – Trstená - hraničný prechod s Poľskom a železničnú trať 2611 Kral'ovany – Trstená.

Obec Nižná, mestá Tvrdošín a Trstená tvoria hospodárske ťažisko okresu, v ktorom sa sústreďuje priemysel a administratíva celého okresu Tvrdošín. Súčasne sú tieto sídla prepojené rekreačným územím pozdĺž rieky Oravy a Oravskej priehrady s mestom Námestovo, ťažiskom osídlenia v okrese Námestovo. V ostatných vidieckych sídlach, ležiacich v záujmovom území mesta Tvrdošín, prevláda hlavne obytná a čiastočne rekreačná funkcia.

Môžeme konštatovať, že mesto Tvrdošín plní, vzhľadom na postavenie sídla v sídelnej sieti, polohový potenciál územia vo väzbe na medzinárodný dopravný ťah, blízkosť hraničného prechodu s Poľskom, štruktúru výrobných podnikov, rekreačné zázemie tvorené riekami Oravou a Oravicou, geotermálnym vrtom v Oraviciach, ako aj prírodnými danosťami územia, hlavne funkciu kultúrno-spoločenského, administratívno-správneho, hospodárskeho a rekreačného centra okresu, s prevládajúcou obytnou, výrobnou a čiastočne rekreačnou funkciou.

Stratégia rozvoja mesta Tvrdošín, ktorá sa premieta návrhu riešenia, predpokladá rozvoj obytnej, výrobnéj a rekreačnej funkcie, pri zohľadnení funkcií vyššej a špecifickej celomestskej až nadmestskej občianskej vybavenosti, bývania so základnou občianskou vybavenosťou, podnikateľských aktivít výrobných, obšlužných, skladových a rekreácie zameranej na prírodné danosti územia.

2.4.2 Krajinná štruktúra a jej vplyv na riešenie ÚPN mesta

Riešené katastrálne územie mesta Tvrdošín leží v údolí pri sútoku medzi riekou Oravou a Oravicou, čo formovalo jeho veľkosť a pretiahnutý tvar v smere západ – východ. Po jednej strane rieky Oravy sa tiahne Oravská vrchovina a po druhej Oravská Magura.

Z pôvodnej lesnej vegetácie sa v údolí pri riekach, zachovali len malé zvyšky lesa. Z hľadiska krajinej kompozície je významná líniová zeleň, tvorená kombináciou drevín a bylín, prípadne len drevín, zoradených v línií, ktorá lemuje komunikácie a spomínané vodné toky. Táto sprievodná zeleň delí územie poľnohospodárskej krajiny na menšie lány, vyznačuje nástupy do mesta a sústreďuje pohľadové vnemy na

samotnú zastavanú štruktúru mesta.

Pre celkový vonkajší obraz sídla, najmä z diaľkových pohľadov, je dôležité zachovanie líniových trás zelene a nová výsadba zelene v zmysle návrhu prvkov MÚSES. Súčasne je nevyhnutné pri návrhu nových objektov priemyselnej výroby, rekreácie a športu v maximálnej miere rešpektovať prírodnú scenériu, siluetu zástavby a nenarušovať charakter krajiny.

Hodnotenie ekologickej kvality priestorovej štruktúry

Z hľadiska ekológie prírodné prostredie riešeného územia bolo devastované:

- intenzívnou poľnohospodárskou výrobou – v krajine je dominantná orná pôda obhospodarovaná vo veľkých blokoch,
- dopravou a technickou infraštruktúrou vedenou cez katastrálne územie.

Kvalitu priestorovej štruktúry krajiny navrhujeme zvýšiť doplnením ekostabilizačných prvkov a nových biotopov (návrh miestnych biokoridorov a biocentier v zmysle MÚSES), ktoré rozčlenia veľké lány poľnohospodárskej pôdy na menšie územia. Okolo zastavaného územia navrhujeme doplniť pásy izolačnej zelene, ktorá oddelí obytné územie od poľnohospodárskej krajiny. Súčasne sa tým dosiahne aj zvýšenie estetické kvality krajinného obrazu.

Zo zhodnotenia krajinej štruktúry pre riešenie územného plánu vyplýva, že:

- katastrálne územie mesta Tvrdošín má vhodné podmienky pre rozvoj osídlenia, výroby, rekreácie a infraštruktúry,
- poľnohospodárska pôda predstavuje potenciálne územie pre rozvoj mesta, avšak rozvojové zámery navrhujeme situovať len do kontaktných polôh so zastavaným územím mesta, prípadne do lokalít s vybudovanou dopravnou a technickou infraštruktúrou a na ostatnom území rešpektovať a zachovať charakter poľnohospodárskej krajiny,
- vzhľadom na častú veternosť nedoporučujeme umiestňovať v území výrobné prevádzky, ktoré by mohli znečisťovať ovzdušie.

ÚPN mesta Tvrdošín z hľadiska krajinej štruktúry navrhuje

- rešpektovať záväznú časť ÚPN VÚC Žilinský kraj v oblasti rekreácie, turistiky a ekologických aspektov ochrany prírody a krajiny,
- rešpektovať existujúce a navrhované územia s legislatívnou ochranou,
- zachovať charakter okolitej krajiny - do návrhu prevziať všetky prvky MÚSES, ekostabilizačné opatrenia a ekostabilizačné prvky riešené v krajino-ekologickom pláne (doporučujeme prvky zaradiť k plochám určeným pre rezervovanie na verejnoprospešné účely),
- na plochách, ktoré nie sú určené pre rozvojové zámery, vylúčiť devastáčnne zásahy, ktoré by mohli ohroziť existujúce ekosystémy.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

2.5.1 Zhodnotenie urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Zastavaná štruktúra mesta Tvrdošín má pretiahnutý tvar v smere západ–východ. Rozprestiera sa po oboch stranách rieky Oravy, ktorá tvorí výraznú prírodnú kompozičnú os v pôdoryse mesta a delí ho na dve časti: juhozápadnú - pravý breh rieky Oravy, ktorý pozostáva zo zastavaných území častí Krásna Hôrka a Medvedzie a severovýchodnú - ľavý breh rieky Oravy, tvorený zastavaným územím časti Tvrdošín. Tieto dve časti sú spojené mostami (dopravným a peším) cez rieku Oravu.

Dnešná urbanistická skladba sídla vychádza z historického vývoja mesta a je v jeho priestorovom priemete jasne čitateľná. Jednotlivé mestské časti majú rozdielne pôdorysné osnovy.

Časť Tvrdošín má kompaktný tvar, tvorený takmer pravouhlou parceláciou, ktorá vytvára v centre mesta pravidelné usporiadanie zástavby okolo významného priestorového uzla - obdĺžnikového Trojičného námestia s výraznou vysokou zeleňou, architektonickou dominantou - kostolom Najsvätejšej Trojice v južnej časti a Základnou školou Š. Šmálika v severnej časti. Spolu s okolitou nízkopodlažnou štruktúrou zástavby, ktorá vychádza z historickej parcelácie osídlenia, si námestie zachovalo pôvodnú hmotovo - priestorovú

podstatu. S okolitou zástavbou, dreveným kostolíkom a cintorínom na vyvýšenom mieste, je súčasťou vyhlásenej pamiatkovej zóny, ktorá má stabilizovaný územný obrys. V severnej a východnej časti pamiatková zóna pokračuje individuálnou rodinnou výstavbou. Kompaktný tvar centra mesta je narušený v južnej časti dopravným koridorom – Vojtaššákovou ulicou (cestou I/59), ktorá vytvára výraznú bariéru a ovplyvňuje rozloženie funkčných plôch v centre.

Mestské časti Medvedzie a Krásna Hôrka majú v súčasnosti minimálne priestorové väzby s časťou Tvrdošín, okrem dopravného a pešieho spojenia cez rieku Oravu. Medvedzie je tvorené v južnej časti rozvoľnenou komplexnou bytovou výstavbou s priestorovým ťažiskom okolo Michalského námestia. Nové obytné súbory nesú znaky panelového mestského prostredia, ktoré v severozápadnej časti pokračuje zástavbou rodinných domov, ktoré lemujú úzke uličky v členitom teréne, ktorý ovplyvnil štruktúru aj usporiadanie obytnej zástavby. Viacpodlažná panelová výstavba bodových a doskových bytových domov vytvorila novodobú siluetu mesta. Rodinné domy tvoria hromadnú cestnú zástavbu. Štruktúra v časti Krásna Hôrka má charakter typickej ulicovej vidieckej zástavby rodinných domov, bez výrazného priestorového ťažiska.

Územie mestského centra sa sústreďujú pozdĺž hlavnej dopravnej osi mesta (Novej a Vojtaššákovskej ulici), okolo Trojičného a Michalského námestia. Je tvorené funkciami občianskej vybavenosti celomestského a nadmestského významu, s prevahou zariadení administratívneho, kultúrno-spoločenského, obchodno-obslužného a vzdelávacieho charakteru. Centrum mesta sa v časti Tvrdošín čiastočne prekrýva s pamiatkovou zónou.

Po obvode zastavaného územia mesta sú situované:

v mestskej časti Tvrdošín:

- obchodná, obslužná vybavenosť a bývanie na juhu medzi Vojtaššákovou ulicou a železničnou traťou,
- školské a športové zariadenia na západe pri rieke Orave,
- potravinársky priemysel, podnikateľské aktivity obslužného charakteru a ČSPL na severovýchode pri vstupe do sídla od mesta Trstená,
- podnikateľské aktivity potravinárskeho, drevárskeho, obslužného a skladového charakteru na severovýchode a východe medzi železničnou traťou a riekou Oravicou,
- poľnohospodárska výroba na východe a juhovýchode za riekou Oravicou (farma kožušinových zvierat a poľnohospodárske družstvo Žiarec),
- záhradkárská osada „Čeremošné I. a II.“ na severe pri rieke Orave,
- záhradkárská osada „Uplzeň“ na severe,

v mestskej časti Medvedzie:

- kultúrno-spoločenský areál s Galériou Márie Medveckej pri rieke Orave, severne od Novej ulice,
- otvorená ľadová plocha pri rieke Orave,
- technická, obchodná a sociálna vybavenosť na východe medzi riekou Oravou a železničnou traťou (Technické služby mesta, Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých, Tesco),
- poľnohospodárska výroba a skladové hospodárstvo na severozápade (ovčín pri Družstevnej ulici),
- záhradkárske osady v lokalitách „Bučník I.“ a „Bučník II.“ na severe, popri toku rieky Oravy,
- záhradkárská osada na západe v lokalite „Hrúbiky“,
- prírodný útvar - skalka,
- Lyžiarsky vlek v lokalite „Lúčky“,

v mestskej časti Krásna Hôrka:

- drevovýroba a športový areál na severovýchodne pri rieke Orave,
- poľnohospodárska výroba na juhu medzi cestou I/59 a riekou Oravou (roľnícke družstvo pod Skalkou),
- podnikateľské aktivity skladového výrobného a charakteru pri vstupe do mesta od sídla Nižná po ľavej strane cesty I/59 (Hydac, s.r.o),
- záhradkárská osada „Pod Ploty“ a „Pod Vápenicou“,
- futbalové ihrisko v lokalite „Roveň“.

2.5.2 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Navrhovaná urbanistická koncepcia rozvoja priestorového usporiadania mesta Tvrdošín:

- zachováva
  - siluetu mesta v smere od mestskej časti Medvedzie na dominantnú časť historického jadra – kostol a jeho okolie,
  - kompaktný charakter urbanistickej štruktúry pamiatkovej zóny,
  - existujúcu vzrastlú zeleň na Trojičnom námestí a na cintoríne,
  - charakter okolitej poľnohospodárskej krajiny, ktorú dotvára líniovými prvkami zelene v zmysle návrhov MÚSES,
- rešpektuje
  - výškovú hladinu zástavby v pamiatkovej zóne (max. 2 podlažia, v ochrannom pásme do 4 podlaží),
  - stavebnú čiaru,
  - hmotovo-priestorové riešenie zástavy (objekty navrhuje členiť v hmotovej skladbe tak, aby odrážali historický založený pôdorys) a tvar šikmých striech,
- navrhuje
  - intenzifikovať zastavané územie mesta - dopĺňa stavebné preluky objektmi, ktoré sa výškovou hladinou a architektonickým riešením prispôbujú okolitej zástavbe,
  - spolyfunkčniť zástavbu pozdĺž hlavnej kompozičnej a dopravnej osi v časti Tvrdošín – polyfunkčnými objektmi s vybavenosťou v parteri a bývaním na poschodí, v pôvodnej urbanistickej a pôdorysnej štruktúre, so zachovaním výškovej hladiny zástavby (max. 2-3 podlažné objekty so šikmými strechami),
  - reštrukturalizovať existujúcu priemyselnú zónu - pri železničnej trati v časti Tvrdošín;
- rieši rozvoj funkcie:

bývania (BD - bytové domy, RD - rodinné domy)

v zastavanom území mesta

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: preluky, 05BD-časť, 06RD, 08RD-časť, 15BD,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: 18RD-časť,

mestská časť Medvedzie: I. etapa: 35RD-časť,

mimo hranice zastavaného územia mesta – na plochách poľnohospodárskej pôdy:

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: 05BD-časť, 07RD, 08RD-časť, 09BD/I, 15BD,
Výhľad: 32RD,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: 18RD-časť, 19RD, 20RD, 22RD, 24RD,
Výhľad: 23RD, 31RD,

mestská časť Medvedzie: I. etapa: 35RD-časť,
Výhľad: 36RD, 37RD;

občianskej vybavenosti (OV – zariadenia občianskej vybavenosti)

v zastavanom území mesta

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: preluky, 14/0V,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: preluky,
II. etapa: 30/0V,

mestská časť Medvedzie: I. etapa: preluky;

športu a rekreácie (ŠP- športové plochy a zariadenia)

mimo hranice zastavaného územia mesta – na plochách poľnohospodárskej pôdy

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: 10ŠP,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: 16ŠP, 17ŠP,

výroby (TP - ťažobné plochy a zariadenia, PR – priemyselná výroba (podnikateľské zóny výrobné, nevýrobné a obslužné)

mimo hranice zastavaného územia mesta – na plochách poľnohospodárskej pôdy

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: 01TP, 03PR, 04PR, 11PR,
Výhľad: 02PR,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: 28PR, 29PR,
Výhľad: 26PR, 27PR,

zelene (CI špeciálna zeleň – územná rezerva pre rozšírenie cintorína, VZ – izolačná zeleň)

v zastavanom území mesta

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: 13CI,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: 21CI, 25VZ,

dopravy (ST - územná rezerva pre vybudovanie novej autobusovej stanice, A – územná rezerva pre rýchlostnú komunikáciu R3, B1 – územná rezerva pre severný obchvat mesta - cesta II/520)

v zastavanom území mesta

mestská časť Tvrdošín I. etapa: 12ST,

mimo hranice zastavaného územia mesta – na plochách poľnohospodárskej pôdy

mestská časť Krásna Hôrka: I. etapa: A,

mestská časť Tvrdošín: I. etapa: A,

Výhľad: B1.

Na obnovu a prestavbu ÚPN navrhuje:

- zachovať, prípadne rekonštruovať so zachovaním pôvodného výrazu, niektoré objekty z typickej zástavby, k odstráneniu pristúpiť len v prípade závažného statického narušenia konštrukcie,
- podporovať rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho bytového fondu dostavbami a nadstavbami (pri dodržaní regulatívov intenzity využitia územia),
- dobudovať a spolyfunkčniť centrálnu časť mesta ,
- dobudovať chýbajúce zariadenia a trasy dopravnej a technickej infraštruktúry,
- intenzifikovať územie existujúcich výrobných areálov,
- rekonštruovať miestne komunikácie.

Návrh na asanáciu

Územný plán neuvažuje s celoplošnými asanáciami existujúcich objektov asanáciami objektov.

2.5.3 Návrh ochrany a využitia kultúrno-historických hodnôt

Na území mesta Tvrdošín návrh územného plánu požaduje zachovať a chrániť v zmysle pamiatkového zákona nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- Súsošie sv. Trojice (plastika, trojičný stĺp) nachádza sa v časti Krásna Hôrka - číslo 2642/0,
- kaplnka a zvonica v časti Krásna Hôrka, Kukorelliho ul. (v súčasnosti ul. M.R.Štefánika) – číslo 225/1,2,
- dom ľudový a pamätná tabuľa (Kukorelli L.), Kukorelliho ul. č. 92 (ul. M.R.Štefánika) – číslo 275/1,2
- kúria rodiny Medveckých – galéria, Medvedzie ul. Pod Velingom – číslo 2768/0,
- dom ľudový v časti Medvedzie č. 40-41, horný koniec sídla – číslo 1574/0,
- dom ľudový v časti Medvedzie, Nová ul. č. 26 – číslo 1575/0,
- drevený Kostol Všetech svätých na Starom cintoríne – najstaršia zachovaná stavebná pamiatka na hornej Orave z druhej polovice 15. storočia, zapísaná do európskeho kultúrneho dedičstva – číslo 253/0,
- synagóga, Radničná ul. č.5 – číslo 3514/0,
- dom ľudový, Školská ul. č. 21 – číslo 1617/0,
- pomník padlým v 1..sv. vojne, Trojičné nám.- park – číslo 288,
- rímskokatolícky Kostol svätej Trojice, Trojičné nám. č. 1 – pôvodne renesančný z 1. polovice 17. storočia – číslo 254/0.

Centrálna časť mesta je vyhlásená za pamiatkové územie – pamiatkovú zónu (všeobecne záväzná vyhláška Okresného úradu v Dolnom Kubíne 4 PO 37/91-457/3A-10, s účinnosťou od 01.06.1991). Územie pamiatkovej zóny je vyznačené v grafickej časti dokumentácie. Hranica pamiatkovej zóny začína pod farským kostolom na Vojtaššákovej ulici, zahŕňa Trojičné námestie, objekt synagógy a príslahlé ulice. Smerom severným sa tiahne po hraniciach parciel domov zo západnej strany námestia, pred školou sa lomí východným smerom a zaberá zadné časti objektov na Ústianskej ulici. Ďalej pokračuje južným smerom, pretína Školskú ulicu a lemuje zadné hrany parciel na Trojičnom námestí. K pamiatkovej zóne patrí aj areál cintorína s cenným dreveným kostolom, kostnicou, jednotlivými hrobmi a vzrastlou zeleňou. Územie pamiatkovej zóny nemá právoplatne vyhlásené ochranné pásmo.

V riešenom území sa nenachádzajú národné kultúrne pamiatky evidované ako chránená zeleň v zmysle pamiatkového zákona.

Zásady ochrany a využitia kultúrno-historických pamiatok

- v jednotlivých etapách realizácie ÚPN mesta Tvrdošín dodržiavať podmienky v zmysle ustanovení

- zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona 50/1976 Zb. o ÚP a SP v znení neskorších predpisov,
- chrániť všetky pamiatky zapísané v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok v zmysle ustanovení zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu,
  - v historickom jadre mesta zachovať charakter historického pôdorysu, pôvodnej zástavby –parceláciu a výškovú hladinu (max. 2 podlažia), uplatniť miestne tvaroslovie na navrhovaných objektoch,
  - zachovať súčasné výškové zónovanie domov v časti zástavby na západnej strane Trojičného námestia, t.j. zástavbu prízemnými domami s využitelným podkrovím, od deliacej uličky (KN parcela č. 1380) smerom severným až po koniec zástavby v blízkosti školy – ochrana dochovanej pôvodnej nízkopodlažnej kompaktnej radovej zástavby starého Tvrdošína, čo sa kvalifikuje ako urbanisticko-architektonická jedinečnosť, dokumentujúca pôvodný autentický charakter zástavby okolo námestia,
  - zástavba nadväzujúca na tento objekt Mestského úradu by mala byť pokračovaním výškového zónovania tohto objektu,
  - objekty z pôvodnej zástavby, ktoré sú vo vyhovujúcom technickom stave odporúča zachovať, prípadne rekonštruovať so zachovaním pôvodného výrazu, k odstráneniu objektov pristúpiť len v prípade závažného statického narušenia konštrukcie,
  - pri obnove, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť merítka pôvodnej štruktúry zástavby, zachovať typickú siluetu zástavby a dochované diaľkové pohľady na dominanty mesta – rímskokatolícky kostol a drevený kostol,
  - pri novej výstavbe, prestavbe, dostavbe a nadstavbe objektov, ktoré sa nachádzajú v lokalitách v dotyku s národnými kultúrnymi pamiatkami, požiadať o stanovisko príslušný Pamiatkový úrad, ktorý stanoví usmerňujúce, resp. limitujúce zásady ktoré zabezpečia, aby prostredie národných kultúrnych pamiatok a plochy neodkrytých archeologických nálezísk neboli akoukoľvek ľudskou činnosťou negatívne ovplyvnené alebo poškodené,
  - vylúčiť tranzitnú dopravu z Trojičného námestia,
  - mestský interiér doplniť drobnou architektúrou vhodnou do daného prostredia.

Ochrana archeologických lokalít

V katastrálnom území mesta sa nachádzajú tri neodkryté archeologické náleziská, ktoré nepodliehajú evidencii a ochrane podľa pamiatkového zákona ale podliehajú ochrane v zmysle bežných právnych úprav:

- bližšie neurčená poloha (štiepané nástroje paleolit – zber A. Habovštiak),
- poloha nad Vyšným mlynom (štiepané nástroje paleolit),
- poloha Pod Vápenicou (stredovek).

Návrh ÚPN z hľadiska archeologických nálezov zaväzuje

- investora/stavebníka, aby si od Pamiatkového úradu v jednotlivých stupňoch územného a stavebného konania vyžiada konkrétne stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti súvisiacej so zemnými prácami (líniové stavby, budovanie komunikácií, bytová výstavba atď.) z dôvodu, že stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami môže dôjsť k narušeniu archeologických nálezísk, ako aj k porušeniu dosiaľ nevidovaných pamiatok.

2.6 Návrh funkčného využitia územia mesta

Mesto Tvrdošín patrí medzi sídla s prevládajúcou obytnou, výrobnou-poľnohospodárskou a rekreačnou funkciou.

Katastrálne územie mesta členíme na tieto funkčné zóny:

Zóna osídlenia je tvorená zastavanými územiami mesta:

- mestská časť Tvrdošín,
- mestská časť Medvedzie,
- mestská časť Krásna Hôrka.

Zastavané územie chápeme ako obytné územie so sprievodnou funkciou vyššej a základnej občianskej, sociálnej, dopravnej a technickej vybavenosti a zariadeniami výroby a skladov. Takmer všetky objekty pre trvalé bývanie sú situované v zastavanom území mesta.

Zóna výrobnou-poľnohospodárska zahŕňa:

- areály poľnohospodárskej výroby,

- areály priemyselnej výroby a skladového hospodárstva,
- plochy poľnohospodárskej krajiny – ornej pôdy a trvalo trávnych porastov,
- plochy lesnej krajiny,
- ťažobné areály,
- zariadenia technickej infraštruktúry celomestského až nadmestského významu (vodné zdroje, ČOV, RS, TS...).

Zóna rekreácie je tvorená:

- športovými plochami a zariadeniami,
- rekreačnými zariadeniami, ktoré sú roztrúsené v rôznych častiach riešeného územia,
- lyžiarskym vlekom v lokalite „Bučník“ s príslušnou vybavenosťou,
- záhradkáckymi osadami v lokalitách: „Čeremošné I. a II.“, „Uplzeň“, „Bučník I. a II.“, „Hríbiky“ „Pod ploty“ „Pod Vápenicou“,
- vodnými tokmi a plochami.

Riešené zastavané územie mesta členíme v zmysle vyhl. 55/2001 Zb. na

obytné územie,
zmiešané územia,
rekreačné územie,
výrobné územie.

Obytné územie tvoria plochy, ktoré sú určené pre obytné domy (rodinné a bytové) a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská.

Súčasťou obytného územia sú

- plochy pre základné občianske vybavenie územia, ktoré skladbou a kapacitou musia zodpovedať veľkosti a funkcii mesta, ako aj potrebám jeho záujmového územia (prípustné sú stavby pre školstvo, kultúru, cirkevné účely, zdravotníctvo a sociálnu pomoc, spoje, menšie prevádzky pre obchod a služby, verejné stravovanie, dočasné ubytovanie, správu a riadenie, šport, verejnú hygienu a požiaru bezpečnosť),
- plochy zelene zodpovedajúce estetickým, hygienickým a ekostabilizačným potrebám.

Obytné územie v zastavanom území mesta Tvrdošín tvoria:

- plochy s prevahou rodinných domov – málopodlažná zástavba,
- plochy s prevahou bytových domov – viacpodlažná zástavba.

Zmiešané územie

- s prevažne mestskou štruktúrou – plochy určené pre občiansku vybavenosť: budovy správy, obchodu a služieb, budovy a zariadenia turistického ruchu, miest pre zhromažďovanie a zariadenia zábavy, okrem toho aj pre obytné budovy, vrátane k tomu prislúchajúcich stavieb a zariadení,
- s prevahou plôch pre obytné domy – plochy umožňujúce umiestňovanie stavieb a zariadení, prislúchajúcich k vybaveniu obytných domov a iné, ktoré slúžia prevažne na ekonomické, sociálne a kultúrne potreby obyvateľstva a ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie a nerušia výrazne svoje okolie, napr. malé a stredné výrobné prevádzky a skladové plochy.

Zmiešané územie v zastavanom území mesta Tvrdošín tvoria:

- plochy základnej a vyššej občianskej vybavenosti – sústredené v CMZ a v ťažiskách mestských častí,
- plochy s prevahou polyfunkčných objektov – rodinné a bytové domy v integrácii so zariadeniami občianskej vybavenosti (obchod, služby, administratíva, prechodné ubytovanie a malovýroba) - rozptýlené v rôznych častiach mesta,
- plochy drobných remeselných prevádzok a služieb bez negatívneho vplyvu na životné prostredie – rozptýlené v rôznych častiach mesta.

Výrobné územie zahŕňa plochy určené pre prevádzkové budovy a zariadenia, ktoré sú na základe prevádzky neprípustné v obytných, rekreačných a zmiešaných územiach.

Výrobné územie v zastavanom území mesta Tvrdošín tvoria:

- plochy s prevahou objektov priemyselnej výroby a služieb,
- skladové plochy,
- plochy zariadení technickej infraštruktúry.

Rekreačné územie tvoria plochy, ktoré zabezpečujú požiadavky každodennej rekreácie bývajúcего obyvateľstva a turistov. Do rekreačných území sa umiestňujú rekreačné zariadenia voľné a viazané, športové plochy a zariadenia: ihriská a kúpaliská, zariadenia verejného stravovania a niektorých služieb, centrá voľného času a zariadenia so špecifickou funkciou. Podstatnú časť rekreačného územia tvorí zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady a záhradkárske osady, trávne plochy, prípadne aj vodné plochy a toky.

Rekreačné územie v zastavanom území mesta Tvrdošín zahŕňa:

- športový areál s futbalovým ihriskom v južnej časti Krásnej Hôrky pri rieke Orave,
- futbalové ihrisko v časti Krásna Hôrka v lokalite „Roveň“,
- športové ihriská rozptýlené v rôznych častiach mesta,
- športoviská tvoriace súčasť školských areálov,
- kryté tenisové ihriská,
- otvorené klzisko v časti Medvedzie,
- dopravné ihrisko v časti Krásna Hôrka – v súčasnosti zdevastované,
- plochy verejnej zelene, parkovej zelene, špeciálnej zelene – cintorínov, lesa a pod.,

Návrh riešenia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Rozvoj obytného územia

nová výstavba rodinných domov:

- nová výstavba v hraniciach zastavaného územia mesta – preluky a intenzifikácia nadmerných záhrad - po súhlase vlastníkov pozemkov:
  - I. etapa: preluky - časť, 06RD, 08RD - časť, 18RD-časť, 35RD - časť,
- nová výstavba mimo hraníc zastavaného územia mesta, v kontakte s existujúcou zástavbou, na plochách poľnohospodárskej pôdy
  - I. etapa: preluky, 07RD, 08RD-časť, 09BD – časť, 18RD-časť, 19RD, 20RD, 22RD, 24RD, 31RD, 35R –časť,
  - Výhľad: 23RD, 31RD, 32RD, 36RD, 37RD,

nová výstavba viacpodlažných bytových domov:

- nová výstavba v hraniciach zastavaného územia mesta – spolyfunkčnenie existujúcej zástavby
  - I. etapa: preluky, 05BD-časť, 15BD,
- nová výstavba mimo hraníc zastavaného územia mesta, v kontakte s existujúcou zástavbou na plochách poľnohospodárskej pôdy
  - I. etapa: preluky, 05BD-časť, 09BD- časť.

Rozvoj zmiešaného územia

- v hraniciach zastavaného územia mesta:
  - I. etapa: 14OV,
  - spolyfunkčnenie verejných priestorov pozdĺž hlavnej dopravnej osi v mestskej časti Tvrdošín,
- mimo hraníc zastavaného územia mesta:
  - I. etapa: 30OV.

Rozvoj výrobného územia

- v hraniciach zastavaného územia mesta:
  - reštrukturalizácia existujúcich areálov výroby, skladového hospodárstva a technickej infraštruktúry,
  - nová výstavba priemyselných zón:
    - I. etapa: 06PR, 11PR,
- mimo hraníc zastavaného územia
  - ťažobný areál :I. etapa: 01TP (obnovenie ťažby ložiska nevyhradeného nerastu –

- stavebného kameňa v „Lome Krásna Hôrka“),
- nová výstavba priemyselných zón:
  - I. etapa.: 03PR, 04PR, 28PR, 29PR,
  - Výhľad: 26PR, 27PR,
- nová výstavba priemyselných zón: 03PR, 04PR, pri vstupe do mesta Tvrdošín v smere od Trstenej (1. variant: 27PR/I, 28PR/II, 29PR/II a 2. variant: 28PR/II, 29PR/II).

Rozvoj rekreačného územia

- mimo hraníc zastavaného územia mesta:
  - nová výstavba - – 1. etapa:
    - 10ŠP športovo-rekreačné centrum v časti Krásna Hôrka medzi železničnou traťou a riekou Orava,
    - 16ŠP lyžiarsky vlek s príslušnou vybavenosťou v časti Tvrdošín pod Oravskou priehradou,
    - 17ŠP dobudovanie kapacít pre prechodné ubytovanie v mestskej časti Tvrdošín, pri rieke Orava časť „Vladiny“
    - rekonštrukcia športovej strelnice vo väzbe na existujúce športové plochy.

ÚPN mesta Tvrdošín prisudzuje rozvojovým zámerom nasledovné funkčné využitie:

plochy bývania s objektmi rodinných domov - návrh:

- I. etapa: preluky, 06RD, 07RD, 08RD, 09BD-časť, 18RD, 19RD, 20RD, 22RD, 24RD, 31RD, 35RD,
- Výhľad: 23RD, 32RD, 36RD, 37RD,

plochy bývania s objektmi bytových domov – návrh:

- I. etapa: 05BD (cca 270 bytových jednotiek), 09 BD (cca 224 bytových jednotiek) a 15BD (cca 105 bytových jednotiek),
- Celkom: 599 bytových jednotiek v bytových domoch;

plochy občianskeho vybavenia - návrh:

- I. etapa: 14OV,
- Výhľad: 30OV;

plochy rekreácie a športu s objektmi - návrh:

- I. etapa: 10ŠP, 16ŠP, 17ŠP a rozšírenie existujúcich cintorínov 13CI a 21CI;

plochy podnikateľských aktivít výrobných, nevýrobných, skladových a ťažobných s objektmi - návrh:

- I. etapa: 01TP, 03PR, , 04PR, 11PR, 28PR, 29PR,
- Výhľad: 02PR, 26PR, 27PR,

plochy technickej infraštruktúry s objektmi – návrh: I

- I. a výhľad: líniové stavby technickej infraštruktúry, trafostanice, prečerpávacie stanice kanalizácie;

plochy a zariadenia dopravnej infraštruktúry – návrh:

- A - územná rezerva pre rýchlostnú komunikáciu R3,
- B1 – územná rezerva pre dopravný obchvat mesta – cesta II/520,
- miestne komunikácie,
- pešie a cyklistické trasy,
- parkoviská,
- návrh novej autobusovej stanice - 12ST,

plochy verejnej zelene v zastavanom území mesta – návrh izolačnej zelene okolo cintorína - 25VZ.

Plošné výmery rozvojových zón

Rozvojové zámery	Výmera v ha	TP	PR	BD	RD	ŠP	VZ	ST	CI	OV
Preluky	2,6160			0,5100	2,1060					
01TP/I	1,4400	14,400								
02PR/II	11,6263		11,6263							
03PR/I	5,0169		5,0169							
04PR/I	5,6320		56,320							
05BD/I	5,4872			5,4872						
06RD/I	1,3867				1,3867					
07RD/I	7,2094				7,2094					

Rozvojové zámery	Výmera v ha	TP	PR	BD	RD	ŠP	VZ	ST	CI	OV
08RD/I	6,4471				6,4471					
09BD/I	14,8178			5,8178	9,0000					
10ŠP/I	4,8598					4,8598				
11PR/I	0,6525		6,525							
12ST/I	0,2818							0,2818		
13CI/I	0,4348								0,4348	
14OV/I	0,4904									0,4904
15BD/I	1,1981			1,1981						
16ŠP/I	3,1955					3,1955				
17ŠP/I	0,5978					0,5978				
18RD/I	1,1769				1,1769					
19RD/I	1,1350				1,1350					
20RD/I	3,5867				3,5867					
21CI/I	0,8915								0,8915	
22RD/I	1,4361				1,4361					
23RD/II	2,5786				2,5786					
24RD/I	1,0126				1,0126					
25VZ/I	0,6469						0,6469			
26PR/II	7,4898		7,4898							
27PR/II	3,6393		3,6393							
28PR/I	7,3701		7,3701							
29PR/I	8,3195		8,3195							
30OV/II	0,5540									0,5540
31RD/I	1,8621				1,8621					
32RD/II	3,8449				3,8449					
35RD/I	5,8470				5,8470					
36RD/II	2,1225				2,1225					
37RD/II	3,5275				3,5275					
SPOLU	130,4311	14,4000	106,3071	13,0131	54,2791	8,6513	0,6469	0,2818	1,3263	1,0444

Vysvetlivky:

TP – ťažobné priestory, PR – plochy priemyslu, BD – plochy bytových domov, RD – plochy rodinných domov, ŠP – plochy športu a rekreácie, VZ – plochy verejnej zelene, ST – plocha stanice, CI – územná rezerva pre rozšírenie cintorínov, OV – plochy občianskej vybavenosti.

2.6.1 Vymedzenie časti územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti - v ÚPN-Z

Podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov návrh územného plánu mesta Tvrdošín vymedzí plochy, pre ktoré bude nutné obstarat' územný plán zóny. V prípade riešeného územia pôjde hlavne o plochy, kde spôsob parcelácie pozemkov vyžaduje scelovanie alebo delenie parciel. Tomuto kritériu budú zodpovedať hlavne rozsiahlejšie plochy navrhnuté pre obytné, rekreačné, zmiešané a výrobné územie. Plochy, ktorých riešenie sa bude odvíjať od existujúcej parcelácie (napríklad preluky) a tiež plochy, kde je predpoklad realizácie zámeru jedným investorom, nie je potrebné riešiť s podrobnosťou ÚPN zóny.

Preveriť urbanisticko-architektonické riešenie podrobnejšou územno-plánovacou dokumentáciou na úrovni územného plánu zóny navrhujeme pre nasledovné rozvojové zámery:

I. etapa:

- obytné územie : 05BD, 07RD, 09 BD, 35RD,
- zmiešané územie: 14OV,
- rekreačné územie:: 10ŠP, 16ŠP, 17ŠP,
- výrobné územie: 03PR, 04PR, 28PR, 29PR;

Výhľad (rozvojové zámery sú podmienené schválením Zmien a doplnkov územného plánu mesta Tvrdošín):

- obytné územie : 32RD, 37RD,
- zmiešané územie: 30OV,

- výrobné územie: 02PR, 26PR, 27PR.

Pre navrhované trasy a zariadenia dopravnej a technickej infraštruktúry a ostatné plochy (rozvojové zámery menšieho rozsahu, voľné preluky v zástavbe) budú stavby riešené jednotlivo v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie.

Pre prípadnú výstavbu poľnohospodárskych účelových stavieb, chatových a záhradkárskych osád a pri reštrukturalizácii poľnohospodárskej pôdy v neoznačených rozvojových zámeroch mimo zastavaného územia mesta je podmienkou vypracovanie a schválenie dokumentácie nižšieho stupňa (napr. urbanistickej štúdie), súčasťou ktorej je aj súhlas príslušného orgánu k použitiu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.

Rozvojové zámery 08RD, 18RD, 20RD a 24RD majú spracovaný a schválený územno-plánovací podklad - Urbanistickú štúdiu obytnej zóny.

2.7 Návrh funkčného využitia územia mesta podľa funkčných subsystémov

2.7.1 Návrh bývania

Územný plán mesta Tvrdošín navrhuje pre funkciu bývania pre návrhové obdobie do roku 2030:

- spolyfunkčniť zástavbu existujúceho bytového fondu (bývanie a občianska vybavenosť – zariadenia obchodu, služieb a administratívy) v časti Tvrdošín pozdĺž Vojtaššákovej ulici,
- využiť ako stavebné pozemky vytypované preluky v hraniciach zastavaného územia mesta (cca 42 prelúk v existujúcej zástavbe pre výstavbu rodinných a bytových domov) a voľné stavebné pozemky na miestach dožitého stavebného fondu tak, aby sa citlivo doplnila existujúca urbanistická štruktúra uličnej zástavby,
- využiť pre novú výstavbu bytových domov väčšie plochy v hraniciach a mimo hraníc zastavaného územia mesta:
  - I. etapa: 05BD (270 bytových jednotiek), 09 BD (224 bytových jednotiek a BD) a 15BD (105 bytových jednotiek) – celkom 599 bytových jednotiek v BD;
- využiť ako stavebné pozemky na výstavbu rodinných domov nadmerné záhrady v lokalitách situovaných:
  - v hraniciach zastavaného územia mesta a v dotyku so zastavaným územím na plochách poľnohospodárskej pôdy:
    - I. etapa: preluky (cca 39 bytových jednotiek v RD a BD), 06RD (cca 15 RD), 07RD (cca 74 RD), 08RD (cca 63 RD), 09BD (cca 111 RD), 18RD (cca 12 RD), 19RD (cca 16 RD), 20RD (cca 38 RD), 22RD (cca 24 RD), 24RD (cca 15 RD), 31RD (cca 25 RD), 35RD (cca 75 RD),
Celkom: 516 RD (bytových jednotiek);
    - Výhľad: 23RD (cca 32 RD), 32RD (cca 35 RD), 36RD (cca 18 RD), 37RD (cca 51 RD)
Celkom: 136 RD (bytových jednotiek);

Predpokladaný nárast bytového fondu:

I.etapa:	prírastok	cca 1115 bytových jednotiek,
	z toho v rodinných domoch	cca 516 bytových jednotiek
	v bytových domoch	cca 599 bytových jednotiek
II.etapa - výhľad:	prírastok	cca 136 bytových jednotiek
	z toho v rodinných domoch	cca 136 bytových jednotiek
Spolu: I. a II. etapa:		cca 1251 bytových jednotiek
	z toho v rodinných domoch	cca 652 bytových jednotiek
	v bytových domoch	cca 599 bytových jednotiek.

2.7.2 Návrh občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

Občianska vybavenosť je v meste Tvrdošín vybudovaná na úrovni vyššej: špecifickej celomestskej a nadmestskej a základnej vybavenosti, zastúpená komerčnou a nekomerčnou (sociálnou) vybavenosťou.

Pri návrhu a rozmiestnení zariadení občianskej vybavenosti sa vychádzalo z predpokladanej veľkosti a funkcie mesta a jeho spádového územia. Pri rozmiestňovaní zariadení základnej občianskej vybavenosti bola hlavným kritériom optimálnej obsluhy obyvateľstva primeraná pešia dostupnosť. Z hľadiska druhej štruktúry zariadení sa doporučuje podporovať rozvoj obchodnej vybavenosti a služieb.

Prehľad existujúcich zariadení občianskej a sociálnej vybavenosti

Predškolské a školské zariadenia

- Materské školy – v častiach: Tvrdošín - 1, Medvedzie - 2, Krásna Hôrka - 1,
- Základné školy – v častiach: Tvrdošín -1, Medvedzie - 1,
- Stredné školy:
  - Gymnázium Tvrdošín,
  - Stredná priemyselná škola Ignáca Gessaya, zameranie elektrotechnika, Medvedzie,
  - Obchodná akadémia v Tvrdošine, Medvedzie ,
  - Stredné odborné učilište lesnícke, Medvedzie,
- Vysoká škola - Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, konzultačné stredisko v Tvrdošine, odbor Európske kultúrne štúdiá – externá forma štúdiá.
- Špeciálne školské zariadenia:
  - Základná umelecká škola v časti Tvrdošín,
  - Autoškola v časti Tvrdošín,
  - Detské dopravné ihrisko v časti Krásna Hôrka.

Školské zariadenia sú druhovo a kapacitne postačujúce pre existujúci aj výhľadový počet obyvateľov mesta. Absentujú priestory pre mimoškolské aktivity detí a mládeže – klubové priestory, ktoré by sa využívali ako centrum voľného času.

Územný plán z hľadiska školských a výchovných zariadení navrhuje

- rekonštruovať detské dopravné ihrisko v časti Krásna Hôrka na nové športovo-rekreačné aktivity,
- využiť pre klubové priestory detí a mládeže nebytové priestory na sídliskách,
- modernizovať existujúce objekty základných a materských škôl – zateplenie, výmena okien, oprava striech.

Zdravotné a sociálne zariadenia

- Zdravotné stredisko Medvedzie s ambulanciami lekárov: prvého kontaktu (2), detských (2), gynekológie (2), zubných (3), ušných, nosných a krčných (1),
- Obvodné zdravotné stredisko Tvrdošín s ambulanciami lekárov: prvého kontaktu (2), detských (1), zubných (1),
- Spišsko-katolícka charita – Agentúra domácej starostlivosti Tvrdošín,
- Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých Krásna Hôrka,
- Dom dôchodcov Tvrdošín.

Zdravotné zariadenia sú v meste vyhovujúce. Najbližšia Poliklinika s nemocnicou sa nachádza v meste Trstená. V meste sa nenachádzajú samostatné detské jasle, s ich zriadením sa neuvažuje. Materské školy sa kombinujú s detskými jaslami – podľa požiadaviek rodičov.

Územný plán z hľadiska zdravotných a sociálnych zariadení navrhuje

- zriadiť ubytovacie zariadenie pre osamelé matky s deťmi (v rozvojovom zámere 15BD),
- zriadiť opatrovateľskú službu pre starých imobilných ľudí a denný stacionár pre dôchodcov(v rozvojovom zámere 15BD).

Administratívne zariadenia

Prehľad najdôležitejších administratívnych zariadení:

Časť Tvrdošín: Mestský úrad Tvrdošín – Radnica, Matričný úrad, Hasičský a záchranný zbor, Sociálna poisťovňa, Pošta, Slovenská sporiteľňa, Všeobecná úverová banka, Slovenská poisťovňa, Exekútorický úrad, Stredoslovenská energetika, Oravská vodárenská spoločnosť, a.s. Farský úrad, Povodie Váhu, závod Ružomberok...

Časť Medvedzie: Mestská polícia, Okresný katastrálny úrad, Okresný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Obvodný úrad životného prostredia, Sociálna poisťovňa, Katastrálny úrad, PZ SR Obvodné oddelenie, Pošta, Územná vojenská správa...

Administratívne zariadenia celomestského významu sú situované v časti Tvrdošín pozdĺž Vojtaššákovej ulici, na Trojičnom námestí a v uliciach, ktoré naväzujú na pamiatkovú zónu mesta. Zariadenia okresného významu sa nachádzajú v časti Medvedzie, okolo Michalského námestia a pozdĺž Novej ulici.

Územný plán z hľadiska administratívnych zariadení navrhuje

- administratívne zariadenia celomestského a nadmestského charakteru umiestňovať do CMZ a pozdĺž hlavnej dopravnej osi - Vojtaššákovej a Novej ulici, formou spolyfunkčnenia existujúcich objektov, využitím parteru a podkrovia,

- prestavať existujúcu hasičskú zbrojnicu na regionálny záchranný systém,
- výhľadovo vyčleniť pozemok pre zriadenie novej hasičskej zbrojnice v areály mliekárni.

Kultúrna vybavenosť

Prehľad najdôležitejších zariadení kultúry:

Časť Tvrdošín: Mestská knižnica umiestnená je v budove Mestského úradu, Farský kostol najsvätejšej Trojice, gotický drevený Kostol všetkých svätých –historický kostolík z polovice 15. storočia, cintorín a dom smútku.

Časť Medvedzie: Mestské kultúrne stredisko s malou a veľkou spoločenskou sálou a knižnicou, Mestské centrum voľného času „Radost“, Kresťanská knižnica prof. Š. Šmálika, Kaplnka sv. Anny, cintorín, Galéria Márie Medveckej.

Časť Krásna Hôrka: Kino Javor, Kotol božského srdca Ježišovho, Kaplnka so zvonickou v Krásnej Hôrke, cintorín s domom smútku.

Prvky drobnej architektúry rozmiestnené v zastavanom území mesta.

Územný plán z hľadiska kultúrnej vybavenosti navrhuje

- spolyfunkčniť existujúce kultúrno-spoločenské zariadenia,
- udržiavať zachované prvky drobnej architektúry v dobrom stavebno-technickom stave.

Obchodná vybavenosť a služby

Prehľad niektorých najväčších zariadení obchodnej vybavenosti

mestská časť Tvrdošín:

- Obchodný dom ABA, Centrum obchodu a služieb Verex, Supermarket Coop Jednota, Orange, Obchodný dom Lidl, Elektropotreby, Lacné odevy, Bar, Reštaurácia, Čerpacia stanica pohonných látok Spectrum, a.s., Stavebniny,
- Trojičné námestie: drobné obchodné prevádzky, situované v zástavbe po oboch stranách Trojičného námestia, Pekáreň, Lekáreň, Potraviny – 2 predajne;

mestská časť Medvedzie:

- Potraviny COOP Jednota – 2 predajne, Supermarket, Lekáreň, Textil, Obchodný dom Tesco, Remko - potreby pre remeselníkov, Potraviny – štyri predajne, Real klub, Elektro, Hostinec, Krčma, Vikon – obchod so svetelnou technikou...

Prehľad niektorých najväčších zariadení služieb

mestská časť Tvrdošín:

- Informačné centrum, Cestovná kancelária, Pneuservis Gregorec, Autoservis, Reštaurácia (budova synagógy), stolárstvo, reštauračné prevádzky, situované v zástavbe po oboch stranách Trojičného námestia a pozdĺž Vojtaššákovej ulici...;

mestská časť Medvedzie:

- Dom služieb, Fotoslužby, Kaderníctvo – 3 prevádzky, Holičstvo, Sklenárstvo, Fitnesscentrum - masáže, sauna, Potraviny, Krčma, Autopožičovňa, Autoservis, Pneuservis, Technické služby mesta Tvrdošín...

Ďalšie služby situované v rodinných alebo bytových domoch:

- oprava obuvi (1 prevádzka),
- čistiareň (1 prevádzka),
- kaderníctvo (5 prevádzok),
- kozmetika (3 prevádzky).

Územný plán z hľadiska obchodnej vybavenosti a služieb navrhuje

- polyfunkčné zariadenia občianskej vybavenosti sústreďovať do polohy mestského centra, kde by sa mala koncentrovať vyššia vybavenosť celomestského a nadmestského charakteru,
- spolyfunkčniť zástavbu na Trojičnom námestí – prízemie jestvujúcich domov využiť pre obchodnú a obslužnú vybavenosť, poschodie pre bývanie, prípadne administratívu, vnútro-dvorové priestory pre stravovacie zariadenia a služby,
- doplniť druhovú škálu obchodno-obslužnej komerčnej vybavenosti na hlavnej a súčasne dopravnej osi mesta – uliciach Vojtaššáková a Nová,
- v obytnom sídlisku Medvedzie využiť nefunkčné nebytové priestory pre zariadenia občianskej vybavenosti a služieb,
- dobudovať priestory pred obchodným domom ABA a Verex,
- obmedzovať v centre mesta ambulatný – stánkový predaj,
- do historického jadra mesta neumiestňovať zariadenia, ktoré majú zvýšené nároky na prepravu

- tovaru, skladovacie plochy a statickú dopravu,
- doplniť zariadenia základnej občianskej vybavenosti v obytnej časti „Vladina“,
- pre celomestskú obchodnú vybavenosť rozvojový zámer 14OV,
- pre celomestskú až regionálnu vybavenosť rozvojový zámer 30OV - služby pre motoristov – motorest, motel, ČSPL,
- pre základnú občiansku vybavenosť navrhované zámery pre rozvoj obytnej funkcie 05BD, 06RD, 09BD, 15BD, 20RD a 22RD).

Zariadenia pre prechodné ubytovanie

- Hotel Limba, Penzión KM Elektronik, Ubytovňa Stredného odborného učilišťa lesníckeho, bývalý internát.

Ostatné ubytovacie zariadenia sa nachádzajú v časti Oravice, ktorá nie je predmetom riešenia ÚPN mesta Tvrdošín.

Územný plán z hľadiska zariadení pre prechodné ubytovanie navrhuje

- doplniť ubytovacie kapacity v lokalite „Pod vrchom“, vo väzbe na predpokladaný rozvoj športu a rekreácie a pri vyrovnávacej vodnej nádrži (16ŠP a 17ŠP),
- rekonštruovať hotel Limba.

Zariadenia pre telovýchovu a šport

Mesto Tvrdošín plní funkciu okresného mesta na severe Slovenska, preto zastúpenie zariadení športovej vybavenosti by malo primerane zodpovedať významu sídla.

V meste sa nachádza: športový areál s príslušnou vybavenosťou, futbalové ihrisko, tenisová hala, detské ihrisko situované vo verejnej zeleni na ulici Vladina, športová vybavenosť situovaná v školských areáloch, detské dopravné ihrisko v časti Krásna Hôrka, stolnotenisová hala na sídlisku Medvedzie, umelá ľadová plocha pri Galérii Márie Medveckej, záhradkárske osady v lokalitách: „Čeremošné I. a II.“, „Uplzeň“, „Bučník I. a II.“, „Hrúbiky“, „Pod ploty“, „Pod Vápenicou“, lyžiarsky vlek v lokalite „Bučník“, vodná plocha – vyrovnávacia vodná nádrž rieky Oravy – brehy vodnej nádrže, ktoré slúžia pre rekreáciu.

Územný plán z hľadiska zariadení telovýchovy a športu navrhuje

- rekonštruovať detské dopravné ihrisko v časti Krásna Hôrka, intenzívnejšie využiť územie pre športovo-rekreačné aktivity,
- revitalizovať priestor okolo vodnej plochy, brehy rieky Oravy využiť pre rekreačné účely s prepojením na galériu Márie Medveckej, t.j. vybudovať:
  - pešie a cyklistické trasy po oboch brehoch rieky Oravy s napojením na centrum mesta,
  - plážové priestory s príslušnými hygienickými a stravovacími zariadeniami,
  - zariadenia pre prechodné ubytovanie (16ŠP a 17ŠP),
- intenzívnejšie využiť plochu športového areálu v časti Krásna Hôrka, rozšíriť areál južným smerom o nové otvorené ihriská pre atletiku, volejbal, športové haly... (10ŠP),
- zrušiť športový areál pri vstupe do mesta od obce Nižná,
- doplniť detské ihriská do vnútro-blokových priestorov bytových domov,
- využiť nebytové priestory bytových domov na sídlisku Medvedzie pre zriadenie malých športových zariadení, napr. posilovne, sauny, fitnesscentrá, kolkárne a pod.,
- vybudovať nový lyžiarsky vlek so zodpovedajúcou vybavenosťou (16ŠP/I),
- vybudovať športovú strelnicu (ŠP39).

Špeciálna vybavenosť

Do špeciálnej vybavenosti zaraďujeme cintoríny. V katastrálnom území mesta Tvrdošín sa nachádzajú tri cintoríny: v mestskej časti Tvrdošín, Krásna Hôrka a Medvedzie.

Územný plán z hľadiska zariadení špeciálnej vybavenosti navrhuje

- rozšíriť existujúci cintorín v časti Tvrdošín severovýchodným smerom o cca 8 915 m²,
- rozšíriť existujúci cintorín v časti Krásna Hôrka severovýchodným smerom o cca 4348 m² (13CI).

Návrh na lokalizáciu centier vybavenosti

V meste Tvrdošín sú existujúce zariadenia občianskej vybavenosti sústredené pozdĺž hlavnej kompozičnej a dopravnej osi Vojtaššákovej a Novej ulici a na Trojičnom a Michalskom námestí.

Územný plán mesta Tvrdošín navrhuje polyfunkčnosť:

- hlavné ťažiskové osi a námestia mesta
- dostavbou polyfunkčných domov, s koncentráciou obchodnej vybavenosti v parteri v polyfunkcii s administratívou a bývaním v nadzemných poschodiach,
- postupnou reprofiláciou existujúcich rodinných domov na komerčné zariadenia OV.

2.7.3 Návrh výroby, podnikateľských aktivít výrobných a nevýrobných

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodársku výrobu v riešenom reprezentujú tieto poľnohospodárske areály:

- Poľnohospodárske družstvo Žiarec zamerané na
  - rastlinnú výrobu – obhospodaruje 1 975 ha poľnohospodárskej pôdy,
  - živočíšnu výrobu - chov hospodárskych zvierat:
    - dojnice – cca 340 kusov,
    - teľatá – cca 70 kusov;
- Roľnícke družstvo Pod Skalkou (HD Tvrdošín) Krásna Hôrka, zamerané je na
  - rastlinnú výrobu - obhospodaruje 876 ha poľnohospodárskej pôdy,
  - živočíšnu výrobu - chov hospodárskych zvierat:
    - dojnice – cca 117 kusov,
    - ostatný hovädzí dobytok – cca 202 kusov,
    - ovce – cca 350 kusov,
  - bývalá veľkovýrobňa Hámričky, ktorá sa nachádza pri ceste na Zabiedovo – v súčasnosti nefunkčná,
  - bývalý ovčín na ulici Vladina – dnes využívaný na skladové účely,
  - VPIK CHINCHILLA servis - farma kožušinových zvierat (chov činčil – cca 1500 kusov).

Niektoré z týchto areálov sú v likvidácii, prípadne sa časť objektov prenajíma rôznym firmám na nepoľnohospodárske účely (napr. veľkovýrobňa Hámričky, bývalý ovčín), iné sú rekonštruované a plne modernizované (napr. Roľnícke družstvo Pod Skalkou).

Hygienické ochranné pásma od areálov s chovom živočíšnej výroby boli stanovené podľa počtu chovaných hospodárskych zvierat (v zmysle „Zásady chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí SR“, vydalo MP a výživy SR, 1992):

- Poľnohospodárske družstvo Žiarec na 190 m od objektov so živočíšnou výrobou,
- RD Pod Skalkou na 160 m od objektov so živočíšnou výrobou,
- VPIK CHINCHILLA 8 m od objektov so živočíšnou výrobou.

Ochranné pásma sú zakreslené v grafickej časti dokumentácie. Nezasahujú do jestvujúcich ani navrhovaných obytných zón.

Územný plán z hľadiska poľnohospodárskej výroby navrhuje

- intenzívnejšie využiť kapacitu areálov poľnohospodárskych družstiev,
- v poľnohospodárskych areáloch so živočíšnou výrobou nerozširovať chov hospodárskych zvierat,
- zrušiť areál bývalého ovčínu,
- transformovať areál bývalej veľkovýrobne Hámričky na funkciu skladového hospodárstva,
- okolo areálov poľnohospodárskych družstiev vysadiť izolačnú zeleň s funkciou estetickou, hygienickou a ochrannou,
- na ornej pôde s vybudovanými hydromelioračnými zariadeniami nenavrhopvať trvalé stavby.
- v záujme ochrany zdravia obyvateľov a taktiež ochrany zvierat podľa §44 zákona č. 39/2007 Z.z. o ochrane veterinárnej starostlivosti sa záväzný posudok veterinárnej a potravinovej správy vyžiadať v územnom konaní, stavebnom konaní a kolaudačnom konaní, ak sa týka stavieb a zariadení, ktoré sú určené na:
  1. chov zvierat,
  2. výrobu, spracúvanie, ošetrovanie a skladovanie krmív pre spoločenské zvieratá,
  3. prípravu, výrobu, skladovanie a distribúciu medikovaných krmív,
  4. ukladanie, ďalšie spracúvanie a neškodné odstránenie živočíšnych vedľajších produktov,
- dodržiavať podmienky drobného chovu v obytnom prostredí:
  1. drobného chovu hospodárskych zvierat povoľovať len na tých miestach, kde to umožňujú veterinárne a hygienické predpisy, pri súčasnom dodržaní predpisov na ochranu životného prostredia,
  2. stavby pre drobného chovu pri rodinných domoch nepovoľovať na pozemkoch s výmerou

- menšou ako 400 m²,
3. stavby pre drobných pri rodinných a bytových domoch povoľovať vo vzdialenosti zamedzujúcej negatívny vplyv na okolitú obytnú zástavbu.

Lesné hospodárstvo

Katastrálne územie mesta Tvrdošín je značne odlesnené. Súvislejším lesom sú pokryté len územia južnej a západnej časti katastrálneho územia. Výmera lesných porastov tvorí 37,77% z celkovej katastrálnej výmery riešeného územia. Lesné porasty obhospodarujú dva urbáre: Tvrdošín, Krásna Hôrka pozemkové spoločenstvo a komposesorát Medvedzie.

Vyskytujú sa najmä lesy hospodárske – produkčné lesy, ktorých hlavným funkčným zameraním je produkcia drevnej hmoty. Ostatné funkcie sú druhoradé.

Územný plán nenavrhuje rozvojové zámery nie na plochách lesného pôdneho fondu.

Územný plán z hľadiska lesného hospodárstva navrhuje

- rešpektovať všeobecne stanovené zásady ochrany lesných pozemkov v zmysle Vyhlášky FMTIR č. 12/1978 Zb. o ochrane lesného pôdneho fondu,
- zvlášť chrániť lesné pozemky v lesoch vyhlásených za ochranné lesy a za lesy osobitného určenia,
- rozvojové zámery situovať mimo terajších lesných porastov, aby nedošlo k úbytku lesa, súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva (MP SR) sa vyžaduje pri vyňatí lesných pozemkov podľa § 3 ods. 1 písm. a) až c) vo vlastníctve štátu,
- pre rozvojové použiť v prvom rade lesné pozemky, na ktorých možno vzhľadom na prírodné podmienky dosiahnuť len malú produkciu drevnej hmoty, ak tieto pozemky nezabezpečujú iné funkcie lesov,
- použiť len nevyhnutne potrebnú plochu lesných pozemkov a nepripúšťať trieštenie lesného pôdneho fondu,
- zabezpečiť, aby použitie lesných pozemkov čo najmenej narúšalo záujmy lesného hospodárstva a čo najmenej sťažovalo hospodárenie v lesoch,
- dôsledne dbať na ochranu lesných porastov,
- v prípade záberu LP navrhnúť a odôvodniť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov a vyhodnotiť možné dôsledky alternatívnych riešení vrátane ich ekonomických dosahov v súlade s §6 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch,
- dodržať ochranné pásmo 50 m smerom von z lesa, v ktorom nesmú byť situované stavby (v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch), v prípade umiestnenia stavby vo vzdialenosti 50 m od kraja lesných pozemkov sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva v zmysle §10 ds.2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch,
- zabezpečiť napojenie lesných ciest na navrhovaný obchvat mesta (napr. v mieste, kde sa spája plánovaný obchvat so súčasnou cestou I. triedy),
- navrhnúť rezervnú plochu pre Urbár Krásna Hôrka – vybudovanie centra, skladových priestorov a garáží (1. a 2. variant: 02PR/I alternatívne 03PR/I).

Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Štruktúra priemyselnej výroby je v meste Tvrdošín zastúpená hlavne drevospracujúcim, elektrotechnickým a potravinárskym priemyslom. Najväčšia výrobná zóna sa nachádza v dotyku so severovýchodnou časťou zastavaného územia mesta pozdĺž cesty I/59 a v území medzi železničnou traťou a riekou Oravicou.

V meste sa vyskytujú nasledovné priemyselné a skladovacie prevádzky:

v časti Tvrdošín v kontakte so severovýchodnou časťou zastavaného územia:

- Tvrdošínska mliekareň, s.r.o., Parket Wood, Panax F.C.S., Mäsopol, RAMSA - Oravské výrobné družstvo, Drevovýroba, Stolarstvo, Betonárka Akord, Molitoris, Poľnohospodárstvo - osivá, Cestné stavby Tvrdošín, Verex Zdroj – sklady, UKO - Uhoľné sklady, Urbári - píla, Kovošrot, Zberňa surovín, Technické služby mesta Tvrdošín,

v časti Krásna Hôrka

- Drevovýroba firma Oklančák

v časti Medvedzie

- Firma Hydac, zameraná na elektrotechnický priemysel – rozostavaný areál.

Drobné remeselné prevádzky miestneho charakteru sú rozptýlené v zastavanom území mesta, niektoré

sú prevádzané v rámci rodinných domov.

Návrh územného plánu z hľadiska priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva navrhuje:

- reštrukturalizáciu existujúcich zariadení výroby a skladov vo východnej časti katastrálneho územia, v území medzi železničnou traťou a riekou Oravicou,
- návrh nových plôch pre rozvoj priemyselnej výroby a skladov:
  - I. etapa:
    - **03PR** Krásna Hôrka „Roveň“ – v juhozápadnej časti katastrálneho územia, po pravej strane vstupu do mesta Tvrdošín od sídla Nižná (o výmere cca 5,0161 ha),
    - **04PR** Krásna Hôrka „Pri Hydacu“ – v juhozápadnej časti katastrálneho územia po ľavej strane vstupu do mesta Tvrdošín od sídla Nižná (o výmere cca 5,6320 ha),
    - **11PR** Krásna Hôrka „Za technickými službami“ – v území medzi železničnou traťou, riekou Orava a technickými službami (o výmere cca 0,6525 ha),
    - **28PR** Tvrdošín „Sever“ – v severovýchodnej časti katastrálneho územia, po pravej strane vstupu do mesta Tvrdošín od sídla Trstená (o výmere cca 7,3701 m²),
    - **29PR** Tvrdošín „Sever“ - v severovýchodnej časti katastrálneho územia, po ľavej strane vstupu do mesta Tvrdošín od sídla Trstená (o výmere cca 8,3195 m²),
  - II. etapa:
    - **02PR** Krásna Hôrka „Roveň“ – po ľavej strane vstupu do obce od obce Nižná, za riekou Orava – dnes športový areál (o výmere cca 11,6263 ha),
    - **26PR** Tvrdošín „Dielec“ – medzi riekou Oravicou a poľnohospodárskym družstvom (o výmere cca 7,4898 ha),
    - **27PR** Tvrdošín „Za mliekárňou“ – severozápadne od Tvrdošinskej mliekárne (o výmere cca 3,6393 ha).

Návrh na vymiestnenie škodlivých prevádzok a stanovenie ochranných pásiem

V meste evidujeme nasledovné zdroje znečistenia ovzdušia:

- stredné zdroje znečistenia ovzdušia: poľnohospodárske podniky zamerané na chov živočíšnej výroby, kotolne na tuhé a plyné palivo,
- malý zdroj znečistenia ovzdušia – železničná stanica Tvrdošín vykurovaná kotolňou na pevné palivo, tranzitná doprava vedená zastavaným územím mesta.

Eliminácia stresových faktorov – odstrániť alebo premiestniť stredné zdroje znečistenia ovzdušia z priamej blízkosti obytných budov, školských a zdravotných zariadení, znížiť množstvo emisií pre priemyselnú výrobu v dotyku so zastavaným územím mesta, pri hospodárskych dvoroch so živočíšnou výrobou zabrániť šíreniu zápachu do obytných zón, vybudovať dopravný obchvat mesta pre tranzitnú dopravu.

2.7.4 Rekreačia, cestovný ruch, kúpeľníctvo

Z hľadiska štruktúry a druhového zloženia rekreačných aktivít ponúka riešené územie tieto druhy rekreačných možností:

- letné športy:
  - pobyt pri vode a vodná turistika na Oravskej vodnej nádrže,
  - pešia a horská turistika a cykloturistika po značkových turistických chodníkoch,
  - poznávací turistika po prírodných a kultúrno-historických zaujímavostiach okresu,
- zimné športy – zjazdové a bežecké lyžovanie, sánkovanie, korčuľovanie...,
- pobytová turistika – rekreačno- relaxačné pobyty,
- kúpeľná turistika v časti Oravice,
- záhradkárstvo,
- vidiecka turistika (agroturistika) spojená s tradíciami poľovníctva, rybolovu a salašníctva.

Rekreačný potenciál a prírodné danosti územia Hornej Oravy majú zatiaľ rezervy.

Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení v meste a jeho rekreačnom záujmovom území

Hlavnými turistickými centrami Hornej Oravy sú mestá Tvrdošín a Trstená, ktoré ležia na tranzitnom dopravnom ťahu, ktorý smeruje do Poľska a súčasne tvoria nástupné centrá do rekreačných priestorov Západných Tatier a Oravskej priehrady. Mesto Tvrdošín je súčasťou významného cestného turistického okruhu Tvrdošín – Podbiel – Habovka – Oravice – Tvrdošín a medzinárodného, tzv. Malého tatranského

okruhu, s nástupom z Tvrdošína cez Suchú horu do Zakopaného a ďalej okolo Vysokých Tatier, s návratom cez Liptov do Zuberca, ďalej do Podbieľa a späť do mesta Tvrdošín.

Prímestská rekreácia pre obyvateľov mesta Tvrdošín je zabezpečená v jeho katastrálnom území a zahŕňa:

- vyrovnávaciu vodnú nádrž rieky Oravy situovanú nad mestom,
- lyžiarsky vlek v lokalite „Bučník“,
- záhradkárske osady v lokalitách „Bučník I.“ a „Bučník II.“, ktoré sa nachádzajú na severe, pozdĺž toku rieky Oravy,
- záhradkársku osadu na západe v lokalite „Hrúbiky“,
- prírodný útvar – skalka.

Málo využívané pre rekreačné aktivity sú brehy rieky Oravy a územie okolo vyrovnávacej vodnej nádrže nad mestom.

Územný plán z hľadiska rozvoja cestovného ruchu navrhuje

- využiť pre rekreáciu kontaktné územie vyrovnávacej vodnej nádrže rieky Oravy pre vychádzkové trasy, oddychové plochy, šport a rekreáciu (17ŠP),
- vybudovať nový lyžiarsky areál s ubytovacími, stravovacími a parkovacími službami (16ŠP),
- rekonštruovať športovú strelnicu v lokalite Tvrdošín „Široká chrast“,
- dobudovať vyššiu a špecifickú občiansku vybavenosť, zvýšiť štandard ubytovacích služieb,
- vybudovať náučné pešie a cykloturistické trasy, ktoré prepoja kultúrno-historické a prírodné atraktivity mesta a jeho okolia,
- propagovať rozvoj vidieckej turistiky,
- podporovať rozvoj záhradkárskych osád.

Kúpeľné územia

Administratívne patrí mestu Tvrdošín aj katastrálne územie časti Oravice, ktoré sa nachádza vo vzdialenosti cca 23 km severne od mesta. Je rekreačným a turistickým strediskom, ktoré leží na úpätí Osobitej, s potenciálom pre turistiku, zjazdové a bežecké lyžovanie, ale hlavne kúpeľníctvo. Nachádza sa tu termálne kúpalisko s celoročnou prevádzkou s dvoma bazénmi, v ktorých sa teplota vody pohybuje v rozmedzí 32° až 37°C. Voda je sírano-vápenato-horečná, s vysokým obsahom železa. Má liečivé účinky, najmä na choroby pohybového ústrojenstva, močových ciest a obličiek.

Stredisko Oravice treba komplexne dobudovať, s orientáciou na plné využitie termálnej vody pre celoročnú pobytovú rekreáciu, relaxáciu, s cieľom vybudovať horské kúpeľné stredisko medzinárodného významu.

Územný plán z hľadiska rozvoja kúpeľníctva navrhuje

- časť Oravice komplexne dobudovať na horské kúpeľné stredisko medzinárodného významu – územie Oravíc nie je predmetom riešenia ÚPN mesta Tvrdošín.

2.7.5 Zeleň

Lesná vegetácia - celková výmera lesných porastov tvorí 1377ha čo predstavuje 37,77% z celkovej katastrálnej výmery riešeného územia. Najvýznamnejšou drevinou je smrek, jedľa a buk sú zastúpené v menšom rozsahu. Výrazne prevláda zastúpenie ihličnanov. Lesy sa členia na lesy hospodárske a účelové. Lesné porasty obhospodarujú dva urbáre: Tvrdošín, Krásna Hôrka a komposesorát Medvedzie.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV) – nachádza sa na menších plochách pri vodných tokoch a v údolniciach reliéfu, väčšie plochy sa nachádzajú medzi lesnými porastami a trávnyimi porastami. Je tvorená porastami topoľa, vŕby a jelše pri vodnom toku rieky Oravy, jelšovými porastami pri rieke Oravici a potokoch vo vyšších polohách. Plochy NDV pri lesných porastoch sú tvorené zväčša zo smrekov, pri zastavanom území s prímiesou jaseňov, líp po okrajoch s krovitým podrastom.

Sídlná vegetácia - verejná zeleň, parky, cintoríny.

V každom riešenom území sa nachádzajú 3 cintoríny, každý v jednom k.ú. mestských častí, s charakteristickou výsadbou stromov ako sú lipa, tuja, smrek, smrekovec opadavý, javor. V meste sa nachádza niekoľko parčíkov, plochy verejnej zelene pri občianskej vybavenosti, verejná zeleň v obytných blokoch, zeleň športových areálov a vyhradená zeleň škôl a sociálnych zariadení. Zeleň v centrálnej mestskej zóne sa nachádza na Trojičnom námestí, kde je parčík s regulovaným tokom potoka Húsnik, so vzrastlými drevinami pagaštanu, lipy, smreku a borovice. Na ostatných plochách verejnej zelene prevládajú dreviny ako javor, smrek, borovica, breza, vŕba, jaseň, lipa v blízkosti rieky Oravy aj topole. Rozlohou väčšie parky sa v riešenom území nenachádzajú.

Líniová vegetácia – sprievodná zeleň vodných tokov a aleje pozdĺž komunikácií. Líniová zeleň hlavne vŕby,

topole, jasene a jelše sa nachádzajú ako sprievodná zeleň vodných tokov. Pri komunikáciách je zeleň sporadická, v zastavanom území skoro úplne chýba.

Trvalé trávne porasty – tvoria najväčšiu plochu riešeného územia 1604 ha, čo predstavuje 44% plochy celého riešeného územia.

Verejnú zeleň v riešenom území tvorí

- Mestský park na Trojičnom námestí s vysokou zeleňou, ktorá z kompozičného hľadiska bola založená tak, aby v smere SZ-JV tvorila výraznú alej, ktorá podčiarkuje obdĺžnikový tvar námestia,
- verejná zeleň, ktorá je súčasťou vnútro-blokových priestorov sídliska Medvedzie,
- líniová, sprievodná zeleň vodných tokov.

Vyhradenú zeleň tvorí

- zeleň cintorínov,
- zeleň, ktorá je súčasťou zariadení občianskej vybavenosti (MŠ, ZŠ, kostolov, Farského úradu, športových areálov...),
- zeleň areálov výroby s funkciou hygienickou, estetickou a ochrannou.

Súkromnú zeleň tvoria:

- záhrady pri rodinných domoch:
  - predzáhradky s okrasnými stromami, krovinami a kvetmi,
  - hospodárske záhrady s ovocnými stromami a zeleninovými a zatrávenými plochami.

Územný plán z hľadiska verejnej zelene navrhuje

- revitalizovať verejnú zeleň v časti Medvedzie – sídlisko,
- vybudovať parkovú/izolačnú zeleň okolo navrhovaného cintorína v časti Medvedzie (25VZ o výmere cca 0,6469 ha),
- druhovo zjednotiť vysádzané dreviny vo verejných priestoroch,
- upraviť sprievodnú zeleň pozdĺž toku rieky Oravy ako oddychové zelené plochy s pešími a cyklistickými trasami,
- doplniť izolačnú zeleň okolo areálov, v ktorých je sústredená poľnohospodárska výroba.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia mesta

2.8.1 Súčasná hranica zastavaného územia mesta

Zastavané územie mesta Tvrdošín pozostáva z troch samostatných mestských častí:

- zastavaná časť mestskej časti Tvrdošín,
- zastavaná časť mestskej časti Krásna Hôrka,
- zastavaná časť mestskej časti Medvedzie.

Priebeh hranice zastavaného územia mesta Tvrdošín bol stanovený k roku 1966 a aktualizovaný v roku 1990. Zastavané územie je vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

Skutočne zastavané územie presahuje vymedzenú hranicu mesta Tvrdošín v severovýchodnej časti, južne od cesty I/59 areálom podnikateľskej zóny a areálmi poľnohospodárskej výroby.

Centrálna mestská zóna Tvrdošín (CMZ) zahŕňa priestory historického jadra a jeho priľahlé časti. CMZ je ohraničená:

- na západe riekou Oravou a mestskou časťou Medvedzie,
- na juhu železničnou traťou Kral'ovany-Trstená,
- na východe železničnou stanicou, okrajom cintorína a IBV,
- na severe areálom ZŠ a IBV Vladina.

Pamiatková zóna Tvrdošín ohraničuje územie centra mesta s historickým jadrom a areálom cintorína s dreveným kostolom. Priebeh hranice zastavaného územia mesta Tvrdošín bol prevzatý z digitálneho mapového podkladu, ktorý poskytol Katastrálny úrad a je vyznačený v grafickej časti dokumentácie.

2.8.2 Navrhovaná zmena hranice zastavaného územia mesta

Územný plán navrhuje novú hranicu zastavaného územia, ktorá zahŕňa rozvojové zámery, ktoré v dnes platnej hranici nie sú obsiahnuté:

02PR/II, 03PR/I, 04PR/I, 05BD/I - časť, 07RD/I, 08RD/I časť, 09BD/I, 10ŠP/I, 16ŠP/I, 17ŠP/I, 18RD/I-časť, 19RD/I,, 20RD/I, 22RD/I, 23RD/II, 24RD/I, 27PR/II, 28PR/I, 29PR/I, 31RD/I,

Priebeh navrhovanej hranice zastavaného územia je vyznačený v grafickej časti dokumentácie.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Vymedzenie ochranných pásiem

V katastrálnom území mesta Tvrdošín sú vymedzené nasledovné ochranné pásma nadradených trás a zariadení:

dopravnej infraštruktúry:

- cesta E77 (I/59) - hranica s Poľsko/SR – Trstená - Dolný Kubín – Ružomberok - Donovaly - Banská Bystrica - Zvolen - Krupina – Šahy s ochranným pásmom 50 m na obidve stany od osi krajného jazdného pruhu v extravilánovom prietahu,
- cesta II/520 smer Tvrdošín – Námestovo s ochranným pásmom 25 m na obidve stany od osi krajného jazdného pruhu v extravilánovom prietahu,
- trasa železničnej trate č. 2611 (181) Kral'ovany – Trstená – hranica Slovensko/Poľská republika s ochranným pásmom 60 m od osi krajnej koľaje na obidve strany;

technickej infraštruktúry:

- vzdušné, podzemné silnoprúdové a slaboprúdové vedenia s ochranným pásmom v zmysle zákona 656/2004 Z.z. o energetike:
  - ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po obidvoch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča na obidve strany táto vzdialenosť je pri napätí:
    - od 1 kV do 35 kV vrátane: pre vodiče bez izolácie 10 m, pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, pre závesné káblové vedenia 1m
    - od 35 kV do 110 kV vrátane - 15 m,
    - od 110 kV do 220 kV vrátane - 20 m,
    - od 220 kV do 400 kV vrátane - 25 m,
    - nad 400 kV - 35 m,
  - ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m,
  - ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
    - 1m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
    - 3m pri napätí nad 110 kV,
- trasa 110 kV vzdušného vedenia elektrickej energie č. 7211, 7212 (rozvodňa Mokrad' – Zemianska Dedina – Ústie nad priehradou) s ochranným pásmom 12 m na každú stranu kolmo od vedenia, počítajúc od krajných vodičov,
- trasy 22 kV vzdušného vedenia elektrickej energie č. 13–53, 13–54 a 227–4 s ochranným pásmom 10 m na každú stranu kolmo od vedenia, počítajúc od krajných vodičov,
- trafostanice - ochranné pásmo 10 m,
- transformovňa Tvrdošín 110/22 kV o výkone 2x25mVA – ochranné pásmo je vymedzené oplotením areálu,
- ochranné pásmo plynovodu v zmysle §656 zákona č. 656/2004 Z.z. vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 do 500 mm,
  - 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 do 700 mm,
  - 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 m,
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa,

- 8 m pre technologické objekty,
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle §56 zákona č. 656/2004 Z.z. vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 10 m pre plynovod s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaným na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
  - 20 m pre plynovod s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
  - 50 m pre plynovod s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
  - 50 m pre plynovod s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 150 mm,
  - 100 m pre plynovod s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 300 mm,
  - 150 m pre plynovod s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm,
  - 300 m pre plynovod s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
  - 50 m pri regulačných stanicach, filtračných stanicach, armatúrnych uzloch,
  - určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe.
- trasa VTL plynovod DN200 PN 40 Dlhá nad Oravou–Trstená–Liesek s ochranným pásmom 4 m a bezpečnostným pásmom 20 m od plynovodu na obidve strany,
- trasa VTL plynovodu DN 200 PN 40 Trstená–Námestovo s ochranným pásmom 4 m a bezpečnostným pásmom 20 m od plynovodu na obidve strany,
- trasa STL plynovodu s bezpečnostným pásmom 2 m a ochranným pásmom 1m od plynovodu na obidve strany,
- regulačná stanica plynu VTL/STL o výkone 5000 m³/hod.,
- vodné zdroje – vodojem Tvrdošín 2x1000 m³, 2x650 m³, 2x150 m³, pramene pod Biednou č. 1-7 s ochranným pásmom vymedzeným oplotením,
- ochranné pásmo trás vodovodov a kanalizácie v zmysle §19 zákona č 442/2002 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov:
  - do priemeru DN 500 – 1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia na obidve strany obojsmerne,
  - priemer DN 500 a viac – 2,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia na obidve strany obojsmerne,
- prívodné potrubie DN 100, vodojem 100m³, vodojem Medvedzie 1000m³, trasa prívodného vodovodného potrubia OSV DN 200 - ochranné pásma sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie,
- trasa potrubia OSV v úseku Oravice – Tvrdošín Medvedzie s ochranným pásmom v šírke 5m od vonkajšieho obrysu potrubia (vyhlásené rozhodnutím býv. ONV OPLVH D. Kubín č. 1386/74-Vod./Du),
- trasa vyšších rádoz vodovodného potrubia - Oravský skupinový vodovod III. DN 400 s ochranným pásmom je 2m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia horizontálne na obidve strany,
- trasy hlavných kanalizačných zberačov, ktoré sú vedené do ČOV Nižná s ochranným pásmom 3m od osi potrubia na obidve strany,
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle zákona 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách,
- vodné toky s ochrannými pásmami v zmysle vodného zákona č. 364/2004 Z.z.,
- odvodňovacie kanále s ochranným pásmom 5m od brehovej čiary,
- vyrovnávacia vodná nádrž rieky Oravy,
- trasy odvodňovacích kanálov (evid. č. 5303 135 001, 5303 138 001) s ochranným pásmom 5m od brehovej čiary,
- trasa diaľkového optického kábla, s ochranným pásmom v zmysle platných predpisov a požiadaviek správcu (1,5m na každú stranu),
- trasa teplovodu,
- ostatné nadradené trasy technickej infraštruktúry.

Ochranné pásma špecifických a chránených území:

- poľnohospodársky pôdny fond štyroch najlepších skupín bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek s vybudovanými hydromelióraciami – v katastrálnom území mesta Tvrdošín sa nenachádza,
- lesný pôdny fond – ochranné pásmo je stanovené vo vzdialenosti 50m von smerom z lesa.

Ochranné pásma hygienické

- cintorínov – 50m od oplatenia (v zmysle zákona NR SR č. 470/2005 Z.z. o pohrebníctve),
- čistiacej stanice odpadových vôd – hygienické ochranné pásmo 400m od areálu,
- vodných zdrojov – priebeh je stanovený oplatením areálu,
- areálov poľnohospodárskej výroby s chovom živočíšnej výroby (v zmysle „Zásady chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí SR“, MP a výživy SR, 1992):
  - Poľnohospodárske družstvo Žiarec na 190m od objektov so živočíšnou výrobou,
  - RD Pod Skalkou na 160m od objektov so živočíšnou výrobou,
  - VPIK CHINCHILLA 8m od objektov so živočíšnou výrobou.

Územný plán mesta Tvrdošín rešpektuje podmienky, ktoré sú stanovené pre územia vymedzené ochrannými pásmami. V prípade požiadaviek výstavby na plochách ochranných pásiem (týka sa to OP nadradených trás technického vybavenia) sa po dohode so správcom sietí navrhne prekládka týchto trás, čím ochranné pásmo stratí svoje opodstatnenie.

2.9.2 Vymedzenie chránených území

V riešenom katastrálnom území mesta Tvrdošín sa nachádzajú špecifické a chránené územia:

- Pamiatkové územie - pamiatková zóna v Tvrdošine (vyhlásená všeobecne záväznou vyhláškou Okresného úradu v Dolnom Kubíne č. PO 37/91-457/3A-10 s účinnosťou od 01.06.1991) - nemá právoplatne vyhlásené ochranné pásmo,
- vyhlásené maloplošné chránené územia CHA rieka Orava (v okrese Tvrdošín na ploche 73,6244ha podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.),
- toky riek Oravy a Oravice tvoria hydricko-terestrický biokoridor,
- chránené stromy – lípa pri Pošte a skupina líp pri Galérii Márie Medveckej, vyhlásené v roku 1974,
- Ramsarská lokalita (mokraď medzinárodného významu) Orava a jej prítoky, vyhlásená v roku 1998 na celkovej ploche 865 ha,
- územie európskeho významu NATURA 2000 (SKUEVO243) - prítoky rieky Orava i samotná Orava patria do Ramsarskej lokality, vyhlásenej v roku 1998 na výmere 865 ha,
- poľnohospodárska pôda štyroch najlepších skupín bonitovaných pôdnoekologických jednotiek s vybudovanými hydromelióraciami - v riešenom území nenachádza,
- lesný pôdny fond – hospodárske lesy.

2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva

2.10.1 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu

V katastrálnom území mesta Tvrdošín sa podľa údajov Mestského úradu nenachádzajú objekty slúžiace pre záujmy obrany štátu.

2.10.2 Návrh na riešenie požiarnej ochrany

Mesto Tvrdošín podľa údajov poskytnutých Okresným riaditeľstvom hasičského a záchranného zboru v Dolnom Kubíne (ORHZ – 654/OTP-2006) má hasičskú zbrojnicu, ktorá je umiestnená na Radničnej ulici č. 123. Objekt je postavený v 50-tych rokoch a v súčasnej dobe nevyhovuje požiadavkám na prevádzku a kvalitné plnenie úloh hasičského a záchranného zboru. Hasičská zbrojnica nemá k dispozícii dostatočný počet garážových miest, preto staršia hasičská technika, ako aj privesy musia byť parkované vo dvore. Chýbajú priestory na vykonanie údržby a opráv hasičskej techniky, sociálne priestory sú stiesnené. Nevhodne je riešený výjazd vozidiel na miestnu a hlavnú komunikáciu. V súčasnosti sa areál hasičskej zbrojnice rekonštruje a prestavuje na regionálny záchranný systém.

Výhľadovo navrhujeme hľadať nové priestory na území mesta pre zriadenie hasičskej zbrojnice – navrhuje sa areál mliekárni.

Mesto má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné vodovodné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými požiarными hydrantmi. Kapacita vodných zdrojov je dimenzovaná aj na účely požiarnej ochrany.

V zmysle vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie je obec povinná, ak má

vybudovaný verejný vodovod a nie sú zriadené odberné miesta (nadzemný, pozemný hydrant alebo výtokový stojan), zriadiť:

- hydranty vo vzájomnej vzdialenosti 400 m pri stavbách na bývanie a 160 m pri ostatných stavbách,
- výtokový stojan vo vzdialenosti 600 m,
- plniace miesto vo vzdialenosti 6000 m.

Odberné miesta musia byť viditeľne označené v zmysle §9, ods. 7,8 a prílohy č. 2 citovanej vyhlášky. Príjazd pre požiarnu vozidlá musí byť v meste zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky min. 3,5 m (v zmysle § 82 Vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z.). Komunikácie musia byť dimenzované na zaťaženie min. 80 kN, reprezentujúce pôsobenie zaťaženej nápravy požiarného vozidla.

V meste Tvrdošín je organizovaný dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má cca 30 členov a 1 hasičské auto.

Najbližšia ďalšia väčšia zásahová hasičská jednotka je v meste Námestovo.

Podrobnejšie riešenie návrhu požiarnej ochrany bude spracované v následných stupňoch PD dokumentácie v zmysle §4 písm. k) zákona č. 314/2001 Z.z., Vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z. a nadväzujúcich noriem, ako aj § 43 d) zákona 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

Územný plán z hľadiska požiarnej ochrany navrhuje

- požiarnu ochranu riešiť v zmysle:
  - §4 písm. k) Zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi,
  - Vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov vyhlášky MV SR č. 591/2005 Z.z.,
  - Vyhlášky MV SR č.169/94/2004 Z.z. o hasičských jednotkách v znení neskorších predpisov,
  - Vyhlášky MV SR č.94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb,
  - Vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, nadväzujúcich noriem,
  - § 43 d) zákona 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
  - STN 92 0400 PBS Zásobovanie vodou na hasenie požiarov,
- výhľadovo uvažovať s vybudovaním novej hasičskej zbrojnice v areály mliekárni,
- pri realizácii rozvojových zámerov riešiť požiadavky na zabezpečenie požiarnej vody pre stavby v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
- pri zmene funkčného využitia územia riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi a súvisiacimi predpismi,
- zásobovanie požiarou vodou riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov, potrebu vody stanoviť v zmysle STN 92 0400 PBS Zásobovanie vodou na hasenie požiarov, pričom uvedená potreba požiarnej vody bude zabezpečená z vonkajších podzemných hydrantov.

2.10.3 Návrh na riešenie civilnej ochrany

Mesto má spracovaný „Úkrytový plán mesta Tvrdošín“. Podľa tohto plánu sú stanovené vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva, v ktorých sa obyvatelia v prípade nutnosti ukrytia budú ukrývať – ochranné a úkrytové priestory všetkých kategórií a typov. Dokumentácia týkajúca sa plánu ukrytia obyvateľstva mesta je spracovaná v zmysle Vyhlášky MV SR č. 532/2006. Pravidelne 1-krát ročne je aktualizovaná a odsúhlasená OÚ odbor COO.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 166/1994 Zb. o kategorizácii územia SR a nariadenia vlády SR č. 25/1997 Z.z. je územie mesta Tvrdošín zaradené do III. kategórie územného obvodu. Jednotlivé skupiny sú charakterizované porovnateľným ohrozením možnými mimoriadnymi udalosťami. Určujúce na to je diferencovanie rozsahu plánovaných opatrení civilnej ochrany.

V navrhovaných rozvojových zámeroch, určených pre funkciu bývania, sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, prípadne objektoch občianskej vybavenosti. Objekty s pivničnými priestormi budú špecifikované v dokumentácii nižšieho stupňa. Dokumentácia o zabezpečení ÚPD bude obsahovať požiadavky z hľadiska záujmov civilnej ochrany v súlade s ustanoveniami §10 až §12 a §139 a ods. 10 písm. m) zákona NR SR č. 237/2000 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a § 2 ods.3 a vyhlášky MV SR č. 532/2006 o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov (vyhlášky č. 349/1998 Z.z. a 202/2003 Z.z.), ktoré orgány civilnej ochrany posudzujú, prípadne vo svojom stanovisku dopĺňajú a upresňujú. Pri výbere

vhodných priestorov na ukrytie v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne (JÚBS) treba postupovať podľa §9 citovanej vyhlášky.

Územný plán z hľadiska civilnej ochrany navrhuje

- v rozvojových zámeroch riešiť ukrytie obyvateľstva v JÚBS v zmysle príslušných predpisov:
  - zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
  - vyhlášky MV SR č. 533/2006 o ochrane obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulovaní s nebezpečnými látkami v znení neskorších predpisov,
  - Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok civilnej ochrany – určenie druhov, počtov a kapacít ochranných stavieb ako aj ich umiestnenie v stavbách (§4 ods. 3, 4 a 5 citovanej vyhlášky MV SR).
- vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MV SR č. 314/98 Z.z. o hospodárení s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany,
- v objektoch určených pre funkciu bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských aktivít riešiť ochranu obyvateľstva ukrytím v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v zapustených, polozapustených priestoroch a v technickom prízemí domov v zmysle §9 a prílohy č. 1 časť III. a IV. vyhlášky 532/2006, presnú špecifikáciu objektov upresniť v dokumentácii nižšieho stupňa.

2.10.4 Návrh ochrany pred povodňami

Na celom toku rieky Oravy sú zrealizované úpravy, ktoré zabezpečujú ochranu pred povodňami zastavaných území. Úpravy toku spočívajú v stabilizácii brehov, lesotechnických opatreniach na LPF, pôdoochranných opatreniach v povodiach tokov na poľnohospodárskej pôde.

Územný plán z hľadiska ochrany pred povodňami pred povodňami navrhuje

- sústavne prečisťovať existujúce vodné toky a odvodňovacie kanále,
- nenarušovať ochranné hrádze vodných tokov,
- rešpektovať ochranné pásma vodných tokov v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a TN 73 6822 a 75 2102,
- zabezpečiť ochranu inundačného územia vodného toku – zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle zákona 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s tokom odsúhlasiť správcom vodného toku,
- obmedziť zaúšťovanie odpadových a dažďových vôd do vodných plôch a tokov.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Územný plán mesta Tvrdošín rešpektujú v plnom rozsahu výstupy z dokumentov R- ÚSES a krajinno-ekologického plánu spracovaného v etape Prieskumov a rozborov, z ktorých pre katastrálne územie mesta Tvrdošín vyplýva nasledovné:

- nachádza sa v 1. stupni ochrany (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.),
- časť katastrálneho územia sa nachádza v 4. stupni ochrany (CHA Rieka Orava) - maloplošné chránené územia CHA rieka Orava (v okrese Tvrdošín na ploche 73,6244 ha),
- v riešenom území evidujeme chránené stromy – lipa pri Technických službách, lipa pri Pošte a skupina líp pri Galérii Márie Medveckej - vyhlásené v roku 1974,
- v území sa nachádza:
  - Ramsarská lokalita (mokraď medzinárodného významu) - Orava a jej prítoky, vyhlásená v roku 1998, na celkovej ploche 865 ha,
  - územie európskeho významu NATURA 2000 (SKUEVO243 Rieka Orava) - územie navrhnuté z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion* a druhov európskeho významu: podkovár

malý, vydra riečna, netopier obyčajný, ucháňa čierna....

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné chránené územia (CHKO, NP alebo OPNP). Najbližším vyhláseným chráneným vtáčím územím je CHVÚ Horná Orava, ktoré nezasahuje do riešeného územia.

Územný priemet ekologickej stability krajiny, zásady ochrany a využívania osobitne chránených častí prírody a krajiny

Podľa RÚSES-u sa v katastrálnom území nachádza:

nBK – biokoridor nadregionálneho významu rieka Orava – je tvorený vodným tokom s brehovými porastami. Súčasťou je chránený areál rieka Orava a jej koridor je aj súčasťou ramsarského územia.

Stresové faktory: tok je regulovaný, prechádza cez zastavané územie mesta, miestami chýbajú brehovú porasty, blízkosť priemyselných a hospodárskych areálov, kde sa nachádzajú zdroje znečistenia ovzdušia.

Návrh: doplniť brehovú porasty, hlavne v časti prechodu cez mesto, nevnášať do výsadiel cudzokrajné a nevhodné dreviny.

rBK – biokoridor regionálneho významu rieka Oravica – tvorí ho vodný tok s brehovými porastami, koridor je súčasťou ramsarského územia.

Stresové faktory: prechod cez zastavané územie mesta, blízkosť priemyselných areálov, ktoré sú strednými zdrojmi znečistenia ovzdušia, nedostatok brehovú porastov.

Návrh: vytvoriť pásy zelene medzi vodným tokom a priemyselnými areálmi, posilniť brehovú porasty pri prechode cez trávne porasty.

Biocentrá na regionálnej úrovni neboli navrhnuté.

Návrh prvkov MÚSES

Návrh biocentier:

mBC1 – biocentrum miestneho významu, tvoria ho lesné porasty, vodný tok a brehovú porasty. V biocentre pramení niekoľko potokov.

Stresové faktory: lesné porasty sú zväčša smrekové monokultúry.

Návrh: drevinovú skladbu lesných porastov postupne meniť z monokultúry smreku na zmiešané lesy podľa skladby potenciálnej prirodzenej vegetácie. Lesy hospodárske prekategorizovať na lesy osobitného určenia.

mBC2 – biocentrum miestneho významu, tvoria ho lesné porasty, vodný tok a brehovú porasty. Pramení tu niekoľko potokov, nachádza sa tu vodný zdroj.

Stresové faktory: lesné porasty sú hospodárske, tvoria ich zväčša monokultúry smreka.

Návrh: monokultúry smreka postupne zmeniť na lesy zmiešané, lesy hospodárske prekategorizovať na lesy osobitného určenia.

Návrh biokoridorov:

mBK1 Medvedský – biokoridor miestneho významu, tvorí ho vodný tok s brehovými porastami. Biokoridor prepája mBC1 s nBK rieky Orava.

Stresové faktory: biokoridor prechádza okrajovo cez zastavané územie mesta, kde je nedostatok brehovú porastov.

Návrh: posilniť brehovú porasty hlavne v časti prechodu cez zastavané územie.

mBK2 Rovný – biokoridor miestneho významu, tvorí ho vodný tok s brehovými porastami. prepája nBK rieku Oravu s mBC2.

Stresové faktory: prechádza v blízkosti hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou, kde je aj nedostatok brehovú porastov. Možnosť znečistenia vodného toku únikom odpadových vôd z PD.

Návrh: posilniť brehovú porasty hlavne v časti prechodu okolo hospodárskeho dvora.

mBK3 Martinov – biokoridor miestneho významu, tvorí ho vodný tok s brehovými porastami, prepája nBK Oravu s mBC2.

Stresové faktory: nedostatok brehovú porastov v časti prechodu cez trávne porasty.

Návrh: posilniť brehovú porasty.

Interakčné prvky plošné – posilňujú funkčnosť biocentier a biokoridorov. Sú tvorené plochami nelesnej drevinovej vegetácie, plochami trvalých trávnych porastov a plochami verejnej zelene v zastavanom území.

Interakčné prvky líniové sú navrhované ako aleje pri komunikáciách a ako pásy izolačnej zelene okolo športových areálov, priemyselných areálov a hospodárskych dvorov, ale aj ako sprievodná zeleň vodných tokov. Plnia funkciu izolačnú ale aj estetickú.

Plochy nelesnej drevinovej vegetácie NDV - je to zeleň na plochách navrhovaných na biocentrá

a biokoridory. Pri návrhu výsadby tejto zelene je potrebné drevinovú skladbu konzultovať s oddeleniami Štátnej ochrany prírody. Navrhovaná drevinová skladba by sa mala pridržiavať drevinovej skladbe potenciálnej prirodzenej vegetácie daného územia.

Líniová zeleň pôdoochranná – navrhujeme ju hlavne na plochách ornej pôdy ohrozenej vodnou a veternou eróziou, ale aj na svahoch s trvalými trávnyimi porastami, na spomalenie dažďových vôd hlavne v údolniciach a ich stekaniu do zastavaného územia. Sú to pásy zelene tvorené 2 etážami, ktoré zabránia pôsobeniu erózie. Táto zeleň je kombinovaná s líniovými interakčnými prvkami, ktoré plnia tú istú funkciu, ale nachádzajú sa ako sprievodná zeleň komunikácií a tokov.

Ekologicky významné segmenty

- vodné plochy,
- vodné toky,
- plochy trvalých trávnych porastov,
- lesné porasty,
- plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území mesta,
- všetky plochy nelesnej drevinovej vegetácie v časti intenzívne využívanej na poľnohospodárske účely.

Ekologicky významné lokality:

Rieka Orava – jej dolná časť je vyhlásená za chránené územie od roku 1998 - ekosystém spoločenstva rastlín a živočíchov, druhová ochrana živočíchov.

Ramsarská lokalita (mokrad' medzinárodného významu) - Orava a jej prítoky, v riešenom území prítok Oravica.

Ložiská vyhradených nerastov

V katastrálnom území mesta Tvrdošín sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu – stavebného kameňa v „Lome Krásna Hôrka“. Prieskumné územia a chránené ložiskové územia sa v katastri mesta Tvrdošín nenachádzajú.

Návrh ekostabilizačných opatrení

Eliminácia stresových faktorov – všetky hospodárske dvory so živočíšnou výrobou a priemyselné areály, ktoré sú strednými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Chov hospodárskych zvierat požadujeme umiestňovať čo najďalej od zastavaného územia mesta, medzi obytnými zónami a dvorom vybudovať pás izolačnej zelene viacúrovňovej, s minimálnou šírkou 10m. Oddeliť priemyselné areály od obytnej zóny pásom izolačnej zelene.

Zvýšenie stability územia požadujeme na plochách priemyselných a skladových areálov a na plochách devastovaných s nedostatkom izolačnej zelene. Vybudovať pásy izolačnej zelene okolo areálov, ako aj vytvoriť plochy zelene priamo v areáloch. Na plochách bez funkčného využitia je potrebné určiť spôsob využívania týchto plôch. Jedná sa hlavne o areály hospodárskych družstiev, ktoré už neplnia svoju funkciu.

Zmena kultúry – požadujeme zmenu ornej pôdy na trvalé trávne porasty v blízkosti vodného toku rieky Oravy.

Rekultivácia skládky – požadujeme na ploche skládky komunálneho odpadu. Túto skládku po dobe prevádzkovania je potrebné uzatvoriť a zrekultivovať navezením zeminy a ozelenením.

Plochy s požiadavkou na protierózne opatrenia – na pôdach potenciálne ohrozených vodnou a veternou eróziou. Na týchto plochách je potrebné zmeniť spôsob využívania pôdy, alebo vytvoriť protierózne pásy zelene.

Územný plán z hľadiska ochrany prírody a krajiny navrhuje

- pri návrhu rešpektovať podmienky platné v existujúcich a navrhovaných územiach s legislatívnou ochranou,
- rešpektovať záväznú časť ÚPN VÚC Žilinský kraj v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu,
- rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability a stanovené regulatívy na ochranu významných genofondových lokalít,
- rešpektovať ustanovenia zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona o ochrane LPF 14/1994 Z.z. - nezaberať lesné porasty, pri ich zábere je potrebné vyňatie z LPF a výpočet straty drevnej hmoty,
- pozdĺž miestnych tokov v zastavanom území mesta doplniť sprievodnú zeleň,

- na plochách, ktoré nie sú určené pre rozvojové zámery, vylúčiť devastáčne zásahy, ktoré by mohli ohroziť existujúce ekosystémy.

Návrhy z hľadiska životného prostredia

- zlepšiť kvalitu povrchových vôd a podzemných dobudovaním kanalizácie,
- eliminovať vplyv hluku na obytnú zástavbu vylúčením tranzitnej dopravy zo zastavaného územia mesta.

Návrhy opatrení na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine

- znížiť ohrozenie pôdy vodnou a veternou eróziou budovaním pôdoochranných pásov zelene,
- vytvoriť nové plochy nelesnej drevinovej vegetácie.

Z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany prírodných zdrojov a chránených území rešpektovať

- krajinný obraz poľnohospodárskej krajiny,
- poľnohospodársku pôdu, na ktorej sú vybudované meliorácie,
- sprievodnú vegetáciu vodných tokov, kanálov a dopravných trás,
- lesný pôdny fond.

Hodnotenie vplyvov na životné prostredie

V zmysle zákona 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, niektoré navrhované rozvojové zámery budú v nižšom stupni projektovej dokumentácie (pri spracovaní ÚPN-Z, SP) podliehať zisťovaciemu konaniu, resp. povinnému hodnoteniu posúdenia vplyvu uvažovaných činností na životné prostredie.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia

2.12.1 Návrh dopravy

Širšie dopravné vzťahy

Širšie dopravné väzby mesta Tvrdošín vyplývajú z polohy na severnej hranici SR s Poľskou republikou ako súčasť sídelnej štruktúry okresu Dolný Kubín, s historicko-geografickým formovaním územia VÚC Žilinského regiónu severného Slovenska. Základný ráz dopravného skeletu určujú morfológické a technické pomery SJ dopravného koridoru medzinárodného významu.

Geografická poloha sídla Tvrdošín priamo ovplyvňovala rozvoj mesta, ktorá bola založená na sútoku riek Orava a Oravica, ktoré tvoria dôležitú zbernú oblasť horného Váhu (cca 569 m n.m.), ohraničenom na západe pohorím Oravská Magura a na východe Korušinskými vrchmi, ako západné predhorie Tatranskej oblasti.

Administratívne mesto Tvrdošín (9274 obyvateľov), spáduje do okresného mesta Dolný Kubín, ale cesty za prácou vo výrobnjej sfére a službami boli v minulosti aj v súčasnosti výrazne ovplyvňované mestami Ružomberok a Martin, lokálne aj Nižná a Námestovo. Sídelná sústava severného Slovenska spolu s rekreačnou oblasťou Vodnej nádrže Orava, zimnými strediskami športu a tranzitná cestná trasa E77 do Poľska sú zdrojmi a cieľmi dopravy.

V súčasnosti aj do výhľadu predpokladáme, že mesto využije svoju výhodnú polohu, ktorú určujú významné **dopravné ťahy** koridoru infraštruktúry severného Slovenska:

- Magistrálna železničná trať M.120 Bratislava – Žilina – Poprad Tatry – Košice M., dvojkolažná, elektrifikovaná, v súčasnosti modernizovaná na v=160km/h,
- Nadregionálna železničná trať Z.181 Ružomberok – Dolný Kubín – Trstená, keď prevádzka na sever k Poľskej hranici bola prerušená,
- Diaľnica D1 ako medzinárodný cestný ťah E75 od Bratislavy do Žiliny, Tatier a Košíc s rozvetvením na sever do Poľska po ceste E77,
- Cesta I/59 medzinárodného ťahu E77 z Poľska – Dolný Kubín – Ružomberok – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy – Maďarsko, prechádza obcou v dĺžke 4 km,
- Cesta II/520 Tvrdošín – Oravská Priehrada – Námestovo – Oravská Lesná je osídľovanou osou regiónu Orava – Kysuce s peážou po I/59 na východ k hraničnej obci Suchá Hora do Poľska –

- Chocholov je rekreačného významu,
- Cesta II/584 Podbiel – Zuberec – Liptovský Mikuláš, má rekreačno-hospodársky význam celého regiónu západnej Tatranskej oblasti,
  - železničná priebežná stanica Tvrdošín má excentrickú polohu v meste, cca 1,5 km od jeho centra,
  - Letisko Žilina-Hričov je vzdialené 70 km, medzinárodného významu.

Sieť ciest I. a II. triedy je doplnená o cesty III. triedy:

- Cesta III/059 38 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Nižná – Zemianska Dedina,
- Cesta III/059 39 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Tvrdošín – Medvedzie pri Tvrdošíne,
- Cesta III/059 40 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Tvrdošín,
- Cesta III/059 41 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Zábiedovo,
- Cesta III/059 44 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – križ. s II/520 Trstená.

Cestné ťahy I/59 a II/520 tvoria dopravnú kostru sídla a zariadenia ponúkajú voľný dopravný potenciál pre hospodársku aj rekreačnú dopravu. Rastúci trend automobilizácie a monopolné využívanie cestnej dopravy je dôvodom aby si obec vytvorila regulačné nástroje proti zvyšujúcim sa tendenciám narušenia kvality života vo verejnom priestore prietahu oboch regionálnych ciest. Dopravnú situáciu podstatne ovplyvní výstavba rýchlostného cestného ťahu R3 do Poľska. Realizácia zámeru novej trasy cesty II/520 v horskom koridore severne nad mestom zvýši atraktivitu a prístupnosť mesta.

Organizácia dopravy v sídelnom útvere, dopravné systémy

Formovanie sídla okolo **prietahu cesty I/59** v nive rieky Oravica s kolmým ústením do rieky Orava (v súčasnosti vzdušná nádrž Tvrdošín) bolo zárodkom historickej časti obce. V novších častiach sa zástavba sídelného útvaru Tvrdošín dobudovala na pravidelný roštový tvar s miernym sklonom nových komunikácií k prietahu, okrem cudzieho urbanistického zásahu sídliskom Medvedzie, lebo nemá žiadne zásady urbánneho, ani dopravného systému. Doprava na ceste I/59 spolu s križovatkou s cestou II/520 určujú organizáciu dopravy v sídle. Obytné funkcie s vybavenosťou služieb sa koncentrujú v pásoch nad oboma cestami, výrobo-vybavenostná štruktúra sa budovala v páse medzi líniami železničnej trate a cesty I/59, funkcie skladovania a extenzívne areály (roľnícke družstvo, drevovýroba, cestné stavby, stavebniny) sú situované pozdĺž Oravice a železničná trať je tu bariérou dopravných väzieb.

Železničné zastávky Krásna Hôrka, Tvrdošín Trstená sú tiež ohniská skladovacích zón nadmiestneho významu, s perspektívnym potenciálom cestných komunikácií a pripojení na sieť MK obce.

Miestne a účelové komunikácie ústia na dopravnú os sídla prevažne kolmo ale aj šikmo a vytvárajú obslužnú roštovú komunikačnú sieť. Pripojenie území rekreačných území a záhradkárskeho kolónií je samostatnými obslužnými MK.

Komunikačnú sieť sídla dopĺňajú **samostatné chodníky** a prístupové účelové poľné cestičky, zjazdne aj automobilovou dopravou. Tieto komunikácie možno považovať za regulatív ochrany a využitia územia.

Rozbor prepravných vzťahov a objemov, kapacity a parametre, zábery

Nadradená cesta I/59 sieť celoštátneho aj medzinárodného významu prechádza územím obce Tvrdošín v dĺžke 4,5 km od Nižnej v smere do Trstenej a poľskej Jablonky. Táto cesta prvej triedy a na ňu kolmá cesta II/520 prepájajú vzdialenejšie mestá regiónu aj susediace okresy paralelne s diaľnicou D1, čím skracujú ich prepravné vzdialenosti. Z týchto dôvodov kvalifikujeme vnútornú sieť ciest a MK za médium zdrojovej a cieľovej nákladnej aj osobnej dopravy v koridore regiónu severnej Oravy.

Komunikačná sieť ciest a MK má kapacitné rezervy.

Podľa Celoštátnych sčítaní intenzity dopravy na úsekoch ciest I/59 a II/520 boli stanovené nasledovné ročné priemery denných intenzít (RPDI) v rokoch 1990 až 2005.

Tvrdošín - denné intenzity sk.voz/24 hod (SSC Bratislava)

cesta	profil	rok	Intenzita a skladba dopravy – sk.voz./deň					poznámky
			Spolu	Ťažké	Osobné	Moto	BUS	
I/59 – Krásna Hôrka	90781	1995	5494	1034	4432	28	225	C-65, 51/49

		90781	2000	9164	1674	7403	87	261	C-132, 54/46
		90781	2005	11765	3367	8287	111	-	-
I/59 – Tvrdošín stred		90782	1995	10521	2336	8088	97	349	C-155, 53/47
			2000	9227	1515	7702	60	254	C-122, 56/44
			2005	12881	2074	10737	70	-	-
I/59 – Tvrdošín sever		90783	1995	6487	1446	5003	38	263	C-116, 54/46
			2000	8480	1451	6999	30	254	C-70, 51/49
			2005	10392	1810	8552	30	-	-
II/520 - Školská		91221	1995	2067	488	1542	37	108	C-34, 51/49
			2000	2503	501	1972	30	116	C-13, 57/43
			2005	3991	864	3093	34	-	-

Celkový pokles intenzity cestnej dopravy na ceste I/59 v roku 1995 sa vplyvom prudkej automobilizácie v posledných rokoch ukázal ako dočasný jav. Postupne sa mení aj štruktúra a využívanie vozového parku v prospech malotonážnych vozidiel (VAN, break, dodávky pick-up) aj v nákladnej doprave zásobovacej na menšie vzdialenosti, čo sa prejavuje v náraste podielu skupiny osobných vozidiel. Ťažká diaľková doprava výrazne využíva ponuku paralelnej cesty I/11 Žilina – Svrčinovec do Poľska. Tento jav má pozitívny efekt v oblasti negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie sídiel Oravy. Podobný vývoj je vidno aj na cestách nižšieho významu v regióne severného Slovenska.

Súčasná kategória ciest a MK sú primerané intenzite regionálnej dopravy, nevyhovujú ale bezpečnosti, parametrami a usporiadaním priečného profilu a dopravného priestoru, podchodovými výškami: funkčné využitie profilu je pre dynamickú dopravu, zastavovanie zneužívané na parkovanie, odbočovanie v križovatkách, pripojenie priečných MK na cestu I/59, spoločný priestor pre cyklistov aj chodcov.

Cesta I/59 – kategória C9,5/80, v obci ako ulica Nová, so spevnenou krajnicou a Vojaššákova má funkciu **B1 – hlavná zberná komunikácia** a kategóriu MZ8,5/60. Zúžené miesta sú vyznačené v grafike ako líniové a bodové závady, parkovanie na krajnici, jednostranný chodník, lokálne opravovaný povrch vozovky, neprehľadné pripojenia MK, cyklisti v hlavnom dopravnom priestore.

Cesta **II/520** – kat. C7,5/60 je len extravilánového profilu, v centre mesta je nevhodne vedená po Trojičnom námestí a ďalej MK Školská v obytnom prostredí málopodlažnej zástavby, sklonové aj smerové pomery vyhovujúce, krajnica vhodná pre chodník, krajnicu je možné využiť pre spevnený cyklistický pás. Pripojenie na cestu I/59 je v obci, preto ju možno funkčne zaradiť aj do B3 - zberno-obslužná MK - prieťah cesty 3. triedy.

Obslužné MK dopravnej funkcie C2 tvoria hlavnú obslužnú kostru obytných častí mesta, pripájajú areály poľnohospodárskej výroby a športu, nesú priebežnú prípojnú dopravu, sú kategórie MO8/40. V medzihrádzových areáloch za mostami a železničnou traťou zúženého profilu. Majú redukovanú šírku vedľajších prvkov, nepravidelný profil krajnicového typu s možnosťou parkovania s odvodnením do hlbokej priekopy, v smere do centra obce pri cintoríne jednostranný chodník.

MK prístupové obslužné C3, tvoria základnú dopravnú sieť v obytných častiach obce s občianskou vybavenosťou. Plnia aj funkcie zjazdových chodníkov a cyklistických cestičiek v starej aj rekreačnej zástavbe. MK funkcie C3 majú v obci prevažne kategóriu MO8/30 stály profil, povrch asfaltový aj štrkový, šírky vozoviek 3 – 4 m, jednostranné chodníky, odvodnenie do priekop je nevyhovujúce, lepšie sú úseky s odvodnením do zelených pásov v uliciach.

Obytné ulice D1 sú (podľa PMK) všetky MK s prevládajúcou funkciou bývania v novej zástavbe, sú postavené ako ulice v zeleni s úzkym dopravným pásom cca 6 m, bez chodníkov, prípadne s jednostranným chodníkom, dopravnú funkciu prejazdnosti treba v návrhu potlačiť ukľudňovacími opatreniami.

Samostatné chodníky a schody D3 dopĺňajú komunikačnú sieť obce v nevyhovujúcich parametroch, povrchy štrkované, dlažba, opotrebované ale funkčné, prístupy k rodinným domom. Jednopruhové, obojsmerné, pojazdne vozidlami bývajúcich, v zimnom a daždivom období nezjazdne. Významná je nová lávka cez Oravu v strede mesta, ktorá spája centrum s vybavenosťou mestskej časti Medvedzie na brehu rieky.

V perspektíve dopravnú polohu záujmového územia kladne ovplyvní aj výstavba plánovanej rýchlostnej komunikácie R3.

Intenzitu dopravy na ceste I/59 a II/520 pre výhľadové obdobie rok 2015 a rok 2025 vo vozidlách za 24 hod. dokumentuje nasledovná tabuľka (zdroj Slovenská správa ciest):

Cesta – sčítací úsek	profil	r. 2005 celkom	r. 2005 OA	r. 2015 celkom	r.2015 OA	r. 2025 celkom	r. 2025 OA
I/59 – Krásna Hôrka	90781	11765	8287	14512	10442	17031	12431
I/59 – Tvrdošín stred	90782	12881	10737	16040	13529	18942	16106
I/59 – Tvrdošín sever	90783	10392	8552	12931	10776	15259	12828
II/520 – Školská	91221	3991	3093	4831	3805	5591	4454

Z uvedeného vyplýva:

- bez vybudovania rýchlostnej cesty R3 nebude súčasná komunikácia I. triedy I/59 v predmetnom úseku vyhovovať výhľadovým dopravným nárokom v roku 2025,
- do výhľadu, keď bude v prevádzke rýchlostná cesta R3, dôjde k odľahčeniu cesty I/59, tranzitná doprava bude vylúčená z centra mesta Tvrdošín, rýchlostná cesta R3 sa navrhuje vybudovať v kategórii R 11,5/80 a v definitívnom šírkovom usporiadaní podľa záťaže úsekov v kategórii R 22,5/120,
- k odvedeniu tranzitnej dopravy z centra mesta prispeje tiež vybudovanie severozápadného obchvatu mesta v kategórii C 9,5/70-60, t.j. preložky cesty II/520, preložka cesty B1 je výhľadovo uvažovaná severne od zastavaného územia mesta. Tento cestný ťah je vcelku významný s nepriaznivým dopadom vyššej tranzitnej dopravy na zastavané územie mesta. Z tohto hľadiska je opodstatnená snaha vybudovať obchvat mesta, ktorý odvedie tranzitnú dopravu mimo zastavané územie obce. Realizácia zámeru novej trasy cesty II/520 v horskom koridore severne nad mestom zvýši tiež atraktivitu a prístupnosť mesta.

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete územný plán mesta Tvrdošín navrhuje:

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry:

- rešpektovať dopravné siete zaradené podľa európskych dohôd (AGR) – cestné komunikácie Poľská republika – Trstená – Dolný Kubín – Kral'ovany/Ružomberok (s napojením na diaľnicu D1) a Žilina – Bytča – Makov – hranica SR/ČR,
- chrániť územný koridor a realizovať rýchlostnú cestu R3 (v kategórii R 11,5/80, cieľový stav podľa záťaže úsekov v R 22,5/100) v trase a úsekoch:
  - a) štátna hranica SR/PR – Trstená – Dolný Kubín, sieť AGR č. E77, hlavný cestný ťah pre medzinárodnú turistickú dopravu,
  - b) peáž s cestným ťahom II/487 a II/520 Trstená – Tvrdošín križovatka s obchvatom cesty II/520 v kategórii C 9,5/70-60, ako cesta celoštátneho významu súběžná s rýchlostnou cestou R3,
  - c) Tvrdošín – Dolný Kubín – Ružomberok v kategórii C 9,5/70-60, cesta regionálneho významu II (I/59) súběžná s rýchlostnou cestou R3,
- zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu cestný ťah I (II/487 a II/520) v trase a úsekoch:
  - cesta II/520 križovatka Vavrečka – obchvat Tvrdošín – križovatka s cestou I/59 v kategórii C 9,5/70-60, cesta celoštátneho významu,

V oblasti dopravnej infraštruktúry:

- chrániť koridory rýchlostných komunikácií:
  - cestu I/59 hranica Slovenskej republiky s Poľskou republikou – Trstená – Dolný Kubín – Ružomberok,
- chrániť koridory preložiek a opráv ciest II. triedy a homogenizácie cestných ťahov II. triedy,
  - mimo zastavaného územia rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy v kategórii C 9,5 /70 (cesta I/59 Ružomberok – Dolný Kubín – Tvrdošín – Štátna hranica SR/PR – cesta regionálneho významu vedená súběžne s navrhovanou rýchlostnou komunikáciou R3);

- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy v kategórii MZ 14/60 vo funkčnej triede B1 v zmysle STN 73 61 01;
- mimo zastavaného územia rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy v kategórii C 9,5 /70 (cesta II/520 Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Oravská Lesná – Vavrečka – Tvrdošín – Suchá Hora – hranica SR s Poľskou republikou);
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy v kategórii MZ 12 (11,5) /50, vo funkčnej triede B2 v zmysle STN 73 61 01;
- mimo zastavaného územia rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii C 7,5 /60 (Cesta III/059 38 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Nižná – Zemianska Dedina, Cesta III/059 39 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Tvrdošín – Medvedzie pri Tvrdošine, Cesta III/059 40 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Tvrdošín, Cesta III/059 41 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – Zábiedovo, Cesta III/059 44 v trase – križ. s I/59 okres Tvrdošín – križ. s II/520 Trstená)
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii MZ 8,5 (8,0) /50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 61 01;

V riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie:

- ochranné pásmo cesty I. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 50 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. (Cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.
- ochranné pásmo cesty II. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 25 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. (Cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.
- ochranné pásmo ciest III. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 20 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. (Cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.

Ostatné miestne komunikácie – obslužné sú zaradené v zmysle STN 73 6110 vo funkčnej triede C1 – C3. Dopravné napojenia novonavrhovaných obslužných a upokojených komunikácií je potrebné riešiť samostatne v súlade s platnými STN.

Lokálne zmeny prípadne rozšírenie miestnych komunikácií budú vyplývať z novej výstavby IBV, ktorá si vyžiada doplniť obslužné komunikácie na úrovni funkčnej triedy C2-C3, prípadne D1 ukľudnené komunikácie. Voľba funkčnej triedy bude závisieť od riešenia príslušnej lokality (pozri výkres). Lokálne závary a opravy povrchu sa budú odstraňovať priebežne podľa potreby.

Dopravno-technický koridor navrhnuť v zmysle STN 70 6110 pre:

- obslužnú komunikáciu funkčnej triedy C2 v šírke 12 m, rozdelenú na čistý dopravný priestor šírky 7,0m (2x3,00m + 2x0,5 m), chodníkovú časť po oboch stranách komunikácie šírky 1,5 m a zelený pás šírky 1,0 m;
- prístupovú komunikáciu funkčnej triedy C3 v šírke 9 m, rozdelenú na čistý dopravný priestor v šírke 6,5m (2x2,75 + 2x0,50m), jednostrannú chodníkovú časť širokú 1,5 m a jednostranný zelený pás v šírke 1,0 m,
- ukľudnenú komunikáciu FT D1 v šírke 8,5 m-9,0 m, rozdelenú na: 5,5 – 6,0 m vozovku a 2 x 1,5 m zelený pás.

Navrhujeme doplniť komunikáciu medzi starým Medvedzím a cintorínom v k.ú. Dolný Štefanov, ktorá by sa využila ako miestna komunikácia a súčasne by slúžila ako pešia a cyklistická trasa z mesta Tvrdošín do obce Štefanov a k lyžiarskemu vleku.

Zariadenia automobilovej dopravy

Dopravná vybavenosť vyššieho významu je čerpacia stanica pohonných látok na ceste I/59 na vstupe do mesta od Dolného Kubína, Slovnaft – vľavo, na severnom konci mesta vľavo, spolu s opravárenskými službami.

Statická doprava

Parkoviská a manipulačné plochy pred objektmi OV a pri bytovkách sú prístupné po MK vo vyhovujúcej kvalite povrchov a dopravných pomeroch. Parkovanie a odstavovanie vozidiel bývajúcich v rodinných domoch je riešené na plochách a v garážach na pozemkoch obytnej zástavby, vjazdy z MK sú vzhľadom na nízke intenzity na MK vyhovujúce.

Kapacita parkovísk na verejných priestranstvách a pri vybavenosti v návrhovom období sa musí riadiť STN 73 6110 pri stupni automobilizácie 1:2,5.

Podnikateľské subjekty s väčšími areálmi si budú musieť zabezpečiť parkovanie a odstavovanie osobných a nákladných áut na vlastnom pozemku.

Návrh statickej dopravy je potrebné riešiť v ďalších stupňoch PD na zonálnej úrovni v zmysle STN 73 6110.

Hromadná preprava osôb

Priame pripojenie obce na pravidelnú hromadnú osobnú dopravu v SR zabezpečuje sieť liniek SAD regionálnej a diaľkovej autobusovej dopravy a súkromní prepravcovia spolu so železničnou dopravou ŽSR. SAD a ŽSR pripája obec Tvrdošín predovšetkým na okresné mestá Dolný Kubín, Ružomberok, Liptovský Mikuláš a diaľkové na Žilinu, Martin a Bratislavu. Hustota spojov je postačujúca, najviac spojov vykryva najmä špičkové ranné a podvečerné obdobia v pracovných dňoch.

Početnosť spojov hromadnej dopravy osôb – rok 2006

Zastávky v Tvrdošine mesto, Krásna Hôrka	Spoje	Poznámka
ŽSR – Kraľovany – Tvrdošín - Trstená	21	Osobné vlaky /de

Autobusová doprava

Trasovanie liniek SAD vedie po prieťahu ciest I/59 a II/520 so zastávkami:

- v mestskej časti Krásna Hôrka pri Staničnej ulici,
- v mestskej časti Medvedzie pri OD Tesco,
- v mestskej časti Tvrdošín pri Trojičnom námestí, pri Železničnej stanici, pri Tvrdošinskej Mliekárni a v časti Pod Žiarcom

Rádius dopravnej obsluhy územia obce izochronou dostupnosti 400 metrov od zastávok MHD pokrýva územie na cca 70%.

Nedostatky v systéme autobusovej dopravy mesta:

- autobusová zastávka Medvedzie je najfrekventovanejšia, kapacitne je nepostačujúca – jej umiestnenie pri kruhovom objazde je nevyhovujúce,
- autobusová zastávka Tvrdošín Nákupné stredisko zo smeru Nižná na smer Námestovo – je umiestnená ďaleko od ostatných nástupišť, čím sa časovo zhoršuje a predlžuje prestupovanie,
- autobusová zastávka Tvrdošín Nákupné stredisko zo smeru Námestovo na smer Nižná: nie je dostatočne vyčlenený priestor zastávky ani čakáreň pre cestujúcich,
- autobusová zastávka Tvrdošín železničná stanica zo smeru Nižná: autobus stojí na hlavnej ceste, nemá vyčlenený zastávkový pruh.

Doporučujeme riešiť rozmiestnenie autobusových zastávok v samotnom centre mesta výstavbou autobusového nástupišťa a prepojenie železničnej a autobusovej dopravy. Z tohto hľadiska sa ako najschodnejším riešením zdá umiestnenie autobusovej stanici na parkovisku pri obchodnom dome Lídl.

Železničná doprava

Riešeným územím prechádza regionálna dráha – jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať Kraľovany – Trstená s príslušnou železničnou dopravou – žst. Tvrdošín v km 51,188, ktorá je určená na transformáciu:

- číslo traťového úseku: 2611,
- traťová rýchlosť úseku: v % 50 KM/hod (40 km/hod),
- počet vlakov: 34 vl/24 hod., z toho pre osobnú dopravu 21 vl/24 hod.
- výhľadové počty vlakov pre roky 2010 – 2015 predpokladáme vyššie o cca 10%.

V oblasti územného rozvoja pre rozvoj železničnej dopravy sú železničné zariadenia dlhodobo stabilizované – v „obalovej krivke“ jestvujúcich zariadení (žel. stanica). Z hľadiska rozvojových záujmov ŽSR sleduje úpravu železničnej trate v oblúkoch pre traťovú rýchlosť 80 km/hod. a umiestnenie terminálu intermodálnej prepravy za žst. Trstená.

V prípade situovania nových plôch pre bývanie ako aj objektov priemyselnej výroby, občianskej a technickej vybavenosti v blízkosti železničnej trate je potrebné do projektovej dokumentácie zapracovať opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky:

- nové križovania cestných komunikácií so železničnou traťou riešiť mimoúrovňovo,
- ochranné pásmo dráhy v šírke 60 m na každú stranu od osi krajnej koľaje (v priestore stanice resp. železničného zariadenia 30 m od obvodu dráhy) v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach - stavebná činnosť v ochrannom pásme dráhy (60 m od osi koľaje) podlieha dodržiavaniu ustanovení zákona č. 164/1996 Z.z.,

- novonavrhované obytné zóny situovať mimo ochranného pásma dráhy, ak je nevyhnutné ich umiestnenie v ochrannom pásme, je potrebné zabezpečiť opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov žel. dopravy stavebníkom,
- chrániť jestvujúci územný koridor trate č. 281 Kral'ovany – Trstená – Suchá hora – štátna hranica SR/PR – IV. kategórie regionálneho významu ako trať pre medzinárodnú turistickú dopravu a RO-LA dopravu v úseku Kral'ovany – Dolný Kubín – Tvrdošín),
- rešpektovať súčasné zariadenia v správe ŽSR.

Nemotoristické dopravy

V zastavanom území sú vybudované jednostranné a obojstranné pešie komunikácie. Šírka chodníkov je prevažne 1,5 až 2,0m. Vzhľadom na ich zlý technický stav spôsobený najmä ich vekom a intenzívnou stavebnou činnosťou, mesto plánuje ich rekonštrukciu. Pre bezpečnosť cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať miestny systém chodníkov.

Priechody pre chodcov je potrebné vyznačiť zvislým a vodorovným dopravným značením a podľa potreby aj znížením dovolenej jazdnej rýchlosti. Chodníky v miestach priechodov sa vybavujú bezbariérovými úpravami.

Navrhujeme:

- vybudovať chodník pre peších a cyklistov, ktorý by spájala obec Nižná s mestom Tvrdošín a ďalšími okolitými sídlami,
- posilniť pešie prepojenie mestských častí: Tvrdošín s Medvedzím a Krásnou Hôrkou,
- lepšie prepojiť pešími ťahmi lokality s kultúrnymi pamiatkami v meste (príkl. Trojičné nám. – Drev. Kostol).

Cyklistické trasy nie sú dnes na území mesta zriadené, hoci bicykel je jedným z dôležitých prepravných prostriedkov v obci. Cyklistická doprava je dnes zastúpená najmä ako doprava všedného dňa.

Vo výkrese dopravy sú navrhnuté cyklistické trasy všedného dňa i rekreačné. Tieto trasy je možné situovať aj do vozovky pokiaľ to jej šírkové usporiadanie a intenzita dopravy umožní (šírka jednosmerného pruhu 1,25 m, obojsmerná cesta min. 2,5 m). Na málo zaťažených komunikáciách nie je potrebné takto vyznačovať cyklistické pruhy, navrhujeme však ich vyznačenie orientačnými cyklistickými značkami. Toto značenie vyhotovené podľa STN navedie cyklistov k blízkym i vzdialeným cieľom.

Navrhujeme:

- vybudovať cykloturistické trasy pozdĺž brehov Oravy,
- chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:
  - Oravsko – Liptovská cyklomagistrála zo sedla Demänová s paralelným pokračovaním v trase lesnej cesty cez kótu Tanečník a po pôvodnej ceste II/520 cez kótu Kubínska do Oravskej Lesnej, v trase II/520 Oravská Lesná – Lokca – Oravská Priehrada prístav, v trase III/05944 Ústie nad Priehradou – Trstená, v trase II/520 Trstená – Vitanová, v trase cesty II/52019 Vitanová – Oravice – Zuberec - Liptovský Mikuláš – Ružomberok,
- šírkové usporiadanie plánovaných peších a cyklistických trás je potrebné navrhnuť v ďalších stupňoch PD v zmysle STN 73 6110.

Letecká doprava

- v ďalších stupňoch PD prejednať s Leteckým úradom SR stavby, nachádzajúce sa v ochranných pásiem letiska (v zmysle §30 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov - letecký zákon):
  - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písm. a)
  - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písm. b)
  - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písm. c)
  - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d).

V **centrálnej priestore** obce je už lokalizovaná občianska vybavenosť obchodov, administratívy, služieb, kultúry, gastronómie a zastávky SAD, ktoré spolu s ďalšou architektúrou exteriéru, existujúcou kvalitnou mestskou zeleňou, parkoviskom, informatikou môžu vytvoriť génus loci **námestia mesta. Spoločenskú**

funkciu ulice na prieťahu je potrebné riešiť v širších súvislostiach regiónu (regulácia tranzitnej dopravy) aj lokálne v obci návrhom funkcie MK-C1, ako odvodenej kategórie pre obchodnú ulicu obce v zmysle modernizovanej STN 73 6110.

V analýzach dopravy boli vytipované **priestory vhodné na upokojuvanie dopravy**, (v grafike označené krúžkami) a tieto priestory je potrebné riešiť komplexne, aj s parkovaním a estetickými prvkami verejných priestorov podľa zásad TP15/2005, SSC.

V zmysle požiadaviek mesta a okolitých obcí ďalej navrhujeme:

- návrh rekreačnej lodnej dopravy. V lokalite Tvrdošín – Medvedzie pred Galériou M. Medvedskej navrhujeme zriadiť kotvište pre rekreačné člny, odkiaľ bude štartovacia stanica v smere na Nižnú.
- realizáciu lyžiarskeho vleku Tvrdošín - Uboč v dĺžke 950 m s vybudovaním parkoviska. Prístup k vleku bude zabezpečený navrhovanou prístupovou komunikáciou v smere na Štefanov nad Oravou, ktorá je napojená z cesty III/059039. Zázemie pre aktivity lyžiarskeho strediska tvorí rozvojová plocha 16ŠP/I, ktorej súčasťou budú aj parkovacie plochy. Podrobnejšie bude riešiť túto lokalitu UPN-Zóny.

V zmysle požiadavky Národnej diaľničnej spoločnosti:

- potvrdenie funkčnosti „SO 121-00 Poľná cesta v km 0,2 cestného prepojenia“.

V zmysle požiadaviek Slovenskej správy ciest navrhujeme:

- úpravy križovatiek a dopravné napojenia na cestu I/59, vrátane autobusových zastávok, riešiť v podrobnejších stupňoch PD samostatnou dokumentáciou, v súlade s platnými STN 73 6102, STN 73 6110 a predložiť na vyjadrenie Slovenskej správe ciest,
- zrealizovať rekonštrukciu mostného objektu na ceste I/59.

2.12.2 Verejné technické vybavenie – vodné hospodárstvo

Návrh zásobovanie pitnou vodou

Oblasť Hornej Oravy je zásobovaná pitnou vodou z Oravského skupinového vodovodu (OSV), ktorý je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti, a.s. (OVS, a.s.) závod Dolný Kubín. Vodovod bol vybudovaný v rokoch 1970-1985. Hlavné vodné zdroje sa nachádzajú v Oraviciach s priemernou výdatnosťou 293 l/s. V súčasnosti OSV zásobuje 4 oravské mestá (Tvrdošín, Trstenú, Námestovo a Dolný Kubín) a 20 obcí s celkovým počtom 65 000 napojených obyvateľov (k 31.12.2004). Celková dĺžka rozvodných potrubí je 368 km.

V katastrálnom území mesta Tvrdošín sú hlavným prívodným rádom Oravského skupinového vodovodu OSV (Js 400-500mm) zabezpečované nasledovné akumulčné vodojemy pitnej vody:

- vodojem VDJ Medvedzie 1x650 m³, VDJ 100 m³,
- vodný zdroj Tvrdošín – pramene pod Biednou č. 1-7,
- vodojem VDJ s objemom 2x1000 m³ – distribučný vodojem v lokalite „Tvrdošín - Kupanovo“,
- vodojem VDJ s objemom 2x650 m³ – I. tlakové pásmo,
- vodojem VDJ s objemom 2x150 m³ – II. tlakové pásmo,
- vodojem Medvedzie s objemom 1000 m³ – II. tlakové pásmo.

Vodné zdroje majú vymedzené ochranné pásma v zmysle zákona 442/2002 Z.z. v znení zákona č. 230/2005 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách, §19, Smernice MZ SR č. HE-1524/79-B/3-04 z 20.08.1979 a doplňujúcich zásad VÚVH 10/91 a 12/87, ochranné pásmo OSV OPLVH D. Kubín č. 1386/74-Vod./Du v šírke 5 m od vonkajšieho obrysu potrubia na obidve strany.

Prívodné vodovodné potrubie z VZ Rezbárová baňa je napojené priamo na rozvodnú sieť Krásna Hôrka.

Pre mesto Tvrdošín, vzhľadom na konfiguráciu terénu, sú vybudované dve tlakové pásma:

časť Medvedzie a Krásna Hôrka

I. tlakové pásmo : 570 – 590 m.n.m.

Kóta VDJ 631 m n. m.

II. tlakové pásmo: 590 – 630 m n. m.

Existujúci stav napojenosti obyvateľov mesta Tvrdošín na vodovodnú sieť v roku 2001

Mesto	Počet obyvateľov	Napojenie na vodovod	%
Tvrdošín	9 544	9 130	95,66

Existujúci stav napojenosti bytov mesta Tvrdošín na vodovodnú sieť v roku 2001

Mesto	Počet bytov	Napojenie na vodovod	%
Tvrdošín	2733	2450	89,51

Zásobovacia vodovodná sieť je vybudovaná z profilov DN 80, 100, 150, 200, 250 a 300 mm. Hlavná časť siete je zokruhovaná, okrajové časti siete sú vetvové. Na vodovodnej sieti sú osadené pozemné požiarne hydranty DN 80 a prípojky s uzávermi pre jednotlivých odberateľov.

Priemyselné podniky, hlavne poľnohospodárske družstvá majú vlastné zdroje vody.

Návrh územného plánu mesta Tvrdošín navrhujeme rekonštruovať vodovodné potrubia:

- označené v schválenom projekte „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa 2“, na ktorý je vydané stavebné povolenie,
- na ulici Oravské nábrežie - Školská k OVS, a.s.,
- od vyrovnávacej nádrže po Radničnú ulicu, vrátane Radničnej ulice,
- od odbočky k PD k bytovkám pri Orave,
- Medvedzie – rekonštrukcia profilu potrubia DN 2 – vrátane zokruhovania a návrhu AT stanice,
- Družstevná ulica v celej dĺžke,
- V časti Krásna Hôrka – rekonštrukcia Železničnej, Staničnej ulice a ul. Hrdinov – prepojiť na Zvoničnú ulicu.

Bilancia pitnej vody

Výpočet potreby pitnej vody bol urobený v zmysle Vestníka Ministerstva pôdohospodárstva SR zo dňa 28. februára 2000, čiastka 5 v zmysle čl. 1 a 9.

Bilancia pitnej vody pre navrhované výrobné zóny bude upresnená v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácia, keď budú známa presná špecifikácia využitia týchto území a časová postupnosť ich realizácie.

Vstupné údaje:

- súčasný stav v počte obyvateľov 9 274
- návštevníci cca 1 000 turistov
- I. etapa: navrhovaný počet obyvateľov 12 619 (+3 345 ob.)
- výhľad: navrhovaný počet obyvateľov 13 027 (+1 115 ob.)

Bilancia pitnej vody - súčasný stav

- bytový fond s lokálnym ohrevom teplej vody Q = 135,00 l/osoba.deň:
9274 ob. x 135 l/d = 1 251 990,00 l/deň
- občianska a technická vybavenosť
9274 x 25 l/osob.deň = 231 850,00 l/deň
- Návštevníci: 1 000 x 120 l/osob.deň = 120 000,00 l/deň

SPOLU: 1 603 840,00 l/deň

Do návrhu pitnej vody nie sú započítané existujúce priemyselné a poľnohospodárske družstvá v riešenom území, nakoľko niektoré z nich majú vlastné zdroje.

Priemerná denná potreba: Qp = 1 603,84 m³/deň

Maximálna denná potreba:
Qm = Qp x kd = 1 603,84 x 1,60 = 2 566,144 m³/deň
29,70 l/sec.

Maximálna hodinová potreba:
Qh = (Qm x kh):24 = (2 566,144 x 1,80):24 = 192,46 m³/h
53,46 l/sec.

I. etapa: Návrh bilancie pitnej vody

- bytový fond s lokálnym ohrevom teplej vody Q = 135,00 l/osoba.deň:
12 619 ob. x 135 l/d = 1 703 565,00 l/deň
- občianska a technická vybavenosť
12 619 x 25 l/osob.deň = 315 475,00 l/deň
- Poľnohospodárske družstvá majú vlastné vodné zdroje
- Návštevníci: 1 000 x 120 l/osob.deň = 120 000,00 l/deň

SPOLU: 2 139 040,00 l/deň

Priemerná denná potreba: Qp = 2 139,04 m³/deň

Maximálna denná potreba:

$$Q_m = Q_p \times k_d = 2\,139,04 \times 1,60 = 3\,422,46 \text{ m}^3/\text{deň} \\ 39,62 \text{ l/sec.}$$

Maximálna hodinová potreba:

$$Q_h = (Q_m \times k_h):24 = (3\,422,46 \times 1,80):24 = 2567,68 \text{ m}^3/\text{h} \\ 71,30 \text{ l/sec.}$$

Výhľad: Návrh bilancie pitnej vody

- bytový fond s lokálnym ohrevom teplej vody 13 027 ob. x 135 l/d =	Q =	135,00 l/osoba.deň: 1 758 645,00 l/deň
- občianska a technická vybavenosť 13 027x 25 l/osob.deň =		325 675,00 l/deň
- Poľnohospodárske družstvá majú vlastné vodné zdroje		
- Návštevníci: 1 000 x 120 l/osob.deň =		120 000,00 l/deň

SPOLU: 2 204 320,00 l/deň

Priemerná denná potreba: $Q_p = 2\,204,32 \text{ m}^3/\text{deň}$

Maximálna denná potreba:

$$Q_m = Q_p \times k_d = 2\,204,32 \times 1,60 = 3\,526,91 \text{ m}^3/\text{deň} \\ 40,82 \text{ l/sec.}$$

Maximálna hodinová potreba:

$$Q_h = (Q_m \times k_h):24 = (3\,526,91 \times 1,80):24 = 264,52 \text{ m}^3/\text{h} \\ 73,48 \text{ l/sec.}$$

Na maximálnu dennú potrebu vody:

v I. etape: $Q_m = 3\,422,46 \text{ m}^3/\text{deň}$, t.j. 39,62 l/sec

vo výhľade: $Q_m = 3\,526,91 \text{ m}^3/\text{deň}$, t.j. 40,82 l/sec.

by mal vyhovovať odber zo zdrojov a kapacita potrubia prívodu vody zo zdroja. Prívod vody zo zdrojov do mesta Tvrdošín kapacitne vyhovuje aj pre potreby ďalšieho rozvoja mesta.

Na maximálnu hodinovú potrebu vody

v I. etape: $Q_h = 71,30 \text{ l/sec.}$

v 2. variante: $Q_h = 73,48 \text{ l/sec.}$

by mal vyhovovať prívod vody k spotrebiteľom.

Z kapacitného hľadiska sú pre rozvojové zámery postačujúce zdroje pitnej vody.

Územný plán z hľadiska zásobovania pitnou vodou navrhuje

- rešpektovať trasy existujúcich vodovodných potrubí a polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona 442/2002 Z.z. v znení zákona 230/2005 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách, §19 (2m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia horizontálne na obidve strany), v ktorom je zakázané vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby a vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu alebo ohrozujú jeho technický stav (napr. vysádzať trvalé porasty, umiestňovať skládky, vykonávať terénne úpravy a pod.),
- rešpektovať ochranné pásmo OSV OPLVH D. Kubín č. 1386/74-Vod./Du z 9. 12.1974 v šírke 5 m od vonkajšieho obrýsu potrubia na obidve strany,
- rešpektovať výhľadové lokality vodohospodárskych stavieb – evidovaný profil MVE Tvrdošín II, v rkm 0,5 toku Oravica,
- navrhované vodovodné potrubia situovať do verejných pozemkov v koridore obslužných komunikácií s možnosťou zokruhovania,
- na navrhovanej vodovodnej sieti osadiť požiarne hydranty vo vzdialenosti 160–400m (v zmysle §8 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z.),
- rešpektovať ochranné pásmo vodovodného potrubia (2m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia horizontálne na obidve strany), v ktorom je zakázané vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby a vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu alebo ohrozujú jeho technický stav (napr. vysádzať trvalé porasty, umiestňovať skládky, vykonávať terénne úpravy a pod.),
- preložku potrubia realizovať len po odsúhlasení projektovej dokumentácii vlastníkom – správcom siete.

Návrh odkanalizovania územia

Riešené územie mesta Tvrdošín je odkanalizované jednotnou kanalizačnou sieťou – skupinovou kanalizáciou Trstená–Tvrdošín–Nižná na mechanicko-biologickú čistiacu stanicu odpadových vôd (ČOV) Nižná, ktorá je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti. Existujúca kapacita ČOV je s kapacitou 53 910 EO. Recipientom vyčistených odpadových vôd z ČOV je rieka Orava.

Na hlavný kanalizačný zberač a ČOV v Nižnej je napojená kanalizácia Nižnej, Krásnej Hôrky, Medvedzieho a Tvrdošína.

Verejnou kanalizáciou sú odvádzané na ČOV splaškové odpadové vody produkované v domácnostiach, splaškové odpadové vody, produkované v priemysle a službách, priemyselné odpadové vody a balastné vody.

Stoková sieť v meste je gravitačná, s nasledovnými dimenziami potrubí: hlavný kanalizačný zberač DN 800, ostatná sieť DN 400 a DN 300.

Dažďové povrchové vody budú odvádzané pricestnými odvodňovacími rigolmi alebo odvodňovacími potrubiami do recipientu.

Existujúci stav napojenosti obyvateľstva na kanalizačnú sieť

Mesto	Počet obyvateľov	Napojených na kanalizáciu	%
Tvrdošín	9 274	8759	94,44

Existujúci stav napojenosti bytového fondu na kanalizačnú sieť

Mesto	Počet bytov	Napojených na kanalizáciu	%
Tvrdošín	2733	2344	85,76

Celkový počet obyvateľov, napojených na kanalizáciu je 8759, čo predstavuje takmer 92 % obyvateľstva.

Výpočet množstva odpadových vôd

Pri výpočte množstva odpadových vôd z mesta sa uvažuje špecifická produkcia odpadových vôd $q=150$ l/o./deň, vrátane občianskej a technickej vybavenosti.

Bilancia odpadových vôd pre navrhované výrobné zóny bude upresnená v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácia, keď budú známa presná špecifikácia využitia týchto území.

Vstupné údaje:

- súčasný stav v počte obyvateľov 9 274
- I. etapa: navrhovaný počet obyvateľov 12 619 (+3 345 ob.)
- výhľad: navrhovaný počet obyvateľov 13 027 (+1 115 ob.)

Súčasný stav

počet obyvateľov: $n = 9\,274$

Priemerný denný prietok : $Q_{24} = 150 \times 9274 / 86\,400 = 16,10 \text{ l/s} = 1391,10 \text{ m}^3/\text{deň}$

Maximálny hodinový prietok : $C_{\text{hod.}} = Q_{24} \times 1,4 \times 2,3 = 51,84 \text{ l/s.}$

Navrhovaný stav

I. etapa:

Počet obyvateľov: $n = 12\,619$

Priemerný denný prietok : $Q_{24} = 150 \times 12\,619 / 86\,400 = 21,91 \text{ l/s} = 1892,85 \text{ m}^3/\text{deň}$

Maximálny hodinový prietok : $C_{\text{hod.}} = Q_{24} \times 1,4 \times 2,3 = 70,55 \text{ l/s.}$

Výhľad:

Počet obyvateľov: $n = 13\,027$

Priemerný denný prietok : $Q_{24} = 150 \times 13\,027 / 86\,400 = 22,62 \text{ l/s} = 1954,05 \text{ m}^3/\text{deň}$

Maximálny hodinový prietok : $C_{\text{hod.}} = Q_{24} \times 1,4 \times 2,3 = 72,84 \text{ l/s.}$

Územný plán z hľadiska kanalizácie navrhuje

- rešpektovať trasy existujúcej kanalizačnej siete,
- pri umiestňovaní stavieb rešpektovať existujúce stokové siete a ich ochranné pásmo v súlade so zákonom č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.
- akceptovať trasy kanalizácie, ktoré v krátkom úseku prechádzajú k. ú. mesta Tvrdošín z katastra obce Zabiedovo, a to vetvy A medzi potokom Zabiedovčiek a objektmi bývalého Veľkokapacitného

- teľatníka,
- navrhované rozvojové zámery podmieniť napojením na verejnú splaškovú kanalizačnú sieť zaústenú do mestskej ČOV,
- v navrhovaných lokalitách výstavby navrhnuť delenú kanalizáciu
- ukladať vedenie verejnej kanalizácie v rámci verejného priestoru,
- rešpektovať ochranné pásmo existujúcej kanalizácie – 3m od vonkajšieho pôdorysného okraja, horizontálne na obe strany,
- realizovať preložku kanalizačného potrubia len po odsúhlasení projektovej dokumentácii vlastníkom – správcom siete.

Vodné toky a nádrže a protipovodňová ochrana územia

Katastrálne územie mesta Tvrdošín patrí svojimi odtokovými plochami do povodia rieky Váh. Pri akejkoľvek činnosti v blízkosti vodných tokov je potrebné rešpektovať pokyny a požiadavky správcu toku.

Rieka Orava tvorí pravostranný prítok vodného toku Váh. Odtokové pomery rieky Oravy sú regulované vodnou nádržou VN Orava s objemom 285,3 mil.m³ a vyrovnávacou nádržou Tvrdošín s objemom 2,9 mil.m³, ktorá sa nachádza v severnej časti katastrálneho územia mesta Tvrdošín. Priemerný dlhodobý prítok rieky Oravy je 34,5 m³/s, maximálny 1120 m³/s, minimálny 2,3 m³/s.

Prítoky rieky Oravy v katastrálnom území mesta Tvrdošín:

- pravostranné: Trní, Medvedský potok,
- ľavostranné: potok Hlúsnik, rieka Oravica, Krátky potok.

Prítok rieky Oravice v katastrálnom území mesta Tvrdošín:

- ľavostranný prítok: Rovný potok.

Vodné toky Orava a Oravica patria medzi vodohospodársky významné toky v zmysle Vyhlášky MP SR č. 525/2002 Z.z.

Vodná nádrž

Vyrovňavacia vodná nádrž zrealizovaná na rieke Orave v roku 1977. Služi pre energetické účely, ale má veľký potenciál aj pre rekreačné využitie. V katastrálnom území mesta Tvrdošín sa z hľadiska vodohospodárskych stavieb nachádza evidovaný profil MVE Tvrdošín II. v rkm 0,5 toku Oravica, ktorý je nutné v návrhoch rešpektovať.

Ochrana pred povodňami

Na celom toku rieky Oravy sú zrealizované úpravy, ktoré zabezpečujú ochranu pred povodňami zastavaných území. Úpravy toku spočívajú v stabilizácii brehov, lesotechnických opatreniach na LPF, pôdoochranných opatreniach v povodiach tokov na poľnohospodárskej pôde.

Územný plán z hľadiska vodných tokov navrhuje

- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822, 75 2102,
- rešpektovať limity vodných plôch, tokov a odvodňovacích kanálov, ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 138/2002 Z.z o vodách a zmene a doplnení niektorých zákonov - vodný zákon a nadväzná vyhlášky,
- rešpektovať ochranné pásmo OSV v úseku Oravice-Tvrdošín- Medvedzie v šírke 5m od vonkajšieho obrysu potrubia (v zmysle rozhodnutia býv. ONV OPLVH Kubín č. 1384/74-Vod./Du., z 9.12.1974),
- ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 6,0 m od brehovej čiary tokov Orava a Oravica a min. 4,0 m od tokov Krátky potok a Krivý potok,
- regulovať miestne potoky, ktoré pretekajú zastavaným územím mesta tak, aby bola zabezpečená ochrana pred povodňami,
- obmedziť zaúšťovanie odpadových a dažďových vôd do vodných plôch a tokov,
- dodržiavať ochranné pásmo geotermálnych vôd,
- pri akejkoľvek činnosti v blízkosti vodných tokov rešpektovať pokyny správcu toku a požiadavky v zmysle zberky zákonov č. 364/2004 (najmä ochranné pásmo vodných tokov, slúžiace pre výkon správy toku).

2.12.3 Verejné technické vybavenie – energetika

Koncepcia zásobovania elektrickou energiou

Výrobu elektrickej energie na území okresu Tvrdošín zabezpečuje VE Hc Ústie s inštaláčným výkonom 21,8

MW s ročnou výrobou 29,6 GWh, malá vodná elektrárň Tvrdošín s inštalácným výkonom 6,2 MW s ročnou výrobou 11,6 GWh a ďalšie MVE Podbieľ – 150 kW a Habovka – 100 kW, Oravice a Vitanová.

Hlavným napájacím uzlom okresu je 400/110 kV TR Liptovská Mara, z ktorej je po 110 kV vedeniach cez uzol 110 kV Mokrad, privádzaný elektrický výkon do distribučnej TR 110/22 kV Nižná.

Do transformovne 110/22 kV Nižná sú zaústené 2x110 kV vedenia:

110 kV vedene č. 7211 Mokrad-Nižná,

110 kV vedenie č. 7212 Nižná – Hc Ústie.

Riešené územie je zásobované elektrickou energiou z nadradeného 110 kV vedenia č. 7212 cez rozvodňu 110/22 kV Mokrad – Zemianska Dedina – Ústie nad Priehradou.

Zásobovanie elektrickou energiou sa uskutočňuje cez vonkajšie vedenia elektrickej energie VN 22 kV č. 1353,1354, 274 prostredníctvom distribučných transformačných staníc:

Označenie TS	Typ	Inšt. výkon	vlastníctvo
TS 1 „Záskok“ (len pre rozvodňu zo 110kV na 22 kV)	stožiarová	110 kVA	SSE
TS 2 „Hydac“	kiosková	1000 kVA	firma Hydac
TS 3 „PD Hôrka“	4-stĺpová	250 kVA	SSE
TS 4 „Dopravné ihrisko“	2-stĺpová	400 kVA	SSE
TS 5 „Krásna Hôrka obec I.“	priehrad. stožiar	250 kVA	SSE
TS 6 „Tvrdošín Medvedzie Eurotel“	1-stĺpová	50 kVA	Eurotel
TS 7 „Tvrdošín Medvecká“	priehrad. stožiar	400 kVA	SSE
TS 8 „HC Tvrdošín“	kiosk. stožiar	400 kVA	SSE
TS 9 „HC Tvrdošín“	2-stĺpová		cudzie
TS 10 „Paneláreň“	murovaná	400 kVA	cudzie
TS 11 „Tvrdošín - Technické služby“	4-stĺpová	100 kVA	cudzie
TS 12 „Tvrdošín Panax“	1-stĺpová	160 kVA	SSE
TS 13 „Tvrdošín pri PD“	4-stĺpová	250 kVA	SSE
TS 14 „Tvrdošín PD“	priehrad. stožiar	400 kVA	SSE
TS 15 „Tvrdošín píla“	4-stĺpová	630 kVA	cudzie
TS 16 „Tvrdošín cesty“	priehrad. stožiar	250 kVA	cudzie
TS 17 „Tvrdošín obec I.“	priehrad. stožiar	400 kVA	SSE
TS 18 „Tvrdošín Slovparket“	2-stĺpová	630 kVA	cudzie
TS 19 „Tvrdošín Mliekárreň“	vstavaná	2 x 630 kVA	cudzie
TS 20 „Tvrdošín Oravan“	4-stĺpová	160 kVA	SSE
TS 21 „Tvrdošín PNZ“	vstavaná	2 x 630 kVA	cudzie
TS 22 „Mäsopriemysel“	vstavaná	250 kVA	cudzie
TS 23 „Tvrdošín vodojem“	stožiarová	100 kVA	cudzie
TS 24 „Tvrdošín vlek“	priehrad. stožiar	160 kVA	cudzie
TS 25 TS-409	vstavaná	400 kVA	SSE
TS 26 TS-408	vstavaná	400 kVA	SSE
TS 27 TS-407	vstavaná	630 kVA	SSE
TS 28 TS-406	vstavaná	400 kVA	SSE
TS 29 TS-405	vstavaná	400 kVA	SSE
TS 30 TS-403	vstavaná	2 x 400 kVA	SSE
TS 31 TS-404	vstavaná	400 kVA	SSE
TS 32 TS-414	kiosková	400 kVA	Tesco
TS 33 TS-402	murovaná	400 kVA	SSE
TS 34 TS-401	murovaná	400 kVA	SSE
TS 35 TS-416 „Hrúbiky“	murovaná	400 kVA	SSE
TS 36 TS-411 „Hotel Limba“	murovaná	630 kVA	SSE
TS 37 TS-417 „Lidl“	kiosková	250 kVA	cudzie
TS 38 TS-412 „Nákupné stredisko“	vstavaná	630 kVA	cudzie
TS 39 TS-413	kiosková	630 kVA	SSE
TS 40 TS-422	murovaná	630 kVA	SSE

TS 41	TS-421	murovaná	400 kVA	SSE
TS 42	„Pod Žiarcom“	kiosková	400 kVA	SSE
TS 43	„Rádio Expres“	jednostĺpová	100 kVA	cudzíe.

Návrh nových trafostaníc:

TS-N1	rozvojový zámer	28PR/I
TS-N2	rozvojový zámer	29PR/I
TS-N3	rozvojový zámer	09BD/I
TS-N4	rozvojový zámer	08RD/I
TS-N5	rozvojový zámer	02PR/I
TS-N6	rozvojový zámer	03PR/I
TS-N7	rozvojový zámer	07RD/I
TS-N8	rozvojový zámer	35RD/I
TS-N9	rozvojový zámer	16ŠP/I
TS-N10	rozvojový zámer	32RD/II
TS-N11	rozvojový zámer	15BD/I
TS-N12	rozvojový zámer	30OV/II
TS-N13	rozvojový zámer	19RD/I
TS-N14	rozvojový zámer	28PR/II
TS-N15	rozvojový zámer	PD.

Trafostanice navrhujeme riešiť konštrukčne a výkonovo do 630 kVA.

Rezervy v prenosovej sústave budú posudzované v ďalších etapách PD, keď budú známe navrhované rozvojové zábery a časová etapa ich realizácie.

Nízke napätie:

Distribučné siete NN v centrálnej zóne sú prevažne káblové v zemi, s napätím v sieti 3PEN AC50 Hz 230/400V/TN-C. V ostatných častiach mesta sú rozvody NN realizované zväčša vzduchom, závesnými káblami na stĺpoch.

Verejné osvetlenie je v centre mesta riešené káblovým rozvodom, v okrajových častiach sídla je rozvod prevedený na sekundárnej sieti vzdušnej.

NN vedenia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie. Pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí je nutné dodržať ochranné pásmo od **zemného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. - §36, manipulačný priestor od podperných bodov 1 m** a neporušenie ich stability. Elektromerové rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste, napr. v oplení.

Pre financovanie elektroenergetických zariadení potrebných pre pripojenie bude použitý mechanizmus, resp. dohoda so SSE-D a.s. v zmysle platnej legislatívy v čase výstavby.

Ochranné pásma

Pri akýchkoľvek rozvojových záberoch sa musia rešpektovať ochranné pásma elektrických vedení a transformačných staníc, ktoré vyplývajú zo zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike:

- vedenia 22 kV majú ochranné pásmo 10m, vymedzené zvislými rovinami po obidvoch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča,
- vedenia 110 kV majú ochranné pásmo 15m, vymedzené zvislými rovinami po obidvoch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča,
- zavesené VN káblové vedenia, resp. izolované vedenia nad 1 kV majú ochranné pásmo 2m, vymedzené zvislými rovinami po obidvoch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča,
- elektrické stanice majú ochranné pásmo 10m na všetky strany.

Rozvojové zábery navrhované v ochranných pásmach musia byť dohodnuté so správcom vedení.

Návrh riešenia zásobovania elektrickou energiou

Doporučujeme riešiť nároky na el. výkon pre rozvojové zábery individuálne v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie, v čase, keď budú známe konkrétne potreby energie podľa charakteru stavebných činností a z toho vyplývajúcich nárokov na elektrickú energiu. Treba predpokladať nutnosť vybudovania nových transformovni pripojených z existujúcich 22 kV vedenia.

Územný plán z hľadiska zásobovania elektrickou energiou navrhuje

- vysoké napätie: dodržiavať **ochranné pásma existujúcich VN vzdušných vedení v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z §36** o energetike a príslušných STN,
- dodržať ochranné pásma existujúcich VN vzdušných vedení v zmysle zákona 656/2004 Z.z.,
- **§ 38, prekládky elektroenergetických rozvodných zariadení riešiť v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z - „Preložka energetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza:**
- náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak; vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení,
- preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy,
- rešpektovať trasy 22 kV vzdušných vedení, v prípade potreby riešiť v zastavanom území a na rozvojových plochách návrh ich prekládky,
- v prípade potreby budovania nových trafostaníc tieto navrhnuť v centrách odberu,
- elektrické rozvody navrhnuť a realizovať na verejne prístupných priestoroch v max. miere káblami zemou, v súlade s Vyhláškou MŽP SR č. 532 z 19.09.2002,
- v nižších stupňoch projektovej dokumentácie na základe urbanistickej koncepcie bilancovať nové nároky na el. energiu, navrhnuť rekonštrukcie a rozšírenie existujúcich TS a el. siete.
- dodržiavať ustanovenia zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a príslušné STN,
- rešpektovať ochranné pásma existujúcich energetických zariadení – elektrických vedení a TS v zmysle zákona 656/2004 Z.z.,
- rešpektovať trasy 22 kV vzdušných vedení, v prípade potreby riešiť v zastavanom území a na rozvojových plochách návrh ich prekládky.

Návrh zásobovania teplom

V meste Tvrdošín je zásobovanie teplom zabezpečené z niekoľkých zdrojov:

- centrálnym diaľkovým vykurovaním – teplovodom, vedeným zo sídla Nižná, do blokových kotolní na sídlisku Medvedzie, z ktorých je rozvedená horúcovodná sieť, ktorou sú zásobované bytové domy a niektoré zariadenia občianskej vybavenosti,
- lokálnymi plynovými kotolňami - cca 858 odberateľov, z toho:
  - 808 maloodberateľov – domácnosti bývajúcich prevažne v rodinných domoch,
  - 50 veľkoodberateľov so samostatnými plynovými kotolňami, z ktorých najväčšie sú:
    - kotolňa PD Žiarec,
    - kotolňa Urbári – Píla,
    - Tvrdošínska mliekárňa, a.s.,
    - Technické služby mesta Tvrdošín,
    - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny,
    - Stredná priemyselná škola,
    - Cestné stavby Liptovský Mikuláš,
    - Parket Wood.

Územný plán z hľadiska zásobovania teplom navrhuje

- rešpektovať trasu existujúceho plynovodu,
- splynofikovať alebo prebudovať na elektrickú energiu kotolne, ktoré sú dosiaľ na pevné a tuhé palivá,
- neuvažovať s rozširovaním existujúcich centrálnych kotolní, len s ich rekonštrukciou,
- využívať alternatívne zdroje energie (napr. geotermálne vody).

Návrh zásobovania plynom

Mesto Tvrdošín je zásobované zemným plynom prostredníctvom Oravského VTL plynovodu DN 200, PN 64, číslo 6.1 Dlhá nad Oravou–Trstená–Liesek, z ktorého je vedená odbočka do regulačnej stanice RS (VTL/STL), ktorá bola uvedená do prevádzky v roku 1993. Trasa VTL plynovodu je vedená v juhovýchodnej časti katastrálneho územia mesta Tvrdošín.

V severnej časti katastrálneho územia je z Oravského VTL plynovodu vedená odbočka VTL plynovodu DN 200 PN 40 Trstená–Námestovo.

Regulačná stanica má výkon 5000 Nm³/h. je dvojstupňová, dvojradová, so vstupným pretlakom 4 MPa

(ďalej tlak) a výstupným tlakom 300 kPa. Nachádza sa východne od zastavaného územia mesta nad Poľnohospodárskym družstvom Žiarec.

Z RS do riešeného územia mesta je vybudovaný STL pripojovací plynovod o tlaku 0,1 MPa. Plynovodná sieť v meste je čiastočne zokruhovaná, niektoré jej koncové časti sú vetvové. Potrubie STL siete má priemer DN 150 a 100, koncové časti siete DN 80.

V meste Tvrdošín sa zemný plyn využíva na kúrenie, prípravu TÚV, varenie a priemyselné účely. Podľa údajov SPP, a.s. Bratislava za rok 2005 evidujeme 50 oprávnených zákazníkov (MO, VO) s celkovým ročným odberom 1 341 tis. m³ a 808 zákazníkov z radov domácností so spotrebou 1 797 tis. m³, t.j. celková ročná spotreba zemného plynu tvorila 3 138 tis. m³ s celkovým počtom odberateľov 858.

Z celkového počtu:

- 2880 bytových jednotiek v roku 2001 bolo napojených na zemný plyn len 700 (24,3 %),
- 9544 obyvateľov k roku 2001 malo len 2880 zavedenú prípojku na plyn (30,17 %).

Materiál potrubia:

Plynovody a plynovodné prípojky sú prevedené z ocelového materiálu (trubka ocelová bezošvá), novšie z polyetylénového materiálu (LPE).

Ochranné a bezpečnostné pásma - priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia, meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je (v zmysle zákona č. 656/2004 zb.):

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,

Pre plynovody prepravnej siete platí ochranné pásmo medzi okrajom novej stavby a medzi osou krajnej línie PS 50 m meraných kolmo na os línie.

Pre sieť SPP – preprava, a.s. platí vzdialenosť 300 mm pre DN nad 500 mm a tlak nad 4 MPa.

Rezerva v prepravnom systéme

Rezerva vo vysokotlakovom systéme zásobujúcom mesto Tvrdošín sa dá určiť až po hydraulickom prepočte prípojky, určenej pre zásobovanie mesta. Vzhľadom na súčasný počet domácností a odber v ostatných kategóriách, odhadujeme, že regulačná stanica má dostatočnú rezervu pre predpokladané rozvojové zámery mesta.

Vzhľadom na časový rozvrh rozvoja a rozsah riešenia územia mesta nepredpokladáme, že by si nárast odberu plynu súvisiaci s rozvojom riešeného územia vyžiadal v I etape a vo výhľade novú investíciu do VTL plynovodu, taktiež zvýšenie prepravného výkonu regulačnej stanice.

Územný plán z hľadiska zásobovania zemným plynom navrhuje

- rešpektovať trasu VTL plynovodu DN 150 PN 40,
- rešpektovať existujúce plynárenské zariadenia v meste - trasy STL plynovodov,
- dodržať ochranné a bezpečnostné pásma zariadení a trás plynu v zmysle § 56 a 57 zákona č. 656/2004 Z.z.,
- rozšíriť STL plynovody do navrhovaných rozvojových zámerov,
- uvažovať so 100 % plynifikáciou v rámci navrhovanej IBV,
- vo vyšších stupňoch PD previesť hydraulický prepočet nových MS v náväznosti na jestvujúce MS v obci, v závislosti od odberu ZP.

2.12.4 Verejné technické vybavenie – telekomunikácie

Telekomunikačné zariadenia, pošta

V usporiadaní telekomunikačnej siete je Žilinský kraj oblasťou (SO) a plní funkciu riadiaceho sekundárneho centra, pod ktoré prislúchajú primárne oblasti PO kraja: PO Žilina, PO Martin a PO Liptovský Mikuláš. Primárne oblasti smerom k nižšej telekomunikačnej úrovni sú členené na oblastné technické strediská telekomunikácií:

- PO Martin so strediskami v Martine a Dolnom Kubíne,
- PO Liptovský Mikuláš so strediskami v Liptovskom Mikuláši a Ružomberku,

- PO Žilina so strediskami v Žiline a Čadci.

Primárna oblasť Martin je tvorená uzlovými telefónnymi obvody (UTO) Dolný Kubín, Martin, Námestovo, Turčianske Teplice a **Tvrdošín**.

Mesto Tvrdošín je pokryté pevnou telekomunikačnou sieťou. Telefónny účastníci sú z hľadiska telefonizácie zaradení do UTO Tvrdošín, z hľadiska vyššej telefónnej úrovne do PO Dolný Kubín a TTO Bratislava.

Cez riešené územie je vedený diaľkový optický kábel v smere od Považskej Bystrice cez Bytču do Žiliny a ďalej je trasa vedená cez Rajec – Martin – Ružomberok (s prepojom Dolný Kubín - **Tvrdošín** – Námestovo) – Liptovský Mikuláš – Poprad.

V riešenom území je vybudovaná uzlová digitálna ATÚ Tvrdošín s využitím digitálnych účastníckych jednotiek RSU prostredníctvom jestvujúcich telefónnych káblov sietí MTO a PCM systémov.

Jestvujúci stav napojenosti obyvateľstva mesta Tvrdošín na telefón v roku 2001

Mesto	Počet obyvateľov	Napojení na telefón	%
Tvrdošín	9 544	7 171	75,13

Jestvujúci stav napojenosti bytov mesta Tvrdošín na telefón v roku 2001

Mesto	Počet bytov	Napojení na telefón	%
Tvrdošín	2733	1 800	65,85

Ochranné pásmo telekomunikačných káblov je 1,5m od osi na každú stranu, pokiaľ správca sietí neurčí inak. Pokrytie mobilnou sieťou T-Mobil a ORANGE je dobré. Mobilnou sieťou T-Mobil je pokrytých cca 80 % a Orange 91 % riešeného územia.

Poštové zariadenia v Žilinskom kraji sú súčasťou OZ Stredoslovenského riaditeľstva pôšt Banská Bystrica, ktoré riadi stredisko poštovej prevádzky SPP Dolný Kubín, pod ktoré patria automatizované pošty v okresnom meste Tvrdošín: Pošta Tvrdošín I., situovaná na Vojtaššákovej ulici a Pošta v časti Medvedzie, situovaná na Michalskom námestí. Na jednu poštu pripadá v meste 4746 obyvateľov.

Územný plán z hľadiska telekomunikácií navrhuje

- zachovať existujúce nadzemné a podzemné telekomunikačné zariadenia,
- rešpektovať ochranné pásma telekomunikačných vedení,
- riešiť náhradu existujúcich vzdušných rozvodov mts prostredníctvom metalických káblov uložených v zemi,
- riešiť rozšírenie mts na navrhovaných rozvojových plochách káblami uloženými v zemi,
- pri všetkých stavbách a terénnych úpravách v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie požiadať podľa §69 ods. 6 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách o vyjadrenie o existencii podzemných a nadzemných sietí,
- pri nových lokalitách pre priemyselné parky požiadať o vyjadrenie k bodu napojenia na VTS metalickú aj optickú,
- rozšíriť priestory Pošty Tvrdošín I, situovanej na Vojtaššákovej ulici.
- pred zemnými prácami vytýčiť existujúce vedenia podzemných telekomunikačných sietí,
- rešpektovať ochranné pásma telekomunikačných zariadení, neumiestňovať v ich koridore stavby a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia alebo vedenie telekomunikačnej siete, alebo ich plynulú a bezpečnú prevádzku, vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

2.12.5 Odpady

Mesto Tvrdošín má vypracovaný Program odpadového hospodárstva do roku 2005 (POH bol schválený rozhodnutím OÚ Odbor ŽP v Tvrdošine, pod číslom ŽP-2003/00440 zo dňa 20.02.2003), z ktorého preberáme nasledovné údaje:

Zariadenia používané na zhodnocovanie, úpravu a zneškodňovanie odpadov

Skládka odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný:

- adresa: Jurčov Laz, katastrálne územie mesta Tvrdošín, v lokalite vzdialenej cca 2 km SV od mesta Tvrdošín, v miestnej časti Jurčov Laz,
- prevádzkovateľ: Technické služby mesta Tvrdošín.

- rok začatia prevádzky: 01.061991,
- predpokladané ukončenie činnosti: 31.12.2018,
- kapacita skládky: 363.000 m³,
- množstvo zneškodňovaného odpadu: 6 000 ton/ rok, s možnosťou prijatia cca 10 ton odpadu za deň, celková kapacita 25 000 ton,
- množstvo zhodnocovaného odpadu: 0,
- rozloha skládkovej plochy 2,6943 ha.

Súhlas na prevádzkovanie skládky Jurčov Laz v k.ú. Tvrdošín bol udelený Okresným úradom v Tvrdošine odborom životného prostredia pod číslom 2001/19187, zo dňa 28.12.2001. Po uplynutí platnosti vydaného rozhodnutia je nutné požiadať o vydanie súhlasu na uzavretie skládky a vykonanie jej rekultivácie, s následným monitorovaním a vytvorením ďalšej kazety na skládkovanie odpadov.

Spaľovňa odpadov:

- adresa: Žilina, ul. Veľká Okružná č. 38,
- prevádzkovateľ: ENZO, a.s. Žilina,
- rok začatia prevádzky: 1991,
- množstvo zneškodňovaného odpadu: 13,6 ton/rok,
- množstvo zhodnocovaného odpadu: 2 tony/rok.

Zberné suroviny:

- adresa: Zberné suroviny, a.s. Žilina,
- prevádzkovateľ: závod 03, Trstená 028 01,
- množstvo zneškodňovaného odpadu: 15,5 ton/ rok,
- množstvo zhodnocovaného odpadu: 0.

Čistiareň odpadových vôd:

- adresa: ČOV, Družstevná 775, Nižná, 027 43,
- prevádzkovateľ: Oravská vodárenská spoločnosť, a.s. so sídlom Dolný Kubín,
- množstvo zneškodňovaného odpadu: 0,
- množstvo zhodnocovaného odpadu: 180 ton/rok.

Spaľovňa odpadov:

- adresa: VAS Mojšová Lúčka, katastrálne územie Žilina,
- prevádzkovateľ: VAS Mojšová Lúčka,
- množstvo zneškodňovaného odpadu: 0,
- množstvo zhodnocovaného odpadu: 6 ton/rok,

Zhodnocovacia a zneškodňovacia linka:

- adresa: DETOX, s.r.o. Banská Bystrica, 974 05,
- prevádzkovateľ: CFCHÚ odpadov, Zvolenská cesta 139, Banská Bystrica,
- rok začatia prevádzky 1998,
- množstvo zneškodňovaného odpadu: 0,3 tony/rok,
- množstvo zhodnocovaného odpadu: 0,5 tony/rok.

V meste Tvrdošín je zavedený separovaný zber vo všetkých jeho častiach. Jedná sa o zber papiera, skla, plastov, opotrebovaných batérií, akumulátorov, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík a odpadov z elektronického šrotu a žiariviek.

Mesto je v zmysle zákona o odpadoch č. 223/2001 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území mesta. Tieto odpady sú v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 (katalóg odpadov) v znení vyhlášky MŽP SR č. 409/2002 Z.z. zaradené do druhov odpadov.

Územný plán z hľadiska odpadového hospodárstva navrhuje

- predchádzať a obmedzovať vznik odpadov,
- zvýšiť materiálové zhodnocovanie komunálneho odpadu,
- pokračovať so separovaným zberom odpadov so zapojením obyvateľstva (min. 70 % obyvateľov),
- vybudovať systém separovaného zberu plastov,
- zabezpečiť oddelený zber a následné zhodnocovanie alebo zneškodňovanie problémových látok s nebezpečnými vlastnosťami z komunálneho odpadu, za účelom zníženia podielu nebezpečných látok v skládkovaných odpadoch,
- zhodnocovať biologicky rozložiteľné odpady kompostovaním,
- zabezpečiť zhodnocovanie odpadov tak, aby sa druhotne energeticky využívali,
- zabezpečiť spaľovanie nebezpečných odpadov,

- zabezpečiť zber a opätovné spracovanie opotrebovaných pneumatík od občanov,
- zabrániť vzniku nelegálnych skládok – sanácia jestvujúcich divokých skládok a ďalších environmentálnych záťaží,
- technologické a výrobné opatrenia:
  - plynofikácia v komunálnej aj výrobnej sfére na území mesta,
  - zníženie spotreby tuhých fosílnych palív a ich náhrada plynom,
  - využívanie alternatívnych zdrojov energie (napr. geotermálne vody),
  - zavádzanie takých technológií vo výrobe, ktoré môžu prispieť k obmedzeniu vzniku odpadov,
- zvýšiť environmentálne povedomie občanov prostredníctvom výchovy v školách.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Rozbor súčasného stavu zložiek životného prostredia

Voda

Kvalita podzemných vôd nebola zisťovaná. Najväčšími zdrojmi znečistenia podzemných vôd je poľnohospodárska výroba. K týmto zdrojom patria poľnohospodárske objekty so živočíšnou výrobou (PD Žiarec, Roľnícke družstvo Pod Skalkou a VPIK CHINCHILLA servis - Farma kožušinových zvierat). Ďalším zdrojom znečistenia sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a do povrchových tokov (divoké skládky odpadov pri vodných tokoch).

Cez riešené katastrálne územie preteká rieka Orava a Oravica. Kvalita vody na horných tokoch týchto riek je uspokojivá, väčšie zdroje znečistenia vody zaznamenávame až na dolnom toku rieky Oravy.

Opatrením na ochranu podzemných a povrchových vôd je dôslednejšie dodržiavanie zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon).

Pôda

Povrch územia kryjú fluvizeme, rendziny, kambizeme a pseudogleje. Pôdy sú prevažne skeletnaté, stredne hlboké až plytké. Pôdne typy a pôdne druhy a pôdotvorný substrát, ako aj sklonitosť reliéfu je možné vyčítať z bonitovaných pôdnoekologických jednotiek.

Na časti poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území mesta Tvrdošín sa nachádzajú melioračné kanály, ktoré boli vybudované v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Hamričky“ (evid. č. 5303 135) a „Odvodnenie pozemkov Tvrdošín“ (evid. č. 5303 138) v správe Hydromeliorácie, š.p.

Ovzdušie

Riešené územie má z hľadiska čistoty ovzdušia priaznivé podmienky. V meste Tvrdošín sa na znečistení ovzdušia podieľajú stredné zdroje znečistenia ovzdušia, medzi ktoré patria nasledovné prevádzky:

- Cestné stavby Liptovský Mikuláš – kotolňa,
- COOP Jednota Trstená – kotolňa,
- PARKET WOOD družstvo – kotolňa,
- Roľnícke družstvo Pod Skalkou – chov hospodárskych zvierat,
- SPEKTRUM, a.s. – ČS PHM,
- SPŠ – kotolňa,
- Technické služby mesta Tvrdošín – kotolňa,
- Tvrdošínske mliekárne, s.r.o. – kotolňa,
- ČSPHM,
- Úrad práce, soc. vecí – kotolňa,
- URBÁRI, s.r.o. – kotolňa, píla,
- ŽIAREC, poľnohospodárske družstvo – chov HZ, ČS nafty, kotolňa.

Podstatný vplyv na kvalitu ovzdušia má aj tranzitná doprava vedená zastavaným územím mesta, nižšia plynofikácia objektov, ktorá spôsobuje, že sa vo väčšej miere využíva vykurovanie na tuhé palivá.

Faktory negatívne ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia

Miestne zdroje znečistenia ovzdušia - mesto Tvrdošín je síce plynofikované, ale kapacita plynofikácie je nižšia ako v iných mestách. V riešenom území sa vyskytujú kotolne na tuhé palivo, ktoré je nevyhnutné splynofikovať. Areály poľnohospodárskej výroby s chovom živočíšnej výroby sú situované mimo zastavaného územia mesta, ich ochranné pásma zasahujú len minimálne do obytného územia. Nevyhovujúce je povrchové odvádzanie dažďových vôd. Závažným znečisťovateľom ovzdušia je medzinárodná tranzitná doprava – komunikácia E77, vedená zastavaným územím mesta a cesta II/520, ktorá prechádza priamo centrom – Trojičným námestím. Táto tvorí spojnicu mesta s rekreačným územím pri Oravskej priehrade.

Územie zasiahnuté hlukom – časť obytného územia v celom úseku pozdĺž hlavnej komunikácie E/77, kde vznikajú nepríjemné kumulácie hlučnosti vyvolané premávkou motorových vozidiel.

Odpady – odvoz komunálneho odpadu na riadenú skládku odpadov v lokalite Tvrdošín „Jurčov Laz“, odpad je čiastočne triedený. V katastrálnom území sa nachádza niekoľko divokých skládok, ktoré navrhujeme priebežne likvidovať.

Znečistenie podzemných a povrchových vôd nebolo zisťované.

Koridory inžinierskych sietí – riešeným územím prechádzajú trasy vysokotlakového plynu, vzdušné vedenia elektrickej energie, vodovodné a kanalizačné potrubia vyšších rádov, diaľkový telekomunikačný kábel a teplovod.

Zosuvné a poddolované územia – v katastrálnom území nie sú zaznamenané.

Erózia pôdy – hlavne veterná erózia ohrozuje niektoré plochy ornej pôdy. Jedná sa o pôdy ľahké a vysychavé. Zakreslené v mape stresových faktorov.

Rádioaktivita – riešené územie je zaradené do oblasti s priemernou rádioaktivitou a radónovým rizikom.

Seizmicita – riešené územie patrí do územia s nízkou seizmicitou.

Priemyselné a skladové areály sa nachádzajú v dotyku so zastavaným územím mesta, nemajú však vplyv na kvalitu životného prostredia.

Faktory pozitívne ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia

Medzi pozitívne faktory, ktoré ovplyvňujú kvalitu riešeného územia z hľadiska životného prostredia zaraďujeme:

- krajinnú štruktúru so svojim prírodným a ekologickým potenciálom tvoreným poľnohospodárskou pôdou a lesným pôdnym fondom,
- rekreačný potenciál územia, hlavne územie pozdĺž rieky Oravy a Oravice,
- hodnoty nehmotnej povahy, predstavované najmä historickou a kultúrnou tradíciou mesta, jeho historickou funkciou i celkovým géniom loci mesta Tvrdošín,
- architektonické pamiatky, ktoré sú zapísané do Ústredného zoznamu pamiatok,
- prevahu dobrých ekonomických podmienok pre život človeka,
- výhodnú polohu mesta na hlavných dopravných trasách v území,
- zdroje termálnych minerálnych prameňov, ktoré majú liečivé účinky a sú využívané pre rekreačné účely (Oravice).

Územný plán z hľadiska životného prostredia navrhuje

- eliminovať vplyv hluku na obytnú zástavbu – výhľadovo uvažovať s vybudovaním dopravného obchvatu, ktorý odkloní:
  - tranzitnú dopravu cez zastavané územie mesta (v zmysle ÚPN VUC Žilinský kraj – rýchlostná komunikácia R3) – trasa A,
  - tranzitnú dopravu cez centrum mesta (Trojičné námestie) – cesta II/520 (severný dopravný obchvat) – trasa B1,
- splynofikovať všetky kotelne, ktoré sú dosiaľ na pevné palivo,
- rozvojové zámery podmieniť vybudovaním kanalizácie,
- nerozširovať chov hospodárskych zvierat v poľnohospodárskych družstvách,
- navrhnuť izolačnú zeleň medzi obytné územie a poľnohospodárske výrobné areály s funkciou hygienickou a estetickou,
- transformovať nefunkčné výrobné areály na nové funkčné využitie, ktoré nebude ohrozovať životné prostredie,
- pri umiestňovaní nových priemyselných zón dodržať z hľadiska ochrany ovzdušia odstupové vzdialenosti zdrojov od obytných zón (v zmysle prílohy E OTN ŽP 2 111:99),
- postupnú sanáciu a rekultiváciu skládok odpadu a starých environmentálnych záťaží,
- zabrániť vytváraniu divokých skládok v území,
- v zastavanom území mesta nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mali negatívny vplyv na životné prostredie,
- minimalizovať množstvo vznikajúcich odpadov a dôsledne pokračovať v triedení domového odpadu,
- optimalizovať priestorovú štruktúru a využívanie krajiny - dotváranie prostredia na ekologických princípoch - návrh kostry ekologickej stability (v zmysle Krajinno-ekologického plánu, ktorý je súčasťou Prieskumov a rozborov ÚPN mesta Tvrdošín).

Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a LPF

- využívať na výstavbu hlavne plochy v hraniciach zastavaného územia mesta, mimo zastavaného územia nezaberať poľnohospodárske plochy, na ktorých sú vybudované meliorácie,
- pri zábere poľnohospodárskej pôdy postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy,
- nezaberať lesné porasty, pri zábere je potrebné vyňatie z LPF a výpočet straty drevnej hmoty (zákon o ochrane LPF 14/1994 Z.z.).

Návrh opatrení na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v území

- doplniť ekostabilizačné prvky - interakčné prvky plošné, líniové a špeciálnu zeleň MÚSES,
- znížiť ohrozenie pôdy vodnou a veternou eróziou budovaním pôdoochranných pásov zelene,
- vytvoriť nové plochy nelesnej drevinovej vegetácie,
- intenzívnejšie využiť zastavané územie mesta.

Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia mesta, návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinnno-estetických hodnôt územia

Rozšírenie hranice zastavaného územia mesta je navrhované na plochách poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú v bezprostrednom kontakte s existujúcou zástavbou. Tieto navrhované plochy doplnia a scelia existujúcu urbanistickú štruktúru mesta Tvrdošín.

Návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinnnoestetických hodnôt územia

- rešpektovať podmienky ochrany vyplývajúce zo zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- zosúladiť navrhovaný územný rozvoj mesta so záujmami štátnej ochrany prírody,
- v návrhu urbanistického rozvoja mesta rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability,
- optimalizovať priestorovú štruktúru a využívanie krajiny - dotváranie prostredia na ekologických princípoch
- dotvoriť krajinu navrhovanými prvkami MÚSES,
- realizovať navrhnuté ekostabilizačné prvky,
- realizovať navrhnuté opatrenia na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine:
  - zlepšiť kvalitu povrchových a podzemných vôd dobudovaním verejnej kanalizácie v meste,
  - v centre mesta nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mali negatívny vplyv na životné prostredie,
  - stanoviť zásady pre posudzovanie množstva drobnochovu v obytných zónach mesta pre vlastnú potrebu obyvateľov, prípadne pre zmluvný chov,
  - minimalizovať množstvo vznikajúcich odpadov a dôsledne pokračovať v triedení domového odpadu,
  - zabrániť vytváraniu divokých skládok v území.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V katastrálnom území mesta Tvrdošín sa nachádza **nezaevidované** ložisko nevyhradeného nerastu (v zmysle **Evidencie ložísk nevzhradených nerastov SR k 1.1.2007, ktoré spracoval Štátnygeologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava**) – stavebného kameňa v lome Krásna Hôrka, na ktoré bolo Mestom Tvrdošín pod č. 905/2005-76T, zo dňa 17.07.2006 vydané rozhodnutie o využití územia pre stavbu „Lom Krásna Hôrka, ťažobné práce“, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.08.2006. Jedná sa o obnovenie ťažby nevyhradeného nerastu-vápenca, ktorý sa bude využívať prevažne pre stavebné účely. Základným predpokladom pre využívanie ložiska vápenca je vybudovanie spevnenej prístupovej komunikácie zo štátnej cesty III/05938.

Pre prevádzkovanie lomu sa neuvažuje s vybudovaním žiadnej stavby prípadne objektu, ktorý by bol pevne spojený zo zemou. Technologické zariadenie na ťažbu, ako aj zariadenia pre zabezpečenie základných pracovných podmienok z hľadiska ochrany zdravia a životného prostredia, ako kompostovacie WC a hygienické zariadenie budú mobilné. Úžitková voda sa bude dovážať v cisterne, pitná voda v plastových fľašiach. Vzniknutý odpad sa bude zhromažďovať v kontajneri a po naplnení bude tento vyvezený na mestskú skládku.

V katastrálnom území mesta Tvrdošín sú evidované nebilancované ložiská stavebného kameňa, **prognózne zdroje nerastov** a **sú zaregistrované** zosuvy, ktoré sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

Územný plán z hľadiska ložísk nevyhradeného nerastu navrhuje

- rešpektovať a ďalej využívať ložisko nevyhradeného nerastu v lokalite „Lom Krásna Hôrka“ – 1. a 2. variant TP01/I,
- vybudovať prístupovú komunikáciu k lomu.

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Zvýšenú ochranu vyžaduje:

- územie pamiatkovej zóny,
- plochy chránených území v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.,
- územia navrhované na biocentrá a biokoridory,
- poľnohospodárske pôdy štyroch najlepších skupín BPEJ (v riešenom území sa nenachádzajú) a osobitne tie, na ktorých sú hydromeliorácie (v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z.),
- lesného pôdneho fondu - pri umiestnení stavby a využitie územia vo vzdialenosti do 50 m od kraja lesných pozemkov (§ 20 ods. 5 zákona č. 100/1977 Zb.).

2.16 Odňatie poľnohospodárskej a lesnej pôdy (vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde)

Vyhodnotenie strát poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a §5 Vyhlášky MV SR č. 508/2004 Z.z. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Zastúpenie prvkov súčasnej krajinnej štruktúry v katastrálnom území mesta Tvrdošín je nasledovné:

Katastrálne územie mestskej časti Tvrdošín

0	poľnohospodárska pôda	1 030,7661 ha
1	lesné pozemky	662,0552 ha
2	vodné plochy	66,7751 ha
3	zastavané plochy	112,4595 ha
4	ostatné plochy	71,4199 ha

5 Celkom k.ú. časti Tvrdošín 1 943,4758 ha

6 Katastrálne územie mestskej časti Medvedzie

7	poľnohospodárska pôda	334,7409 ha
8	lesné pozemky	151,2813 ha
9	vodné plochy	35,5723 ha
10	zastavané plochy	22,1719 ha
11	ostatné plochy	4,3769 ha

12 Celkom k.ú. časti Medvedzie

548,1433 ha

13 Katastrálne územie mestskej časti Krásna Hôrka

14	poľnohospodárska pôda	454,3804 ha
15	lesné pozemky	563,5542 ha
16	vodné plochy	29,5124 ha
17	zastavané plochy	66,9559 ha
18	ostatné plochy	39,7359 ha

19 Celkom k.ú. časti Krásna Hôrka 1 154,1388 ha

20 Celková výmera

21 katastrálneho územia mesta Tvrdošín **3 645,7579 ha**

22 (vrátane Oravíc) 4 787,3822 ha

Poľnohospodárska pôda

Poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území mesta Tvrdošín charakterizujeme na základe úhrnných druhov hodnôt pozemkov:

0 katastrálne územie časti Tvrdošín

1	poľnohospodárska pôda	celkom	1 030,7661 ha
2	z toho:	orná pôda	103,0253 ha

3	záhrady	20,7378 ha
4	TTP	907,0030 ha
<u>5katastrálne územie časti Medvedzie</u>		
6	poľnohospodárska pôda celkom	334,7409 ha
7	z toho: orná pôda	3,8963 ha
8	záhrady	3,9485 ha
9	TTP	326,8961 ha
<u>10katastrálne územie časti Krásna Hôrka</u>		
11	poľnohospodárska pôda celkom	454,3804 ha
12	z toho: orná pôda	74,1433 ha
13	záhrady	9,9579 ha
14	TTP	370,2792 ha
15	Poľnohospodárska pôda v riešenom území:	1 819,8874 ha
16		(49,79 % z celkovej výmery k.ú. mesta Tvrdošín)
17z toho:		
18	orná pôda	181,0649 ha (9,95 % z celkovej katastr. výmery poľn. pôdy)
19	záhrady	34,6442 ha (1,90 % z celkovej katastr. výmery poľn. pôdy)
20	TTP	1604,1783 ha (88,15 % z celkovej katastr. výmery poľn. pôdy)
21Riešené územie patrí do horskej výrobnjej oblasti so sťaženými podmienkami pre poľnohospodársku výrobu. Rovinatejšie územie sa nachádza len údolí rieky Oravy, ostatná časť je značne svahovitá (10°-30°). Orná pôda sa vyskytuje v hlavne páse medzi zastavaným územím a riekou Oravou.		
22V malej časti katastrálneho územia mesta Tvrdošín sa nachádza orná pôda, na ktorej sú vybudované hydromelioračné stavby v správe Hydromeliorácie, š.p.:		
- kanál (evid. č. 5303 135 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1977o celkovej dĺžke 0,666 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Hamričky“;		
- kanál (evid. č. 5303 138 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1978 o celkovej dĺžke 0,229 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Tvrdošín“.		
Ochranné pásmo uvedených kanálov je 5m od brehovej čiary.		
Pribeh trás závlahových potrubí je orientačne zakreslený v grafickej časti dokumentácie.		
Vysoký podiel trvalo trávnych porastov v katastrálnom území mesta Tvrdošín určuje zameranie rastlinnej výroby. Orientuje sa na pestovanie zemiakov, husto siatych obilnín, viacročných krmovín. Hodnotenie rastlinnej výroby je z ekonomického hľadiska negatívne.		
V riešenom území sa vyskytujú tieto pôdne typy podľa BPEJ:		
0912003	fluvizeme glejové, ťažké	
0914061	fluvizeme stredne ťažké až ľahké, plytké	
1011002	fluvizeme glejové, stredne ťažké lokálne ľahké	
0906002	fluvizeme typické, stredne ťažké	
1072512	kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 – 0,8m, na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké	
1082675	kambizeme na flyši, na výrazných svahoch 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké	
1078462	kambizeme na flyši, stredne ťažké (veľmi ťažké)	
0987412	rendziny typické a rendziny kambizemné stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)	
0992262	rendziny typické na výrazných svahoch 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké	
0969402	kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké	
1063402	kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké	
1067423	kambizeme typické kyslé na flyši, ťažké	
1090462	rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké	
1089412	pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké	
1066442	kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ľahké.	

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôdy je spracovaný v tabuľke. Plochy na odňatie sú spracované podľa jednotlivých rozvojových zámerov pre I. etapu (do roku 2020)

Celkový navrhovaný záber odňatia poľnohospodárskej pôdy

Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy

101,5787 ha

z toho: v 1. etape (do roku 2020)

101,5787 ha

Zhodnotenie predpokladaného odňatia poľnohospodárskej pôdy v poľnohospodárskej výrobe

Pre realizáciu rozvojových zón sa predpokladá celkové trvalé odňatie plôch poľnohospodárskej pôdy **101,5787 ha**. Prevažná väčšina rozvojových zámerov sa nachádza mimo hranice zastavaného územia na plochách poľnohospodárskej pôdy, ale v kontakte s existujúcim zastavaným územím mesta Tvrdošín. Navrhované rozvojové zámery, dopĺňajú a scelujú súvislé zastavané územie mesta.

Pri realizácii predpokladaných zámerov bude nutné vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych plôch odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu. Ďalej bude nutné zachovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením.

Záber lesného pôdneho fondu

Záber lesného pôdneho fondu sa nenavrhuje.

Vysvetlivky k tabuľkám: 06RD

06 – číslo rozvojového zámeru

RD – navrhované funkčné využitie

RD – bývanie v rodinných domoch, BD – bývanie v bytových domoch, OV – plochy a zariadenia občianskej vybavenosti, PR – podnikateľské aktivity výrobné, nevýrobné a skladové, TP- ťažoba nevyhradeného nerastu, ŠP – plochy športu a rekreácie, VZ - verejná zeleň, CI – cintorín, ST – autobusová stanica, DO – územná rezerva pre dopravné koridory..

PREHĽAD STAVEBNÝCH A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE V KATASTRÁLNOHOM ÚZEMÍ MESTA TVRDOŠÍN

Lokalita č.	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia-
				spolu v ha	z toho skupina BPEJ	výmera v ha				
P1/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0769	0,0769	1092882/9 0969215/7	0,0395 0,0374	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P2/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0602	0,0602	0906005/6 1092882/9 0969215/7	0,0090 0,0017 0,0495	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P3/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,1082	0,1082	0906005/6	0,1082	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P4/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,1683	0,1683	0906005/6	0,1683	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P5/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0666	0,0666	0969212/7	0,0666	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P6/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0389	0,0389	0969212/7 0914065/7 0906005/6	0,0322 0,0058 0,0009	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P7/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0311	0,0311	0914065/7	0,0311	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P8/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0389	0,0389	0914065/7	0,0389	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P9/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0708	0,0708	0914065/7	0,0708	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P10/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0829	0,0829	0969215/7	0,0829	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P11/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0264	0,0264	0969215/7	0,0264	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P12/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0762	0,0762	0969212/7	0,0762	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P13/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0106	0,0106	0969212/7	0,0106	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P14/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,1228	0,1228	0969212/7	0,1228	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P15/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0382	0,0382	0969212/7	0,0382	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P16/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0753	0,0753	0969212/7	0,0753	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P17/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0572	0,0572	0969212/7	0,0572	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P18/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0550	0,0550	0969212/7	0,0550	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
P19/RD	Krásna Hôrka	Obytné územie s prevahou rodinných domov	0,0543	0,0543	0969212/7	0,0543	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
01TP	Lom Krásna Hôrka	Potenciálne plochy pre ťažbu nerastných surovín	1,4400	1,4400	1092882/9 1090462/9	1,3556 0,0844	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	návrh ťažby suroviny

Lokalita č.	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia
				spolu v ha	z toho skupina BPEJ	výmera v ha				
03PR	Krásna Hôrka „Roveň-sever“	Plochy priemyselnej výroby, skladov a stavebnín	5,0169	5,0169	0906005/6	5,0169	poľnohospodárskeho družstva	-	I. etapa (do roku 2020)	
04PR	Krásna Hôrka „Pri Hydacu“	Plochy priemyselnej výroby, skladov a stavebnín	5,6320	5,6320	0906005/6	5,6320	poľnohospodárskeho družstva	-	I. etapa (do roku 2020)	
05BD	Krásna Hôrka „Pod Medved. vrchom –sever“	Obytné územie s prevahou bytových domov	5,4872	5,4872	1092882/9 0969215/7	1,4763 4,0109	poľnohospodárske družstvo, súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
06RD	Krásna Hôrka „Pod Medved. vrchom-juh“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	1,3461	1,3461	1092882/9 0906005/6 0969215/7	0,6972 0,5352 0,1137	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
07RD	Krásna Hôrka „Kapustné hrady-západ“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	7,2094	7,2094	0906005/6	7,2094	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
08RD	Krásna Hôrka Breziny	Obytné územie s prevahou rodinných domov	6,4471	6,4471	0914065/7 0969212/7	5,4889 0,9582	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
09BD	Krásna Hôrka „Kapustné hrady-juh“	Obytné územie s bytových a rodinných domov	14,8178	14,8178	0906005/6 0914065/7	3,8342 10,9836	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
10ŠP	Krásna Hôrka „Kapustné hrady-sever“	Plochy športovej vybavenosti	4,8598	4,8598	0914065/7	4,8598	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
11PR	Krásna Hôrka „Za technickými službami“	Plochy priemyselnej výroby, skladov a stavebnín	0,6525	0,6525	0969212/7 0914065/7	0,1516 0,5009	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
13CI	Krásna Hôrka „Cintorín“	Plochy špeciálnej zelene-cintoríny	0,4348	0,4348	0969212/7	0,4348	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
14OV	Krásna Hôrka „Za Tescom“	Plochy zariadení občianskej vybavenosti	0,4904	0,4904	0969212/7	0,4904	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
15BD	Krásna Hôrka „Konopná ul.“	Obytné územie s prevahou bytových domov	1,1981	1,1981	0987213/7 0969215/7	1,1663 0,0318	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
16ŠP	Tvrdošín „Pod Oravskou priehradou“	Plochy športovej vybavenosti	3,1955	3,1955	0969402/7 0914065/7 0987213/7	1,5975 1,1743 0,4237	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
17ŠP	Tvrdošín „Pod Oravskou priehradou“	Plochy športovej vybavenosti	0,5978	0,5978	0969402/7	0,5978	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
18RD	Tvrdošín „Pri Oravskej priehrade Vladiny“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	1,1769	1,1769	0969402/7	1,1769	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
19RD	Tvrdošín „Pod Žiarcom – sever“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	1,1350	1,1350	1069402/7 0969402/7	0,6237 0,5113	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
20RD	Tvrdošín „Pod Žiarcom-juh“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	3,5867	3,5867	1069402/7 0969402/7	2,2237 1,3630	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
21CI	Tvrdošín „Pod cintorinom“	Plochy špeciálnej zelene-cintoríny	0,8915	0,8915	0972402/9	0,8915	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
22RD	Tvrdošín „Cintorin-juhovýchod“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	1,4361	0,7171	0972402/9 0992683/9	0,1809 0,5362	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	

Lokalita č.	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia
				spolu v ha	z toho skupina BPEJ	výmera v ha				
24RD	Tvrdošín „Stráň-západ“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	1,0126	1,0126	0972402/9	1,0126	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
28PR	Tvrdošín „Roveň - severozápad“	Plochy priemyselnej výroby, skladov a stavebnín	7,3701	7,3701	1063402/7 0911002/7 1072402/9	2,4954 2,1526 2,7221	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
29PR	Tvrdošín „Roveň - juhovýchod“	Plochy priemyselnej výroby, skladov a stavebnín	8,3195	8,3195	0914061/7	8,3195	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
31RD	Krásna Hôrka „Pod Medved. vrchom“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	1,7953	1,7953	0972402/9 1069402/7 1072212/9 1072402/9	0,1843 0,4397 0,4334 0,3687	súkromní vlastníci	-	I. etapa (do roku 2020)	
35RD	Medvedzie „Pod vrchom -juh“	Obytné územie s prevahou rodinných domov	5,8470	5,2422	1087412/8 1092882/9	5,1677 0,0745	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
A	Obchvat mesta Rýchl. komunikácia	Plochy pre dopravné stavby	10,2476	10,2476	*	10,2476	poľnohospodárske družstvo	-	I. etapa (do roku 2020)	
	Celkom I. etapa		102,9025	101,5787		101,5787				

* 0914065/7, 0963412/7, 0969202/7, 0969402/7, 0914061/7, 0911002/7, 1069402/7, Celková plocha: 6,1532 ha

0987422/8, Celková plocha: 0,4958 ha

1078462/9, 0992683/9, 0972402/9, 1072402/9, 0982982/9, 0992882/9, 0982682/9, 0978462/9, 0982685/9, Celková plocha: 3,5986 ha

RD – Rodinné domy, BD – Bytové domy, OV – Občianska vybavenosť, CI – Cintorín, PR – Priemysel, SP – Šport, ST – Autobusová stanica, TP – Ťažobný priestor

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie z environmentálneho hľadiska neprináša pre územie rizikové faktory. Cieľom navrhovaného riešenia je skvalitniť životné prostredie a elimináciu existujúcich nepriaznivých vplyvov.

Pre dosiahnutie týchto cieľov sa v ÚPN mesta Tvrdošín navrhuje:

- obmedziť vedenie tranzitnej dopravy cez zastavané územie mesta, čím sa zvýši kvalita životného prostredia a bezpečnosť v území,
- zlepšiť kvalitu obytného prostredia v meste - revitalizáciou plôch existujúcej verejnej zelene,
- lokalizovať navrhované podnikateľské aktivity s výrobnými a skladovými prevádzkami, ktoré by mohli znečisťovať životné prostredie, mimo hranice zastavaného územia mesta,
- plynofikovať navrhované rozvojové zámery, čím sa zlepši kvalita ovzdušia,
- dobudovať verejnú kanalizáciu v meste, čím sa obmedzí znečisťovanie podzemných a povrchových vôd,
- znížiť produkciu odpadov dôsledným triedením odpadov a zamedzením vytvárania nepovolených skládok odpadov.

Ekonomické dôsledky navrhovaného riešenia

ÚPN mesta navrhuje posilniť ekonomickú základňu sídla:

- vytvorením podmienok pre stabilizáciu existujúcich a vznik nových pracovných aktivít na území mesta:
- nová výstavba priemyselných zón,
- rozvojom rekreácie so zameraním na zimné športy, poznávaciu a pobytovú turistiku, s vytvorením nových pracovných miest v oblasti služieb (rekreácie a cestovnom ruchu),
- posilnením zariadení vyššej občianskej vybavenosti v centre mesta a doplnením základnej občianskej vybavenosti a služieb do nových rozvojových lokalít.

Sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie vytvára predpoklady pre flexibilné reagovanie na rôznu dynamiku demografického vývoja tým, že vytvára dostatočné územné rezervy rozvojových plôch, aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov. Tieto skutočnosti však prostriedkami územného plánovania nemožno výraznejšie ovplyvniť, rozhodujúci vplyv bude mať hospodárska politika štátu, regionálne a lokálne aktivity.

Hodnotenie riešenia z hľadiska možných sociálnych dôsledkov

- zvýšenie kvality a kvantity obchodnej vybavenosti služieb, včítane sociálnych služieb, ubytovacích zariadení pre starých ľudí aj imobilných,
- udržanie mladej generácie v meste - vytvorením nových pracovných príležitostí v meste vybudovaním priemyselných zón a nových sociálnych bytov,
- zatraktívnenie mesta pre obyvateľov v produktívnom veku - vytvorením podmienok pre rozvoj voľno-časových aktivít a rekreačných možností.

Územné dôsledky navrhovaného riešenia

Plošné vymedzenie navrhovaných územných zámerov je vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

Hodnotenie návrhu riešenia z hľadiska možných územných dôsledkov

- intenzívnejšie využitie zastavaného územia mesta,
- vytvorenie územnej rezervy pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít a rekreácie na plochách poľnohospodárskej pôdy,
- dobudovanie chýbajúcej dopravnej a technickej infraštruktúry v meste.

3. DOKLADOVÁ ČASŤ

Súborné stanovisko je vypracované v zmysle ustanovení § 21 zákona č. 50/ 1976 Zb. v znení neskorších predpisov, § 14 vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 55/ 2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a Metodického usmernenia obstarania a spracovania územného plánu obce vydaného MŽP SR, 2001.

S Ú B O R N É S T A N O V I S K O

OBSAH

1. **POSÚDENIE SPLNENIA POŽIADAVIEK - ZADANIA PRE RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU**
2. **VÝSLEDKY PREROKOVANIA KONCEPTU RIEŠENIA A POKYNY NA SPRACOVANIE NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU NA ZÁKLADE VÝSLEDKOV PREROKOVANIA KONCEPTU RIEŠENIA**
  2. 1. Širšie väzby
  2. 2. Urbanistická koncepcia
  2. 3. Funkčné systémy
  2. 4. Dopravné vybavenie
  2. 5. Technické vybavenie
  2. 6. Ochrana životného prostredia, prírody a krajiny, environmentálne hodnoty
  2. 7. Ochrana poľnohospodársky využívanej pôdy
  2. 8. Metodika, štruktúra dokumentu
3. **VYHODNOTENIE PRIPOMIENOK UPLATNENÝCH PRI VEREJNOM PREROKOVANÍ KONCEPTU RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA TVRDOŠÍN VYPRACOVANÉ V TABUĽKOVEJ FORME**

POSÚDENIE SPLNENIA POŽIADAVIEK ZADANIA

Podkladom pre riešenie Konceptu riešenia územného plánu mesta Tvrdošín bolo Zadanie územného plánu mesta Tvrdošín z roku 2007, ktoré bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva č. 6/07 zo dňa 29.10.2007.

Zadanie stanovilo limity rozvoja a formulovalo požiadavky pre riešenie celej hierarchie vzťahov územného plánu tak, aby bolo možné navrhnuť optimálny územný priestor pre uvažovaný rozvoj s pozitívnym využitím potenciálu mesta pri rešpektovaní celospoločenských a kultúrno - historických hodnôt mesta. Limity a požiadavky na riešenie územného plánu boli v zadaní formulované v tomto členení:

1. vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie mesta vrátane výstupov zo záväznej časti
2. na riešenie záujmového územia mesta
3. vyplývajúce z doterajších územno-plánovacích dokumentácií
4. vyplývajúce z vymedzených špecifických území a ochranných pásiem určených osobitnými predpismi
5. vyplývajúce zo zhodnotenia krajinej štruktúry, jej vplyv na riešenie územného plánu na riešenie urbanistickej koncepcie a riešenie využitia územia
6. na riešenie urbanistickej kompozície mesta
7. na riešenie obnovy, prestavby a asanácie v meste
8. na riešenie dopravy a koncepcie technického vybavenia
9. na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, vrátane požiadavky na zabezpečenie ekologickej stability územia
10. z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia
11. vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva
12. na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia mesta
13. na riešenie bývania, občianskeho vybavenia a sociálnej infraštruktúry
14. na riešenie výroby a hospodárskej základne
15. z hľadiska životného prostredia
16. na riešenie vymedzených častí územia mesta, ktoré je potrebné riešiť v podrobnosti územného plánu zóny
17. na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia
18. na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby
19. na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu mesta

Požiadavky zadaní, čo sa týka rozsahu spracovania, sú z pohľadu celkového hodnotenia v koncepte vypracovanom v dvoch variantoch splnené. Stavba jednotlivých kapitol konceptu riešenia zahŕňa celú požadovanú problematiku.

VÝSLEDKY PREROKOVANIA KONCEPTU RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA TVRDOŠÍN A POKYNY NA SPRACOVANIE NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU

Prerokovanie konceptu riešenia vypracovaného v dvoch variantoch sa uskutočnilo od 22. 11. 2007 do 27. 12. 2007. V tomto období sa dňa 7. 12. 2007 uskutočnila prezentácia, na ktorých podal riešiteľ dokumentu výklad k navrhutej koncepcii a zodpovedal otázky týkajúce sa predloženého riešenia.

Východiskom pre vyhodnocovanie pripomienok pre spracovanie súborného stanoviska a formulovanie kritérií vyhodnotenia boli pre obstarávateľa v súčinnosti so spracovateľom konceptu územného plánu mesta ustanovenia § 21 ods. 6 zákona č. 50/ 1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

Pokyny pre spracovanie návrhu územného plánu sú rozčlenené podľa charakteru pripomienok v súlade s obsahom textovej časti dokumentu a s ohľadom na obsah textovej časti územného plánu obce podľa ustanovení § 12 vyhlášky č. 55/ 2001 Z. z. o ÚPD a ÚPP. Vyhodnotenie jednotlivých pripomienok je zosumarizované v časti 3 súborného stanoviska, v tabuľkovom prehľade.

Oslovených bolo 47 subjektov: orgánov štátnej správy, samosprávy, správcov sietí, subjektov pre oblasť dopravy a životného prostredia a špecifických subjektov. Možno konštatovať, že stanoviská neboli zásadne nesúhlasné, resp. väčšina stanovísk bola súhlasných s pripomienkami. Niektoré subjekty vyslovili podporovali konkrétny variant, a to variant 1. Ďalej boli zaevidované 2 listy s pripomienkami občanov. Pripomienky sa týkali riešenia konkrétnych lokalít, ich zohľadnenie v riešení návrhu územného plánu je uvedené v časti 3 súborného stanoviska, v tabuľkovom prehľade.

2. 1. ŠIRŠIE VÄZBY

Stanoviská a pripomienky:

Pripomienky k riešeniu širších väzieb sa týkali zosúladenia územného plánu mesta s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja s jeho zmenami a doplnkami.

Pokyny pre spracovanie návrhu:

- návrh riešenia územného plánu mesta (predovšetkým dopravné vzťahy, limity ochrany prírody, metodika legendy v grafickej časti a pod.) zosúladiť so záväznou časťou platného Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja a so záväznou časťou jeho Zmien a doplnkov.

2. 2. URBANISTICKÁ KONCEPCIA

Stanoviská a pripomienky:

Na dopracovanie bol prevažne odporúčaný 1. variant koncepcie územného plánu mesta.

Pokyny na spracovanie návrhu:

- urbanistickú koncepciu návrhu riešenia územného plánu mesta založiť na 1. variante konceptu, so zohľadnením výsledkov prerokovania, vyhodnotenia stanovísk a pripomienok a metodiky adekvátnej úrovni riešenia územného plánu obce.

2. 3. FUNKČNÉ SYSTÉMY

Stanoviská a pripomienky:

Pripomienky k riešeniu koncepcie funkčného využitia územia neboli v zásade uplatnené. Na základe prerokovania vyplynula z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy potreba presunúť rozvojové zámery, navrhované v II. etape, do výhľadu riešenia.

Na základe rokovania so zástupcami mesta vyplynula potreba upraviť výmeru rozvojových zámerov 07RD a 09PR, vyčleniť plochu pre zámer rozšírenia areálu bývalého družstva v severovýchodnej časti katastrálneho územia mesta, a vyčleniť plochu pre areál športovej strelnice. Ako areál hasičskej stanice je možné v I. etape využiť lokalitu dnešnej stanice, pričom sa počíta s jej modernizáciou v rámci projektovej prípravy Regionálny záchranný systém, ktorá je t. č. v spracovaní. V rámci II. výhľadovej etapy je možné uvažovať so situovaním hasičskej stanice v areáli bývalej mliekarny.

Pokyny na spracovanie návrhu:

- zadefinovať ako výhľadové (II. etapa) nasledovné rozvojové zámery: 02PR, 26PR, 32RD, 27PR, 23RD a 30 OV,
- rozčleniť na etapy rozvojový zámer 35RD nasledovne: ako návrh zadefinovať časť 35RD (I. etapa), ako výhľad určit časť 37RD (II. etapa),
- rozvojové zámery 28/PR a 29PR definovať ako návrh (I. etapa),
- vyčleniť plochu nového rozvojového zámeru 38 PR ako návrh (I. etapa) pre rozšírenie areálu bývalého družstva v severovýchodnej časti katastrálneho územia mesta pri komunikácii smerom na Zábiedovo,
- vyčleniť plochu pre rozvojový zámer 39 ako návrh (I. etapa) pre areál športovej strelnice v návaznosti na jestvujúce rekreačné plochy,
- zmeniť plošnú výmeru a upraviť hranice rozvojových zámerov v návrhu (I. etapa) nasledovne: rozšírenie 07RD smerom na východ a návazne na to redukcia zámeru 09PR v kontakte s hranicou 07RD.

- pre areál hasičskej stanice využiť súčasný areál, je potrebné definovať jeho modernizáciu. V rámci II. výhľadovej etapy vyčleniť pre hasičskú stanicu plochu areálu bývalej mliekare.

2. 4. DOPRAVNÉ VYBAVENIE

Stanoviská a pripomienky:

Pripomienky občanov sa týkali komunikácií B1 a R3, ktorých trasovanie je prebrané z nadradených územnoplánovacích dokumentov a odborných podrobnejších dokumentácií, a preto je potrebné ich riešenie rešpektovať. Konkrétna pripomienka bola uplatnená k poľnej ceste v km 0,2 cestného prepojenia.

Ďalšie pripomienky boli na základe rokovania so zástupcami vedenia mesta vznesené k potrebe doriešenia autobusového nástupiska.

Pokyny na spracovanie návrhu:

- zakresliť SO 121-00 Poľná cesta v km 0,2 cestného prepojenia do návrhu územného plánu mesta
- upraviť trasu komunikácie B1 tak, aby nebola vedená v trase ochranného pásma VN,
- doriešiť problematiku autobusového nástupiska transformáciou dostatočne nevyužívaného parkoviska pri obchodnom dome LIDL.

2. 5. TECHNICKÉ VYBAVENIE

Stanoviská a pripomienky:

Riešenie technickej infraštruktúry, ktorá reflektuje navrhnuté urbanistické riešenie, bolo posúdené kladne, boli vyslovené konkrétne pripomienky k riešeniu zásobovania elektrickou energiou a riešeniu zásobovania vodou a kanalizácie.

Pokyny na spracovanie návrhu:

- upraviť umiestnenie jednotlivých navrhovaných trafostaníc podľa konkrétnych pripomienok,
- upraviť a doplniť údaje k jestvujúcim a navrhovaným vodohospodárskym stavbám podľa jednotlivých konkrétnych pripomienok a uvedených projektových dokumentácií.

2. 6. OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, PRÍRODY A KRAJINY, ENVIRONMENTÁLNE HODNOTY

Stanoviská a pripomienky:

V prerokovaní bolo konštatované, že v koncepte riešenia neboli zistené funkčné a priestorové rozpory so záujmami ochrany prírody a krajiny, nakoľko sa v ňom počíta so zachovaním v súčasnosti platného legislatívneho stavu chránených území, s rešpektovaním jednotlivých prvkov územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá, interakčné prvky) a posilnením ekologických funkcií jednotlivých krajinných prvkov a zložiek (brehové porasty, izolačná vegetácia, a i).

Pokyny na spracovanie návrhu:

- dopracovať riešenie problematiky ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES na základe prerokovanej koncepcie riešenia.

2. 7. OCHRANA POĽNOHOSPODÁRSKY VYUŽÍVANEJ PÔDY

Stanoviská a pripomienky:

Pripomienkovaný bol návrh záberov poľnohospodárskej pôdy, pričom bolo poukazované na rozsiahlu výmeru zaberanej poľnohospodárskej pôdy. Bolo požadované preradiť rozvojové lokality, ktoré sú navrhované ako rozvojové v II. etape, do výhľadu.

Pokyny na spracovanie návrhu:

- zadefinovať ako výhľadové nasledovné rozvojové zámery: 02PR, 26PR, 32RD, 27PR, 23RD a 30 OV,
- rozčleniť na etapy rozvojový zámer 35RD nasledovne: ako návrh zadefinovať časť 35RD (I. etapa), ako výhľad určiť časť 37RD (II. etapa)

2. 8. METODIKA, ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU

Stanoviská a pripomienky:

Pripomienky smerovali k potrebe zosúladenia textovej a grafickej časti dokumentu s ustanoveniami stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v úplnom znení, vyhlášky č. 55/2001 Z. z. MŽP SR o ÚPP a ÚPD a Metodického usmernenia MŽP SR. Taktiež boli uplatnené pripomienky pre spracovanie časti Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde.

Pokyny na spracovanie návrhu:

- pri formulovaní textovej a grafickej časti dodržať ustanovenia stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v úplnom znení a vyhlášky č. 55/ 2001 Z. z. MŽP SR o ÚPP a ÚPD a Metodického usmernenia MŽP SR a vyhlášky MP SR č. 508/2004 Z. z.

Textová časť návrhu riešenia:

- doplniť schému záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb podľa § 12 ods. 6 písm. l) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z.
- na str. 62 zmeniť názov v zmysle § 5 Vyhlášky MP SR č. 508/2004 Z.z., spracovať tabuľkovú časť podľa citovanej vyhlášky.

Grafická časť návrhu riešenia:

1. grafickú časť návrhu spracovať podľa Metodického usmernenia MŽP SR z roku 2001,
2. výkres širších vzťahov: spracovať v M 1: 50 000 na podklade výkresu širších vzťahov variantov konceptu,
3. výkres komplexného priestorového usporiadania a funkčného využitia: spracovať v M 1: 5 000 v zmysle § 12 ods. 7 Vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. V rámci výkresu doplniť regulatívy v zmysle § 12 ods.7b Vyhlášky č. 55/2001 Z. z. (záväzné regulatívy a verejnoprospešné stavby musia mať územno - technický priemet) včítane legendy, zosúladiť grafiku v legende s návrhom vo výkrese (šrafovanie) a graficky sprehľadniť návrh - výhľad (sú vo výkresoch skoro identické - opraviť podľa Metodického usmernenia MŽP SR viď str.43),
4. dopracovať Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia riešený v celom k. ú. Mesta Tvrdošín v mierke 1:10 000 v zmysle Vyhlášky č. 55/2001 a v zastavanom území v mierke 1: 5 000,
5. výkres dopravného vybavenia: spracovať na podklade výkresu návrh dopravy,

výkresy technického vybavenia: spracovať pre každý systém na samostatných alebo vhodne (účelne) agregovaných